

Monarkian uudistaja vai brändin uudet kasvot?

Meghan Marklen kuuluminen Britannian kuninkaalliseen perheeseen *The Guardianin* diskursseissa

Julia Laukkanen

Pro gradu -tutkielma

Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen koulutusohjelma, mediatutkimus

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Huhtikuu 2022

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Pro gradu -tutkielma

Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen, mediatutkimus

Julia Laukkanen

Monarkian uudistaja vai brändin uudet kasvot? Meghan Marklen kuuluminen

Britannian kuninkaalliseen perheeseen *The Guardianin* diskursseissa

Sivumäärät: 81 s.

Tutkielma käsittelee kuninkaallisten esittämistä mediassa. Tutkimuskohteena on Meghan Marklen kuuluminen Britannian kuninkaalliseen perheeseen. Tavoitteena on selvittää, millaisia puhetapoja eli diskursseja lehdistö käyttää puhuessaan Meghanista osana kuninkaallista perhettä.

Aineisto koostuu brittiläisen sanomalehden *The Guardianin* nettiartikkeleista. Tutkimusmenetelmänä toimii diskurssianalyysi. Artikkelit sijoittuvat ajallisesti Meghanin kuulumisen kannalta tärkeisiin tapahtumiin: Meghanin ja prinssi Harryn häät vuonna 2018 ja pariskunnan ilmoitus vetäytyä kuninkaallisista velvollisuuksistaan vuonna 2020. Aineisto sisältää 32 artikkelia, joista 20 sijoittuu häiden aikaan ja 12 eroilmoituksen aikaan. Tavoitteena on vertailla Meghanin kuulumisen diskursseissa tapahtuneita muutoksia ajankohtien välillä. Teoreettisena viitekehysenä artikkelien analyysissä toimii Nira Yuval-Davisin kuulumisen (belonging) ja kuulumisen politiikka (politics of belonging).

Analyysin perusteella aineistosta on muodostettu seuraavat Meghanin kuulumista määrittävät diskurssit: uudistaminen, lehdistön ja kuninkaallisen perheen vaikea suhde, saippuaoppera ja muuttuva rooli -diskurssit. Tutkielmassa selvitettiin, että Meghanille asetetaan diskursseissa odotuksia monarkian uudistajana ja kuninkaallisen perheen ”brändin” uusina kasvoina. Keskeisenä kuulumisen merkittävänä on Meghanin rodullistettu tausta puoliksi mustana naisena sekä hänen edustamansa arvo edistyksellisyydestä. Keskeisiä kuulumisen kohteita ovat Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen, kansakunnan ja ihonvärin välinen suhde sekä ei-valkoisten toimittajien suhde kuninkaalliseen perheeseen.

Vertailu vuoteen 2018 ja 2020 sijoittuvien diskurssien välillä osoitti, että häiden aikaan *The Guardian* kokee Meghanin laajentavan käsitystä kuninkaalliseen perheeseen sekä kansakuntaan kuulumisesta rodullistetun taustansa kautta, kun taas eroilmoituksen aikaan puhutaan Meghanin ja prinssi Harryn kuulumattomuudesta kuninkaalliseen perheeseen. Näin ollen *The Guardian* toteuttaa kuulumisen politiikkaa neuvottelemalla siitä, missä kuulumisen rajat ovat kulloinkin vedettyinä. Eroilmoituksen aikaan lehti vetää rajan pariskunnan ja kuninkaallisen perheen välille, koska perheeseen kuulumista ei nähdä toivottavana. Moderni pariskunta nähdään kuuluvan osaksi nykyajan Britanniaa toisin kuin perinnöllinen monarkia.

The Guardian tuo aineistossa aktiivisesti näkyviin asemaansa laatulehdistön edustajana, mikä eroaa ahdistelevasta ja yksityisyyttä loukkaavasta tabloid-lehdistöstä. Väitän, että *The Guardian* käyttää kuitenkin tabloid-lehdistölle ominaisia toimintatapoja uutisoidessaan kuninkaallisista.

Avainsanat: journalismi, kuuluminen, kuulumisen politiikka, diskurssianalyysi, Meghan Markle, kuninkaalliset, rodullistaminen, mediatutkimus, identiteetti

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
1.1	Aineisto ja menetelmä	6
1.2	Aiempi tutkimus	9
1.3	Kuninkaallisten ja lehdistön välinen suhde	10
2	Teoreettinen viitekehys ja tutkimusmenetelmä	14
2.1	Kuuluminen ja kuulumisen politiikka	14
2.2	Diskurssianalyysi	17
2.3	Aineiston analysointi	19
3	Uudistamisen diskurssi	22
3.1	Kuuluminen kansakuntaan	22
3.2	Kuninkaallisen perheen normien rikkominen	25
3.3	Meghaniin samaistuminen	28
3.4	Monarkian nykyaikaistaminen	31
4	Lehdistön ja kuninkaallisen perheen vaikean suhteen diskurssi	36
4.1	Kuninkaallisen perheen yksityisyys ja ahdisteleva lehdistö	36
4.2	<i>The Guardianin</i> erottautuminen tabloid-lehdistöstä	40
4.3	<i>The Guardianin</i> toimintatavat	44
5	Saippuaopperadiskurssi	48
5.1	Kuninkaallinen perhe viihteenä	48
5.2	Kuninkaallinen perhe tuotteena ja brändinä	51
5.3	Kuninkaallisen perheen avioliitot satuna	54
6	Muuttuvan roolin diskurssi	57
6.1	Perheenjäsenten asettaminen toisiaan vastaan	58
6.2	Meghanin ja Harryn yhteensopimattomuus kuninkaalliseen rooliin	59
6.3	Muuttuneet roolit ja puhutavat	60
6.4	Meghanin ja monarkian epävarma tulevaisuus	62

6.5	Kuulumisen rajojen uudelleen neuvottelua	65
7	Yhteenveto ja päätelmät	69
	Lähteet	74
	Tutkimuskirjallisuus	74
	Verkkolähteet	76
	Tutkimusaineisto	78
	Tutkimusaineisto 2018	78
	Tutkimusaineisto 2020	80

1 Johdanto

Toukokuussa vuonna 2018 Meghan Markle ja Britannian prinssi Harry avioituivat miljoonien ihmisten katsoessa ympäri maailmaa (The Guardian 20.5.2018). Amerikkalaisen, eronneen, näyttelijän uraa luoneen ja puoliksi mustan naisen uskottiin tuovan uusia tuulia brittihoviin. Tammikuussa 2020 Meghan ja Harry ilmoittivat kuitenkin vetäytyvänsä syrjään kuninkaallisista rooleistaan, ja jakavansa aikansa Kanadan ja Britannian välillä. Uutena kuninkaallisen perheen jäsenenä Meghaniin on kohdistunut kihlauksesta lähtien suurta mielenkiintoa mediassa, etenkin lehdistön keskuudessa. Tämä mediahuomio sai minut kiinnostumaan Meghanin esittämisestä mediassa. Huomioni kiinnitti erityisesti Meghaniin kohdistuva negatiivinen uutisointi. *The Guardian* (18.1.2020) on raportoinut Meghanin saavan brittilehdistön julkaisuissa kaksi kertaa enemmän negatiivisia otsikoita kuin positiivisia verrattuna Cambridgen herttuatar Catherineen. Poikkeuksena olivat Meghanin ja Harryn häät, joiden jälkeen positiivinen uutisointi kääntyi negatiivisemmaksi. Kiinnostukseni Meghaniin heräsi näitä uutisia tarkastellessa: miksi Meghan saa lehdistössä niin paljon negatiivista uutisointia osakseen? Tämä kysymys, aiheen ajankohtaisuus ja oma kiinnostukseni kuninkaallisiin vaikuttivat tutkielman aiheen valintaan.

Kuninkaalliset ovat jatkuvasti ajankohtainen ilmiö ja suuren mediahuomion kohteena myös kotimaansa ulkopuolella. Kuninkaalliset häät ovat mediaspektaakkeleita, joita seuraavat miljoonat ihmiset ympäri maailmaa. Kiinnostukseni kuninkaallisiin herätti mielenkiinnon tutkia kuninkaallisten esittämistä mediassa. Halusin tutkia puhetapoja, joita lehdistö käyttää puhuessaan Meghanista osana Britannian kuninkaallista perhettä. Tutkimuskohteena on lehdistö, sillä journalismilla on merkittävä rooli julkisen keskustelun ja sen sävyn muodostamisessa (Finneman & Thomas 2014, 408).

Aineistoni koostuu brittiläisen *The Guardian* -sanomalehden Meghania käsittelevistä nettiartikkeleista. *The Guardianin* artikkelit tarjoavat sekä laatulehden että kansallisen näkökulman tutkimusaiheeseen. Menetelmänä käytän diskurssianalyysiä, jonka avulla selvitän millaisia merkityksiä Meghanin kuulumisen saa suhteessa kuninkaalliseen perheeseen artikkelien teksteissä. Diskurssianalyysin avulla analysoin artikkelien puhetapoja sekä Meghanille muodostettuja toimijan ja identiteetin kuvauksia. Oma hypoteesini on, että lehdistön suhtautuminen Meghaniin on muuttunut kuninkaalliseen perheeseen liittymisen jälkeen negatiiviseen suuntaan. Tästä syystä valikoin ajallisesti artikkeleita, jotka sijoittuvat Meghanin ja prinssi Harryn häiden aikaan toukokuussa 2018 sekä alkuvuoteen 2020, jolloin

pari ilmoitti luopuvansa kuninkaallisista velvollisuuksistaan. Eri ajankohdat mahdollistavat vertailun ja erojen tarkastelun Meghania koskevissa puhetaivoissa. Valitsin nämä kaksi ajankohtaa, koska niihin sijoittuvat tapahtumat ovat merkittäviä Meghanin kuulumisen näkökulmasta: kuninkaalliseen perheeseen liittyminen ja etäisyyden ottaminen perheeseen.

Tutkimusaiheena on lehdistön ja sen käyttämien puhetapojen eli diskurssien tutkiminen. Tästä syystä tutkimusmenetelmäksi valikoitui diskurssianalyysi. Artikkelien analyysi ja diskurssien muodostaminen tapahtuu kuulumisen näkökulmasta käsin. Kuulumisen (belonging) ja kuulumisen politiikan (politics of belonging) kautta voidaan tutkia Meghania osana kuninkaallista perhettä. Kuuluminen tutkimuksen kohteena on kiinnostanut tutkijoita enenevässä määrin 2000-luvulla. Kuulumisen käsitteelle on annettu tutkimuksessa moninaisia merkityksiä ja monenlaisia käyttötarkoituksia. (Lähdesmäki et al. 2016, 233–235.)

Kuulumiseen liitetään läheisesti esimerkiksi identiteetin käsite. Kielellä on olennainen merkitys identiteettien rakentamisessa (de Fina 2006, 351), minkä vuoksi *The Guardianin* artikkelien tekstit tarjoavat mahdollisuuden tarkastella Meghanin kuulumiselle annettuja merkityksiä.

Tutkielmassa vastaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millaisia merkityksiä Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen saa *The Guardianin* artikkelien diskursseissa?
- Millaista neuvottelua kuulumisen rajoista eli kuulumisen politiikkaa diskursseista on löydettävissä?
- Ovatko Meghanin kuulumista määrittävät diskurssit muuttuneet vuoden 2018 häiden ja vuoden 2020 eroilmoituksen välillä?

1.1 Aineisto ja menetelmä

Tutkielman aineisto muodostuu *The Guardian* -sanomalehden Meghania käsittelevistä nettiartikkeleista. *The Guardian* kuuluu Britannian laatulehdistöön (ns. broadsheet), ja on päivittäin ilmestyvä poliittiselta suuntaukseltaan keskustavasemmistolainen sanomalehti (Higgins et al. 2010, 289, 292–293; Temple 2008, 87, 89). Lehden omistaa Scott Trust -säätiön alaisuuteen kuuluva Guardian Media Group -yhtymä. Säätiö pyrkii varmistamaan lehden taloudellisen ja toimituksellisen itsenäisyyden. (Temple 2008, 89.) Britannian kansalliset broadsheet-lehdet esittävät itsensä pääasiassa vakavia uutisia tarjoavina lehtinä. Ne

tekevät merkkimäärältään pitkiä juttuja ja olettavat lukijan olevan valikoiva ja haluavan lukea vakavia uutisia. (Tunstall 1996, 12.) Laatulhden valintaan päädyin juuri tämän asiapitoisen, pohdiskelevan ja merkkimäärältä pitkän sisällön vuoksi. Lisäksi kuninkaallisia ja lehdistöä käsittelevä tutkimus on usein kohdistunut sekä laatuilehtiin että tabloideihin, eikä pelkästään laatulhdistöön. Laatulhteä tutkimalla voin tuottaa tutkielmallani uutta tietoa kuninkaallisten esittämisestä laatulhdistön näkökulmasta.

Brittiläisten sanomalehtien myynti on ollut pitkäaikaisessa laskussa, mutta lehdistöllä on edelleen vakaa rooli sekä poliittista ja kulttuurista vaikutusta nykyajan brittiläisessä kulttuurissa (Higgins et al. 2010, 279–280). *The Guardian* kuuluu Britannian luotetuimpiin laatulhtiin (Statista 2020), ja oli vuonna 2020 tutkimusten mukaan toiseksi luetuin nettilehti Britanniassa (The Guardian News & Media press office 2020). Brittiläinen sanomalehti tarjoaa pääsyn tutkimusaiheeseen kansallisesta näkökulmasta käsin. Kansallinen identiteetti ja kuninkaallisen perheen merkittävä asema Britanniassa ovat olennaisia tutkimusaiheen kannalta. Ison-Britannian kansalliset sanomalehdet ovat merkittävässä asemassa muodostamassa jaettua käsitystä “brittiläisyydestä”, niin Britanniassa kuin myös globaalissa ympäristössä (Higgins et al. 2010, 279).

Kuninkaalliset ovat *The Guardianille* yleinen uutisaihe, ja kuninkaallista perhettä käsitteleviä artikkeleita löytyy lehden verkkosivuilta yli 9000 osumaa. *The Guardianilla* on myös oma kirjeenvaihtaja kuninkaallisia koskevissa uutisissa. Broadsheet-lehdille ominaisesti *The Guardianin* kuninkaallista perhettä koskevat artikkelit sisältävät human interest -näkökulman lisäksi kriittisiä ja painavampia näkökulmia liittyen esimerkiksi monarkiaan instituutiona ja maan tulevaisuuden suuntaan (Tunstall 1996, 200).

The Guardianin sisältö on kerätty lehden verkkosivuilta osoitteesta theguardian.com, jossa artikkelit ovat luettavissa ilmaiseksi. Meghania käsittelevät artikkelit löytyvät sivustolta tunnisteella “Meghan, Duchess of Sussex”, joka tarjoaa yli 500 osumaa. Keskityn artikkeleihin viikon ajalta vuoden 2018 häiden aikaan (14.5.–20.5.2018) sekä viikon ajalta parin ilmoitettua erostaan kuninkaallisesta perheestä vuonna 2020 (6.1.–12.1.2020). Tänä aikana on julkaistu yhteensä yli 80 artikkelia, kun mukana ovat kaikki erilaiset juttutyypit. Artikkelien suuri lukumäärä johti lisärajauxsiin, jotta pystyin analysoimaan tarkemmin kaikkia artikkeleita eikä analyysi jäisi pintapuoliseksi. Aineistosta rajautuvat pois artikkelit, joissa Meghan ja kuninkaallinen perhe jäävät maininnan tasolle tai toissijaisiksi aiheiksi. Yleisesti tapahtumia raportoivien uutisten sijaan halusin keskittyä kanta-aottaviin ja

pohdiskeleviin artikkeleihin. Rajaamalla artikkelit näkökulma- ja mielipidejuttuihin lopullinen lukumäärä on 32 artikkelia, joista 20 artikkelia sijoittuu häiden aikaan ja 12 eroilmoituksen aikaan. Näiden artikkelien joukossa on muun muassa analyysseja, mielipidekirjoituksia, kommentteja, features-juttuja ja lukijoiden kirjeitä. Aineistoon sisältyy myös lehden pääkirjoituksia, jotka tarjoavat *The Guardianin* oman näkökulman uutisaiheisiin ja ovat luokiteltuina mielipidekirjoituksiksi. Lisäksi mukaan on otettu *The Guardianin* sisarlehden, sunnuntaisin ilmestyvän *The Observerin* näkökulmajutut. *The Observerin* sisältö sisältyy *The Guardianin* julkaisuihin, jonka takia se on mukana aineistossa.

Tutkimusmenetelmänä toimii diskurssianalyysi. Diskurssianalyysissa kielenkäyttö vaikuttaa puheenaiheeseen sekä puhujiin. Pietikäisen ja Mäntysen mukaan ”samalla, kun diskurssin avulla organisoidaan merkityksiä tietyllä tapaa, rakentuu myös tietty kuva eli representaatio puheena olevasta aiheesta, siihen liittyvistä toimijoista ja heidän välisistä suhteistaan sekä identiteeteistä”. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 6, 44.) Minua kiinnostaa millainen kuva Meghanista syntyy julkisessa keskustelussa, jota lehdistö olennaisesti määrittää. Tästä syystä diskurssianalyysi sopii menetelmänä selvittämään, kuinka *The Guardianin* artikkelien diskursseissa rakennetaan merkityksiä Meghanin kuulumisesta kuninkaalliseen perheeseen. Lehden käyttämät puhettavat vaikuttavat lehden lukijoiden käsityksiin Meghanista ja hänen kuulumisestaan kuninkaalliseen perheeseen. Samalla on mahdollista tehdä päätelmiä *The Guardianin* Meghaniin kohdistuvasta näkökulmasta ja asenteesta. Teoreettisena viitekehyksenä ovat kuuluminen ja kuulumisen politiikan teoria, jotka ohjaavat aineiston analysointia diskurssianalyysin keinoin.

Olen päätenyt puhumaan artikkeleissa esiintyvistä henkilöistä heidän etunimillään, sillä tämä on yleinen tapa aineistossa. Aineisto on englannin kielellä ja tekstiä kääntäessä jouduin tekemään valintojen tutkielmassa käytettävien termien suhteen. Joillakin artikkeleissa esiintyvillä termeillä ei ole vielä vakiintuneita ilmaisuja suomen kielessä, josta syystä jouduin valikoimaan aiheyhteyden sopivia termejä. Richard Dyer (1997, 11) käsittelee teoksensa *White* johdannossa rotuun liittyvien termien ongelmia puheena oleville kohteille ja sopivien termien valintaa tutkimukseen. Tämän pohtiminen on tärkeää tutkimusetiikan ja oman tutkijapositioni osalta. Dyeria mukailen olen päätenyt käyttämään termiä ”ei-valkoinen” silloin, kun henkilön rodullistettua taustaa ei ole tarkennettu tekstissä esimerkiksi mustaksi. Meghan kuvailee itseään termillä ”biracial”, jonka olen kääntänyt ”puoliksi musta”. Perusteluna on se, että Meghanin äiti on afroamerikkalainen ja isä valkoinen.

1.2 Aiempi tutkimus

Tutkielmani sijoittuu osaksi lehdistön ja kuninkaallisten tutkimusta. Journalismilla on merkittävä rooli muodostamassa julkisen keskustelun sävyä. Kuninkaallisia koskeva uutisointi tasapainoilee tiedon tarpeen ja tiedonhalun välillä. Kuninkaallinen perhe on merkittävä osa Britannian valtiota, ja brittilehdistön asenne ja suhde kuninkaallista perhettä kohtaan on kiinnostanut tutkijoita ja journalismin harjoittajia. (Finneman & Thomas 2014, 408–410.) Britannian kuninkaallisilla ja lehdistöllä on ollut kuitenkin historiallisesti vaikea suhde. Etenkin edesmennyttä prinsessa Dianaa ja tabloid-lehdistöä käsittelevää tutkimusta löytyy runsaasti. Tutkimus on keskittynyt sellaisiin aiheisiin kuten mediaetiikka, yksityisyys ja lehdistön toimintatavat.

Aineiston ja sen kontekstin ymmärtäminen vaati myös tarkempaa tutustumista Ison-Britannian kulttuuriin ja kuninkaalliseen perheeseen. Kirjallisuustaustana on käytetty esimerkiksi teoksia *Modern British Culture* (Higgins et al. 2010) ja *Media, Monarchy and Power* (Blain & O'Donnell 2003). Meghania käsittelevää tutkimusta ei löytynyt paljoa tutkielman tekohetkellä. Poikkeuksena on Maclaranin ja Otnesin (2020) artikkeli ”’We’ll Never be Royals’ – or Will We? Exploring Meghan Markle’s Impact on the British Royal Family Brand”, joka käsittelee kuninkaallista perhettä brändinä ja Meghanin vaikutusta brändille. Myös Pramaggioren ja Kerriganin (2021) artikkeli ”Brand Royal: Meghan Markle, feuding families, and disruptive duchessing in Brexit era Britain” tarjoaa tutkimusta Meghanin esittämisestä mediassa perhekiistojen kautta. Tässä suhteessa voin tuottaa tutkielmallani uutta tietoa Meghanista osana kuninkaallista perhettä.

Päälähteeni kuulumista käsittelevässä tutkimuksessa on Nira Yuval-Davisin teos *Politics of belonging: Intersectional Contestations* (2011), johon viitataan usein kuulumisen tutkimuksessa. Teoksessa Yuval-Davis määrittelee analyttisen kehyksen kuulumisen ja kuulumisen politiikan tutkimiselle. Kuuluminen on dynaaminen prosessi, jossa voidaan kuulua monin tavoin moniin eri objekteihin. Kuuluminen liitetään usein tunnesiteisiin, tunteeseen että on ”kotona”. Kuulumisen politiikka on puolestaan kuulumisen rajojen neuvottelua, jossa määritellään tiettyyn ryhmään kuulumista tai poissulkemista. (Yuval-Davis 2011, 10–12, 18.) Yuval-Davisin kuulumisen teoretisoinnin avulla voidaan analysoida, millä tavalla *The Guardianin* artikkeleissa kuvataan Meghanin kuulumista kuninkaalliseen perheeseen. Kuulumisen politiikan näkökulma mahdollistaa Meghanin kuulumisessa tapahtuvien muutosten tarkastelun eri ajankohtien välillä.

Aineistossa korostuu Meghanin puoliksi musta tausta suhteessa kuninkaalliseen perheeseen ja Britannian ”imperialismin perintöön” eli valkoisuuden hallitsevaan asemaan. Rotu ja rodullistaminen muodostuivat tätä kautta keskeisiksi aiheiksi ja käsitteiksi tutkielmassa. Taustana rodun tarkastelussa toimii etenkin Richard Dyerin klassikkoteos *White* (1997), jossa hän tarkastelee valkoisuuden representaatiota ja rotua eri näkökulmista. Muita teoksia rodun tarkastelussa ovat esimerkiksi Kathleen Paulin historiallisen näkökulman tarjoava *Whitewashing Britain: Race and Citizenship in the Postwar Era* (1997), joka esittää valkoisuuden ja kansalaisuuden liitoksen vaikuttavan vielä nykyaikana Britanniassa käsitykseen kansalaisuudesta.

1.3 Kuninkaallisten ja lehdistön välinen suhde

Britannian kuninkaallisten ja lehdistön välisen suhteen tutkimus toimii taustana tutkielmalle. 1980-luvun lopulla broadsheet-sanomalehdet, jotka aiemmin olivat sivuuttaneet kuninkaalliset, alkoivat lisätä heihin kohdistuvia uutisia. Tähän johti se, että lehdistö alkoi nähdä kuninkaalliset hyvänä human interest -tarinana. Vähitellen kuninkaallisesta raportoinnista tuli oma vakiintunut journalismin erikoisalansa. Lisäksi 1980-luvulla lehdistö yhdessä muiden medioiden kanssa määritteli uudelleen monarkian julkisuuskuvaa ja mainetta. Jeremy Tunstall (1996) esittää, että tabloid-lehdistön johdolla monarkiasta tuli vähitellen saippuaopperaa. Tämä saippuaoppera kiinnostaa ihmisiä ja myy lehtiä, minkä takia lehdet panostavat tällaiseen sisältöön. (Tunstall 1996, 313–315, 336–338.)

Ennen saippuaopperan määritelmää monarkiaa kuvattiin lehdistössä eri tavoin eri aikoina. 1900-luvun vaihteessa monarkia määriteltiin mediassa ”maailmanvallan monarkiaksi” (imperial monarchy), joka ajateltiin vuosisatojen perinteen huipentumaksi. 1900-luvun puolivälissä mediassa vallinnut käsitys ”perhemonarkiasta” keskittyi laajennettuun sukuun ja perhepiiriin sekä ajatukseen monarkiasta, joka edelleen hallitsee imperiumia. Käsitys sisälsi ajatuksen onnellisesta perheestä, ja asetti perheenjäsenille tietynlaisia odotuksia käytöksen suhteen. Perhemonarkian kuvaus keskittyi julkisuudessa erilaisiin perinteisiin rituaaleihin kuten häihin ja loi epärealistisen ihanteen kuninkaallisen perheen avioliitoista. (Tunstall 1996, 313–314, 316–318.)

Kriittinen suhtautuminen kuninkaalliseen perheeseen lisääntyi vähitellen. Perheelle luodut odotukset esimerkin näyttäjänä eivät yleisön silmissä täyttyneet. 1980-luvun mielipidemittaukset osoittivat monarkiaan kohdistuvan yleisön tuen vähittäisen laskemisen. Kannatuksen laskeminen oli levinnyt suhteellisen laajalle brittiväestössä, etenkin nuorten

keskuudessa. Tämä suhtautumisen muutos näkyi laajasti myös sanomalehdistössä, ja sanomalehdistön uutisointi oli osaltaan vaikuttamassa tuloksiin. Kuninkaallisen perheen aiempi kuvaaminen perhemonarkiana loi myöhemmin ongelmia, koska määritelmä ei sopinut enää yhteen todellisuuden kanssa. (Tunstall 1996, 314–316.) Etenkin vuoden 1992 tapahtumat kuninkaallisessa perheessä johtivat perhemonarkian kyseenalaistamiseen:

Kun Windsorit horjuivat murenevalta vaikuttavan perustuksen päällä, kruununperijä [Charles] ja hänen entinen vaimonsa [Diana] vaihtoivat julkisesti syytöksiä aviorikoksista. ”Walesien sota” tuhosi väitteen [kuninkaallisesta perheestä] perhe-elämän esimerkkinä. Kun Windsorin linna tuhoutui tulella, monet näkivät sen tuomion metaforana monarkialle ja kuningatar puhui surkeasti ”annus horribilis’staan”.

(The Guardian 20.5.2018b)

Jonathan Freedland kuvailee prinssi Charlesin ja prinsessa Dianan myrskyisän avioeron tuhon lopullisesti käsityksen perhemonarkiasta. Tunstall kutsuukin vuotta 1992 kuninkaallisten kriisivuodeksi, sillä kolme avioliittoa kuninkaallisessa perheessä päättyi eroon ja perheen asuttama Windsorin linna tuhoutui tulipalossa (Tunstall 1996, 314).

Kuninkaallisten käsittäminen kulutettavaksi mediatuotteeksi oli 1980- ja 1990-lukujen taitteessa yhä selvemmin yhteydessä yleisön kasvavaan sensaationälkään (Blain & O’Donnell 2003, 20). 1990-luvulle tultaessa kuninkaallisen perheen jäsenistä oli muodostunut julkisuudessa kuuluisuuksia samalla, kun lehdistö oli rakentanut heille epärealistisia odotuksia. Etenkin prinssi Charles ja prinsessa Diana olivat kuninkaallisen perheen supertähtiä. Pariskunnan vuoden 1981 häiden jälkeen Diana nousi nopeasti kuuluisuuteen Charlesin rinnalla. Hänestä tuli ”Malliprinsessa”, joka esiintyi lukuisten medioiden kansisivuilla ja otsikoissa. Ilmoitus parin erosta lisäsi merkittävästi lehdistön levikkiä vuonna 1992 ja osoittaa, että sensaatiohakuinen uutisointi kuninkaallisista myy enemmän irtolomeroita. (Tunstall 1996, 221, 314–328.) 1990-lukua on kuvattu päällekkäyvän ”sleaze journalism” eli tungettelevan lehtikirjoittelun ajaksi, josta äärimmäisenä esimerkkinä on pidetty prinsessa Dianan kuolemaa vuonna 1997 auto-onnettomuudessa paparazzien jahtaamana (Finneman & Thomas 2014, 410).

Britannian kuninkaallisia ja mediaa käsittelevä tutkimus tuo esille lehdistön ja kuninkaallisten välisen historiallisesti hankalan suhteen. Keskeisiä teemoja tutkimuksessa ovat yksityisyys, yleinen etu (public interest), lehdistön toimintatavat ja mediaetiikka: kuinka lehdistö perustelee päätöksiään julkaista esimerkiksi arkaluontoista materiaalia kuninkaallisen perheen

jäsenistä (ks. esim. Finneman & Thomas 2014). Tutkimuksessa on pohdittu myös, mikä kuuluu yleisen edun piiriin. Media-alan ammattilaiset tekevät päätöksiä sen perusteella, onko tiedolle perusteltua julkista tarvetta. Lisäksi he tekevät eettistä päätöksentekoa sen välillä, onko kyseessä tarve vai halu tietää asioista. (Finneman & Thomas 2014, 409.) Lehdet perustelevat julkaisujaan esimerkiksi vetoamalla kuninkaallisen perheen jäsenten taustaan, jonka katsotaan oikeuttavan uutisointiin, sillä kansalla on oikeus tietää, miten kruununperimysjärjestyksessä seuraavat kuninkaallisen perheen jäsenet toimivat (Finneman & Thomas 2014, 415). Taustalle on noussut vaikuttamaan myös laajempi kysymys siitä, mitä kuninkaallisen perheen nuorempien jäsenten odotetaan tekevän ajallaan (Tunstall 1996, 317). Tätä kysymystä tutkitaan Finnemanin ja Thomasin tutkimusartikkelissa ”The British National Press and the 2012 Royal Family photo scandals: Privacy and the Public Interest” (2014). Esimerkiksi prinssi Harryä koskevaa uutisointia on perusteltu sillä, että hän on kolmas kruununperimysjärjestyksessä (Finnemanin ja Thomasin artikkelin ilmestymisajankohtana vuonna 2014, nykyisin kuudes) ja näin ollen hänellä on mahdollisuus nousta hallitsijaksi tulevaisuudessa. Uutisoinnin perusteluiksi on annettu myös esimerkiksi hyvä tai huono käytös julkisuudessa ja henkilön siviilisääty. Finneman ja Thomas esittävät kuitenkin artikkelissaan kysymyksen siitä, kuinka kaukana kruununperimysjärjestyksessä kuninkaallisen perheen jäsenen tulisi olla, että hän välttyisi lehdistön kritiikiltä. He esittävät, että perustelut julkaisuille ovat aina tilannekohtaisia ja näin ollen muuttuvia. (Finneman & Thomas 2014, 415–419.)

1990-luvun päälleikävät selostukset kuninkaallisesta perheestä, etenkin prinsessa Dianan kuoleman yhteydessä, aloittivat lähemmän tarkastelun ja keskustelun mediaetiikasta. Elisabeth Hindmanin artikkelissa ”The Princess and the Paparazzi: Blame, Responsibility, and the Media’s Role in the Death of Diana” (2003) tutkitaan lehdistön roolia, vastuuta ja etiikkaa Dianan kuolemassa. Lisäksi pohditaan sitä, kuinka lehdistö on vastannut tähän kritiikkiin ja perustellut toimintaansa. Dianan kuolemaa koskevan uutisoinnin tutkimuksessa on ollut nähtävissä valtavirtalehdistön pyrkimys erottautua tabloid-lehdistöstä, jonka ajateltiin olevan osasyllinen tapahtumiin (Hindman 2003, 673–674; Bishop 1999, 96–97). Finneman ja Thomas (2014) esittävät, että keskusteluun mediaetiikasta on myöhemmin vaikuttanut Britannian lehdistöä koskeva vuoden 2011 Levesonin tutkimus (Leveson inquiry). Levesonin tutkimus on vuonna 2011 tilattu julkinen selvitys Britannian lehdistön kulttuurista, käytännöistä ja etiikasta. Tutkimuksella nähdään olleen vaikutusta esimerkiksi vuoden 2012 valokuvaskandaaleissa, jolloin suurin osa lehdistöstä pidättäytyi julkaisemasta arkaluontoisia

valokuvia sekä prinssi Harrystä että Cambridgen herttuatar Catherine Middletonista. (Finneman & Thomas 2014, 415.)

Tutkielman rakenne etenee seuraavasti. Tässä luvussa olen esitellyt tutkimusaiheeni ja -näkökulmani sekä tutkimusmenetelmän ja aiempaa tutkimusta. Luvussa 2 käyn läpi teoreettisen viitekehyksen ja tutkimusmenetelmän, jonka muodostavat kuuluminen ja kuulumisen politiikan teoria sekä diskurssianalyysi. Avaan luvussa keskeisiä käsitteitä ja menetelmän hyödyntämistä analyysiluvuissa. Luvut 3–6 sisältävät aineistosta muodostetut diskurssit ja niiden analyysia. Luku 3 käsittelee uudistamisen diskurssia, johon kuuluu Meghanin symboloima muutosvoima osana kuninkaallista perhettä. Luku 4 tarkastelee lehdistön ja kuninkaallisen perheen vaikean suhteen diskurssia. Luvussa puhun *The Guardianin* toimintatavoista kuninkaallisista uutisoidessa sekä *The Guardianin* ja tabloid-lehdistön suhteesta. Luvussa 5 käydään läpi saippuaopperadiskurssia, jossa kuninkaallinen perhe määritellään kaupallisuuden näkökulmasta brändinä ja perheyriytyksenä sekä Meghanin toimimista brändin uusina kasvoina. Viimeinen analyysiluku käsittelee muuttuvan roolin diskurssia. Diskurssissa pohditaan Meghanin ja prinssi Harryn uusia rooleja heidän vetäytyttyään kuninkaallisista velvollisuuksistaan. Lopuksi kokoan analyysilukujen päätelmät yhteen luvussa 7.

2 Teorettinen viitekehys ja tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä tutkielmassa toimii diskurssianalyysi, jonka avulla teen laadullista analyysia *The Guardianin* artikkeleista. Muodostamalla diskursseja diskurssianalyysin avulla on mahdollista tutkia artikkelien kielenkäyttöä ja kielenkäytön tuottamia merkityksiä puheena olevalle kohteelle eli Meghanille. Näkökulmana diskurssien muodostuksessa toimii kuuluminen ja kuulumisen politiikka. Analysoin siis tapoja, joilla kuulumista kuvataan ja siitä neuvotellaan. Tässä luvussa käsittelem ensin kuulumisen ja kuulumisen politiikan teoriaa. Tämän jälkeen käyn läpi diskurssianalyysia tutkimusmenetelmänä.

2.1 Kuuluminen ja kuulumisen politiikka

Tarkastelen *The Guardianin* artikkeleita ja Meghanin esittämistä osana kuninkaallista perhettä kuulumisen näkökulmasta. Kuulumista on sovellettu teoreettisena ja analyttisena työkaluna eri tieteenaloilla tutkittaessa sosiaalisen vuorovaikutuksen ja subjektiivisen kokemuksen eri muotoja. Näihin kuuluvat esimerkiksi identiteetti, paikkaan kiinnittyminen ja ulkopuolisuuden kokemus. Nykyisessä tutkimuksessa eri tieteenaloilla kuuluminen käsitteenä on noussut identiteetin käsitteen rinnalle, ja osittain korvannut sen: identiteettiä on tutkittu uusien lähestymistapojen kautta, joista kuuluminen on noussut esiin vaihtoehtoisena käsitteellistämisen tapana erilaisille kiinnittymisille ja identifikaatioille. Kuuluminen liitetään läheisesti sellaisiin nykyajan ilmiöihin kuten muuttoliike, transnationaalisuus, kulttuurienvälisyys ja globalisaatio. Kuulumisen nykytutkimuksessa korostuvat rodun, etnisyyden ja kansalaisuuden keskeisyys. Tutkimus keskittyy usein marginalisoituihin sekä "haavoittuvassa" asemassa oleviin ryhmiin, esimerkiksi vähemmistöihin ja maahanmuuttajiin. Kuulumisen kautta lähestytään useasti kysymyksiä liittyen eksklusioon, syrjintään ja epätasa-arvoon. Kuulumisen käsitettä käytetään siis nykyisessä tutkimuksessa monin eri tavoin ja sille on annettu monenlaisia merkityksiä. Tämä on johtanut käsitteen monitieteisyyteen, mutta toisinaan myös epämääräisyyteen. (Lähdesmäki et al. 2016, 234–241.)

Lähestyn tutkimusaihetta Nira Yuval-Davisin kuulumisen ja kuulumisen politiikan käsitteiden määritelmien kautta, joihin usein viitataan kuulumisen tutkimuksessa. Yuval-Davisin mukaan kuuluminen (belonging) on dynaaminen prosessi – kuulua voidaan monin tavoin moniin eri kohteisiin. Kuuluminen liittyy tunnesiteisiin, tunteeseen että on "kotona". (Yuval-Davis 2011, 10; Antonsich 2010, 646.) Kuuluminen on yleensä luonnollistettu ja sen huomaa vasta, kun se

on jollakin tavalla uhattuna. Yuval-Davis määrittelee kuulumisen rakentumiselle kolme puolta: emotionaalisen, poliittisen ja normatiivisen. Edellä mainittuihin sisältyvät identiteetti ja tunnesiteet, sosiaaliset sijainnit eli sosiaalisten kategorioiden yhdistelmät (sukupuoli, ikä, kansallisuus, jne.), ja näiden rajojen luominen ja perusteleminen arvoilla ja ideologioilla. (Yuval-Davis 2011, 10–18.) Kuuluminen on rakennettua, tämä rakentaminen tapahtuu Judith Butlerin (2006, 229, 235) mukaan performatiivisesti toistamalla ”arvoja, normeja ja käytäntöjä, joille identiteetit ja yhteisöt perustetaan”. Subjektius ja identiteetit mahdollistuvat ja rajoittuvat puhe- ja ajattelutapojen toiston sekä kielen valtasuhteiden kautta (Rossi 2015, 28). Toistuvat käytännöt ovat tärkeitä identiteettinarratiivien ja tunteellisten kiinnittymisten rakentamisessa ja uusintamisessa. (Yuval-Davis 2011, 15–16.)

Sosiaalisilla sijainneilla tarkoitetaan ihmisen sijoittumista sosioekonomisesti eli asettumista suhteessa valtaan. Tähän liittyvät erilaiset kategoriat ja niiden yhdistelmät. Näitä ovat esimerkiksi sukupuoli, rotu, luokka, ikä, kansallisuus ja etnisyys. (Yuval-Davis 2011, 12–13.) Käytän analyysissa sosiaalisista sijainneista termiä kategoriat, joka on mielestäni selkeämpi ja helpommin ymmärrettävä termi. *The Guardianin* artikkeleissa nostetaan toistuvasti esiin kategoriat Meghanista amerikkalaisena, puoliksi mustana naisena, eronneena ja näyttelijänä. Kategoriat eivät ole muuttumattomia, niiden sosiaalinen ja poliittinen merkitys voi vaihdella eri historiallisissa konteksteissa. Niitä haastetaan jatkuvasti ja rakennetaan uudelleen yksilöllisesti tai yhteiskunnallisesti. (Yuval-Davis 2011, 12–13; Yuval-Davis 2006, 201.)

Identiteetit ovat puolestaan yksilöllisiä ja kollektiivisia narratiiveja eli tarinoita, jotka vastaavat kysymykseen ”kuka minä olen” tai ”keitä me olemme”. Identiteetit liittyvät käsitykseen siitä, mitä ryhmän jäsenenä oleminen voi tarkoittaa. Identiteetit ovat inklusiivisia ja eksklusiivisia: niiden sisällä määritellään mikä on osa identiteettiä, ja mikä taas ei kuulu siihen. Yhteisöihin kiinnittyminen tapahtuu myös tunnesiteiden kautta eli se on affektiivista. Identiteetit eivät ole vakaita, vaan ne ovat muuttuvia ja niitä voidaan haastaa.

Identiteettinarratiivit voivat viitata menneisyyteen (alkuperään tai myyttiin), niillä voidaan selittää nykyhetkeä ja ne voivat myös heijastella tulevaisuutta. (Yuval-Davis 2011, 14–16; Yuval-Davis 2006, 197, 201–202.) Identiteettejä rakentavat inklusiivisiksi erilaiset ideologiset näkökulmat ja diskurssit. Eettisillä ja poliittisilla arvoilla perustellaan sitä, missä identiteetin ja kategorioiden rajat ovat ja miten niiden tulisi olla vedettynä. (Yuval-Davis 2011, 18.) Näiden alueella käydään neuvottelua kuulumisen politiikasta.

Aineistossani liikutaan kaikilla Yuval-Davisin määrittelemillä tasoilla, niin poliittisella, normatiivisella kuin emotionaalisella tasolla. *The Guardianin* artikkeleissa Meghanin identiteettikategorioista nostetaan esiin etenkin rotu, joka nähdään merkittävänä hänen liittyessään kuninkaalliseen perheeseen. Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen saa aikaan tunteellista kiinnittymistä Meghaniin. Samaistuminen Meghaniin tulee esiin etenkin mustan brittiväestön ja ei-valkoisten toimittajien keskuudessa. Kuulumista kuninkaalliseen perheeseen ja sen rajoja perustellaan taas erilaisilla arvoilla. Arvot liittyvät perheenjäsenten edustamiin ja tärkeiksi kokemuksiin asioihin, kuten edistykseen ja perinteeseen.

Kun määritellään kuulumisen kulttuurisia ja yhteiskunnallisia rajoja puhutaan kuulumisen politiikasta (politics of belonging). Poliitikalla viitataan kamppailuun merkityksistä: se on vakiintuneiden merkitysten saattamista liikkeeseen sekä asioiden merkityksellistämistä uudelleen (Rossi 2015, 57–58). Yuval-Davis liittyy kuulumisen politiikan etenkin kansalliseen kuulumiseen, kansalaisuuden ja kansalaisoikeuksien osallistavaan politiikkaan. Käytän omassa tutkielmassani kuulumisen politiikan käsitettä Yuval-Davisin teoretisointiin pohjaten, mutta laajennan sen merkitystä myös tietoisia poliittisia projekteja laajemmalle. Mukailen tässä Jenni Hokkaa (2014, 18), joka väitöskirjassaan tarkastelee fiktiivisten televisiosarjojen harjoittamaa kuulumisen politiikkaa, jolla ei ole yhtä tietoisesti asetettua poliittista tavoitetta. Näen, että *The Guardianin* artikkeleissa harjoitetaan kuulumisen politiikan rajojen vetämistä toistamalla tiettyjä diskursseja, joissa neuvotellaan Meghanin kuulumisen rajoista suhteessa kuninkaalliseen perheeseen ja sen edustamaan kansakuntaan. *The Guardianilla* ei ole tietoisesti asetettua poliittista tavoitetta toiminnassaan, mutta toistamalla tiettyjä diskursseja lehdellä on mahdollisuus vaikuttaa lukijoidensa käsityksiin Meghanista ja kutsua yleisö omaksumaan diskurssien esittämät merkitykset totuuksina.

Kuulumisen politiikassa on kyse tiettyjen ihmisten, sosiaalisten kategorioiden ja ryhmittymien rajojen sisällä tapahtuvasta ryhmään ottamisesta ja poissulkemisesta. Tähän sisältyy vallankäyttöä ja kamppailua, jolla määritellään, mitä kuulumiseen ja yhteisön jäsenenä olemiseen sisältyy. Esimerkiksi kieli, kulttuuri tai uskonto voivat toimia edellytyksinä tiettyyn yhteisöön kuulumiselle. Kuulumisen politiikan rajojen neuvotteluun voi liittyä myös vastustusta ja kiistämistä. Rajat jakavat ihmisiä symbolisesti ja joskus myös fyysisesti “meihin” ja “heihin”. (Yuval-Davis 2011, 18–20.) Tähän liittyy olennaisesti Benedict Andersonin käsitys “kuvitelluista yhteisöistä” (imagined communities). Kuulumisen rajat eivät ole konkreettisia, vaan ihminen mielessään mieltää kuuluvansa tiettyyn yhteisöön, esimerkiksi kansakuntaan (Anderson 2007, 39). Vaikka yhteisöt ovat kuviteltuja, ne ovat

tärkeitä käsityksille, joita luomme “meistä” ja “heistä”, eli heistä ketkä kuuluvat ja ketkä eivät (Christensen 2009, 28–29).

2.2 Diskurssianalyysi

Diskurssianalyysi tutkii kielenkäyttöä ja muuta merkitysvälitteistä toimintaa.

Diskurssianalyysissa kiinnostus kohdistuu kulttuurisiin merkityksiin eli siihen, kuinka ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa rakennetaan yhteistä sosiaalista todellisuutta. Keskeistä diskurssien tutkimuksessa on ajatus kielestä sosiaalisena toimintana, joka paikantuu aina tiettyyn aikaan ja paikkaan. (Jokinen et al. 2016, 14, 216; Pietikäinen & Mäntynen 2019, 6.)

Diskurssianalyysi ei ole selkeärajainen tai yhtenäinen tutkimusmenetelmä, vaan ennemminkin väljä teoreettis-metodologinen viitekehys (Valtonen 2003, 96).

Diskurssianalyysi on luonteeltaan laadullista tutkimusta, joka keskittyy kuvaamaan ja selittämään tutkittavan ilmiön laatua. Se pitää sisällään tutkittavaan ilmiöön liittyvien kontekstien ja merkitysten tarkkaa yksityiskohtaista kuvausta. Muodostettua kuvausta tarkastellaan sitten suhteessa valittuihin teoreettisiin käsitteisiin ja tutkimuskysymyksiin.

Diskurssianalyysi on aineistolähtöinen tutkimustapa, jonka tulokset ovat riippuvaisia aineistosta. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 121–122, 143.)

Diskurssianalyysi pohjautuu funktionaaliseen kielikäsitteeseen. Käsitteen mukaan kielelliset merkitykset ovat tilannesidonnaisia ja syntyvät sosiaalisen vuorovaikutuksen tuloksena.

Keskittyminen kohdistuu siis siihen, mitä kielellä tehdään. Kielen käyttäminen on tavoitteellista toimintaa, jota ohjaavat muun muassa kielen käyttäjän tavoitteet, konteksti ja resurssit. Diskurssianalyysin kiinnostuksen kohteena on kielenkäyttö valintoina. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 9–11, 30, 34.) Diskurssianalyysin taustalla vaikuttaa laajempina teoreettisena viitekehysenä sosiaalinen konstruktivismi, jossa kielenkäyttö nähdään konstruktiivisena eli rakentavana toimintana. Kieltä käytettäessä merkityksellistetään puheen kohteet ja rakennetaan erilaisia versioita sosiaalisesta todellisuudesta. (Valtonen 2003, 97; Jokinen et al. 2016, 21.)

Diskurssin käsite voidaan määritellä eri tavoin. Yleisesti diskurssilla tarkoitetaan suhteellisen yhtenäistä ja vakiintunutta kielenkäyttöä tietyssä tilanteessa (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 14–16). Jokisen ja kumppaneiden mukaan diskurssi on ”säännönmukaisten merkityssuhteiden systeemi, joka rakentuu sosiaalisissa käytännöissä ja samalla rakentaa sosiaalista todellisuutta” (Jokinen et al. 2016, 27). Diskurssi voi olla tekstin lisäksi puhuttua, kuvallista

tai multimodaalista, eli eri ilmaisumuotoja yhdistävää (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 16). Oma aineistoni koostuu journalistisista teksteistä ja tekstien yhteydessä olevista kuvista, joiden sisältämistä toistuvista puhetavoista muodostan diskursseja.

On tärkeää muistaa, että diskurssit eivät ole suora esitys todellisuudesta (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 52). Diskurssianalyyseissa nähdään, että sosiaalinen todellisuus muodostuu useista merkityssysteemeistä eli diskursseista. Yksittäisen diskurssin sisällä on mahdollista tehdä ymmärrettäväksi tietynlainen todellisuus tietystä näkökulmasta. (Valtonen 2003, 97; Fairclough 1997, 124). Diskurssit voivat olla rinnakkaisia tai keskenään kilpailevia merkityssysteemejä (Jokinen et al. 2016, 29). Ne eivät ole muuttumattomia vaan historiallisia ja niitä rakennetaan jatkuvasti (Valtonen 2003, 98).

Diskurssien välillä käydään jatkuvaa kamppailua, sillä samaa aihepiiriä tai tapahtumaa voi merkityksellistää eri tavoin. Diskursseihin liittyy siis olennaisesti valta ja vallankäyttö. Diskursseilla on vaikutusta siihen, mitä esitetään ja pidetään totuutena, sillä diskurssit rakentavat käsityksiämme maailmasta ja sen todellisuudesta. Tämä liittyy kielen kykyyn representoida eli esittää maailmaa, tapahtumia, kokemuksia ja ajatuksia ilmauksilla, jotka sisältävät tietynlaisia merkityksiä. Representaatio on siis merkityksen tuottamista kielen tai muiden merkitysjärjestelmien avulla. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 41, 45–46.)

On mahdollista, että joistakin diskursseista muodostuu ”yhteisesti jaettu ja itsestään selvinä pidettyjä totuuksia, jotka vaihtavat vaihtoehtoisia totuuksia” (Jokinen et al. 2016, 29). Mediajulkisuudessa jotkut diskurssit nousevat toisia vahvemmiksi, jolloin kyseessä on tietynlaisen diskurssin hegemonia eli valta-asema (Valtonen 2003, 103). Diskurssista seuraa tietynlainen tiedon ja totuuden merkityksellistämisen tapa, joka rajaa diskurssin sisällön. Näin ollen valittu diskurssi sulkee ulos vaihtoehtoiset tavat ymmärtää ja määritellä maailmaa ja siihen kuuluvaa tietoa. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 41–43.)

Norman Fairclough’n mukaan ”joukkotiedotusvälineillä on kyky vaikuttaa tietoon, uskomuksiin, arvoihin, sosiaalisiin suhteisiin ja identiteetteihin”. Ne voivat siis tehdä asioista esitystavan kautta merkityksellisiä. Tiedotusvälineiden vaikutusvalta on näin ollen kielellistä ja diskursiivista. Selostaessaan tapahtumia uudelleen toimittajat myös tulkitsevat ja selittävät niitä saadakseen ihmiset ymmärtämään asiat tietyllä tavalla ja toimimaan sen mukaisesti. Tarkoitus voi olla myös yleisön viihdyttäminen. (Fairclough 1997, 10, 120.) Tämä liittyy kriittisen diskurssianalyyseihin käsitykseen tekstin seurauksellisuudesta. Kriittisen diskurssianalyyseihin mukaan tekstillä tullaan aina tuottaneeksi jotakin, eli kielenkäytöllä on

seurauksia. Kriittinen diskurssianalyysi pyrkii osoittamaan minkälaisia tulkintoja ja mahdollisuuksia merkityksenannolle teksti houkuttelee tuottamaan. (Valtonen 2003, 112.) Näin ollen *The Guardianin* tapa uutisoida Meghanista osana kuninkaallista perhettä vaikuttaa siihen, millainen käsitys Meghanista lukijoille välittyy.

Diskurssianalyysissa erilaiset merkityssysteemit mahdollistavat erilaisten minuuksien esiintulemisen eli sen, miten yksilöt ja ryhmät rakentavat määrityksiä itsestään ja toisistaan kielenkäytössään. Nämä määritykset ovat tilanteittain vaihtelevia ja moninaisia, jolloin tietyssä diskurssissa rakentuu tietynlaisia identiteettejä. Tällöin puhutaan subjektipositioista. Tätä kautta voidaan tutkia esimerkiksi toimijan aseman vaihteluita ja toiminnan rajoituksia. (Jokinen et al. 2016, 35–36, 226; Pietikäinen & Mäntynen 2019, 52–53.) Identiteetti tarkoittaa siis käsityksiä itsestämme, toisistamme ja ihmisten välisistä suhteista, joita diskursseilla on kyky rakentaa (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 52). Diskurssintutkijat ajattelevat, että identiteetit ovat neuvoteltavina diskursseissa. Tällöin olennaista on identiteetin epävakaus, sillä neuvotteluprosessit identiteeteistä ovat luonteeltaan tilannekohtaisia. (de Fina 2006, 354–355.) Identiteetin ja subjektiposition käsitteet ovat hyödyllisiä tutkittaessa *The Guardianin* diskursseja, sillä diskurssit muovaavat käsitystä Meghanista ja hänen toimijuudestaan suhteessa kuninkaalliseen perheeseen.

2.3 Aineiston analysointi

Diskurssianalyysille keskeistä on kielenkäytön analyysi eli merkitysten rakentumisen kielelliset keinot. Diskurssianalyysi tutkii, millaisia merkityksiä kieltä käyttämällä rakentuu, miksi niitä rakentuu ja mitä niistä seuraa. Analyysin kohde voi olla tekstin lisäksi myös kuvallinen ilmaisu. Kielenkäyttöä ja merkitysten kielellistä rakentumista voi analysoida monin tavoin riippuen tutkimuskysymyksestä ja aineistosta, esimerkiksi analysoimalla toimijuutta, metaforisuutta, kielellistä ohjailua tai muita tekstin rakentumisen keinoja. Muita keinoja ovat esimerkiksi argumentaatio, retoriset keinot tai tiettyjen diskurssien kielellisen rakentumisen tarkastelu. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 143–144.) Keskityn aineiston analyysissa tekstien sanavalintoihin ja toimijoiden kuvauksiin. Tutkin siis, millaisilla sanavalinnoilla Meghania kuvataan ja millaisia merkityksiä valitut ilmaukset tuottavat Meghanista osana kuninkaallista perhettä. Tekstin lisäksi otan huomioon myös artikkelien yhteydessä olevat kuvat, sillä kuvat toimivat yhdessä tekstin kanssa. Painotan tutkielmassa kuitenkin tekstin analyysia ja tarkastelen tiettyjä kuvia tarkemmin, jos ne poikkeavat kuvituskuvista ja vaikuttavat merkittävästi tekstin tulkintaan.

Diskursseja tutkiessa konteksti tulee ottaa huomioon. Analysoitavaa kielenkäyttöä tarkastellaan sosiaalisena toimintana, joka tapahtuu tietyssä ajassa ja paikassa. Konkreettisen kielenkäytön lisäksi huomioon on otettava kulttuuri ja historia sekä kielenkäyttötilanne. Näin ollen kulttuuristen tapojen tai yleisen yhteiskunnallisen ilmapiirin tuntemusta tarvitaan aineiston tulkittamiseen. (Valtonen 2003, 107; Pietikäinen & Mäntynen 2019, 6.) Lehtijuttujen kohdalla tällaisia asioita ovat esimerkiksi uutiskriteerit, genre ja mediainstituutiot. Mediainstituutioihin liittyvät joukkoviestimen omat toimintatraditiot, ”hyvän” journalismin periaatteet ja ammattikunnan sisäiset sekä yhteiskunnalliset reunaehdot. (Valtonen 2003, 107.) Nämä toimintatavat sekä kuninkaallisten uutisointia koskevat linjaukset ovat tärkeitä ottaa huomioon *The Guardianin* artikkelien kontekstissa. Myös *The Guardianin* kansallinen luonne brittiläisenä julkaisuna on tärkeää huomioida analyysissa.

The Guardianin linjauksia kuninkaallisia koskevassa uutisoinnissa selitetään Elisabeth Ribbansin artikkelissa (The Guardian 4.5.2021), joka käsittelee *The Guardianin* julkaisemia artikkeleita prinssi Philipin kuolemasta. *The Guardianin* uutisointi Philipin kuolemasta herätti keskustelua siitä, kirjoittiko lehti liikaa kuninkaallisen perheen jäsenen kuolemasta:

”Prinssi Philipin kuolema oli epäilemättä tärkeä hetki. Pyrimme löytämään oikean tasapainon brittiläisen julkisen elämän tärkeän henkilön kuoleman tunnustamisen ja hänen elämänsä ja perintönsä tutkimisen välillä.”

(...)

”Oli *The Guardianin* poliittinen asema mikä tahansa ymmärrämme, että kuninkaallinen perhe on osa kansallista keskustelua. *The Guardianin* maailmanlaajuinen yleisö lukee suurissa määrin ja tarkkaan sen, mitä kirjoitamme heistä.”

(The Guardian 4.5.2021)

The Guardian perustelee uutisointia sillä, että kuninkaallisella perheellä on tärkeä rooli brittiläisessä julkisessa elämässä ja keskustelussa. Lisäksi kuninkaalliset kiinnostavat lehden lukijoita. Sekä brittiläiset että *The Guardianin* maailmanlaajuinen yleisö haluavat lukea kuninkaallisia koskevia uutisia. Lehti pyrkii tasapainoon sen välillä, että tärkeästä tapahtumasta ja henkilöstä uutisoidaan, mutta uutisoinnin määrä ei olisi liioiteltua. Samalla lehden tavoitteena on tarkastella kuninkaallisia ja monarkiaa kriittisesti.

Diskurssit ovat tutkijan tulkinnan tuloksia, siispä aineistona olevat tekstit ovat avoimia erilaisille tulkinnoille (Jokinen et al. 2016, 28). Oma analyysiani ohjaa kuulumisen ja kuulumisen politiikan teoria. Teoria toimii näkökulmana diskurssien muodostamisessa ja

tutkittaessa, millaista kuulumista aineistossa esiintyy ja millaisia merkityksiä Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen saa. Kuulumisen näkökulman myötä hyödyllisiä käsitteitä tutkielmassa ovat identiteetin ja subjektiposition käsitteet.

Diskurssianalyysin tarkoitus on analysoida aineistossa rakentuvien merkitysten suhdetta kontekstiin ja sosiaaliseen toimintaan eli ilmiöön, jota tutkitaan (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 143). Tutkielman aineiston analysointi tapahtuu käymällä koko aineisto huolellisesti läpi. Kuvailen tarkasti aineistoa ja teen analyysia diskurssianalyysin menetelmin artikkelien teksteistä ja kuvista. Etsin toistuvia sekä mahdollisia kilpailevia tai poikkeavia puhetapoja *The Guardianin* artikkeleissa ja muodostan niistä kokonaisuuksia eli diskursseja.

Tutkimuskysymykset ja kuulumisen teoria ohjaavat aineiston analyysia ja diskurssien muodostusta. Tämän jälkeen pohdin diskurssien merkitysten seurauksia puheen kohteelle eli Meghanin julkisuuskuvalle. Tutkin myös diskursseissa tapahtuvia mahdollisia muutoksia: onko häiden ja eroilmoituksen aikaan sijoittuvien diskurssien välillä tapahtunut muutoksia Meghanin kuulumisen esittämisessä?

3 Uudistamisen diskurssi

Meghan Markle liittyi Englannin kuninkaalliseen perheeseen vuonna 2018 mennessään naimisiin prinssi Harryn kanssa. *The Guardianin* artikkeleissa hänelle asetetaan jo ennen häitä odotuksia uudessa roolissaan osana monarkiaa. Uudistamisen diskurssi pitää sisällään odotuksen siitä, että Meghan tuo muutosta kuninkaalliseen perheeseen. Muutoksen ytimessä on hänen rodullistettu taustansa puoliksi mustana naisena. *The Guardian* kokee, että taustansa kautta hän laajentaa kuulumisen rajoja aiemmin eksklusiiviseksi ja valkoiseksi koetussa monarkiassa. Tätä kautta hänen nähdään nykyaikaistavan vanhentuneena pidettyä perinteistä monarkiaa.

The Guardianin mukaan Meghan edustaa edistystä ja nykyaikaa verrattuna vanhaan ja perinteikkääseen monarkiaan. Tämä kaikki asettuu vasten kontekstia, jossa Isossa-Britanniassa käydään kamppailua maan tulevaisuuden suunnasta Brexitin aikana. Brexit-neuvotteluissa on kyse prosessista, jossa Britannia irtautuu Euroopan unionista. *The Guardian* näkee Brexitin sulkevan rajoja Iso-Britannian ja muun maailman välillä. Tämä asettuu vastakkain Meghanin tuoman inklusion ja kuulumisen laajentamisen kanssa.

Uudistamisen diskurssissa nousevat esiin kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan kuulumisen. Keskeisiä aiheita ovat kansakunnan ja ihonvärin välinen suhde, ei-valkoisten toimittajien samaistuminen Meghaniin, Meghanin kuulumisen aikaansaama kuninkaallisen perheen normien rikkominen sekä toive monarkian nykyaikaistamisesta.

3.1 Kuuluminen kansakuntaan

Kuninkaallinen perhe on olennainen osa brittiläistä identiteettiä. Uudistamisen diskurssissa nousee esille, kuinka kuninkaallisen perheen kautta tunnetaan kuulumista myös kansakuntaan. *The Guardianin* mukaan Meghanin rodullistettu tausta on merkittävä suhteessa käsitykseen brittiläisyydestä. Meghanin amerikkalaisuus ja merkitys amerikkalaisille eivät korostu *The Guardianin* artikkeleissa samalla tavalla kuin Meghanin merkitys brittiläisille. Britannian monarkia on historiallisesti valkoinen instituutio, minkä vuoksi Meghanin puoliksi musta tausta tuodaan artikkeleissa usein huomionkohteeksi. John Storey (2010) puhuu siitä, kuinka Britannia elää edelleen imperiumin varjossa: tämän perintönä on jäänyt elämään ajatus brittiläisyyden ja valkoisuuden luonnollisesta suhteesta. Brittiläisen maailmanvallan narratiivi on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että kansallisuuden ja valkoisen ihonvärin välinen suhde näyttäytyy täysin luonnollisena. (Higgins et al. 2010, 23–24.)

Kathleen Paulin (1997) mukaan sodan jälkeisinä vuosina Britanniassa neuvoteltiin hallinnon tasolla kansalaisuudesta. Rodullistetut mielikuvat kansallisesta identiteetistä olivat vallitsevia muodollisen kansalaisuuden määritelmän sijaan. Rotu ja ihonväri muodostuivat tällöin luonnollistetuiksi ihmisiä jakaviksi ominaisuuksiksi. (Paul 1997, 189; Antonsich 2010, 650.) Siirtomaista Britanniaan saapuneet eroteltiin ”värillisiksi”, jolloin kotoperäinen emämaan väestö nähtiin ”ei-värillisenä” eli valkoisena. Brittiläisyys jaettiin Paulin mukaan valkoiseen ja brittiläiseen sekä värillisiin ja siirtolaisiin. (Paul 1997, 135.) Valkoisuus on siis historiallisesti merkinnyt samaa asiaa kuin brittiläisyys.

The Guardianin artikkeleissa toistuu näkemys kansallisuuden määrittämisestä valkoisuuden kautta.

”Olen tullut Windsoriin, koska kyseessä ovat puoliksi mustat häät. En tuntenut minkäänlaista yhteyttä kuninkaalliseen perheeseen aiemmin. Nyt tunnen enemmän yhteyttä heihin ja tähän maahan. Ja jos hän [Meghan] saa jonkun muun kuninkaallisen tai kenet tahansa tuntemaan olonsa epämukavaksi, se on pettymys. Mutta se on myös ilahduttavaa, koska minusta tuntuu, että nyt on SINUN vuorosi tuntea olosi epämukavaksi,” kertoi minulle egyptiläisguyanalainen Susan Botros Lontoosta Windsorin juna-asemalla konfettia vielä hiuksissaan.

(The Guardian 20.5.2018g)

Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen on saanut ei-valkoisen brittiväestön tuntemaan enemmän yhteyttä kuninkaalliseen perheeseen sekä Britanniaan. Yuval-Davisin (2011) mukaan kotimaan kuvittelu on sulautunut sosiaaliin suhteisiin ja historiaan, joiden ympärille luodaan kuulumisen narratiiveja. Sama paikka voidaan rakentaa erilaisten ja jopa vastakkaisten narratiivien kautta. Kansakunnan rajat pitävät sisällään diskursseja ihmisten erilaisuudesta. Erilaisuuden diskurssien kautta kansakunnan sisällä tapahtuu samanaikaisesti yhteisöön mukaan ottamista ja poissulkemista. (Yuval-Davis 2011, 94–95, 97.) *The Guardianin* artikkeleissa esitetään, että Britannian kolonialismin historia ja ”imperialismin perintö” eli valkoisuuden hallitseva asema ovat edelleen läsnä maan nykyhetkessä. Tämä asettuu vastakkain Meghanin rodullistetun taustan representoiman inklusion ja kuulumisen laajentamisen kanssa. Kuulumisen eri puolet (poliittinen, emotionaalinen ja normatiivinen) voivat tulla kuulumisen ja sen rajojen asettamisen merkitsijöiksi (Yuval-Davis 2011, 21). Valkoisuus kategoriana on toiminut kuulumisen merkitsijänä Britanniassa ja kuninkaallisessa perheessä. Meghanin puoliksi musta tausta kuninkaallisessa perheessä laajentaa käsitystä kansallisesta kuulumisesta käsittämään myös ei-valkoisen väestön.

Artikkeleissa toistuu puhe monimuotoisuudesta (diversity) suhteessa kansalaisuuteen. Tällä toimittajat viittaavat ihonväriin ja monikulttuurisuuteen. Toimittajat esittävät positiivisen näkemyksen monikulttuurisuudesta ja useiden erilaisten taustojen läsnäolosta kansakunnan sisällä, jolloin voidaan puhua käsitteestä ”monikulttuurinen nationalismi”. Monikulttuurinen nationalismi tarkoittaa kansakunnan näkemistä monikulttuurisena sekä monimuotoisuuden näkemistä vahvuutena eikä heikkoutena kansakunnan rajojen sisällä. Monikulttuurinen nationalismi on nationalistinen ideologia, joka tunnistaa nykyaikaisten kansakuntien monikulttuurisen muodostumisen ja ihmisten useat alkuperät. (Yuval-Davis 2011, 98.) *The Guardianin* toimittajien mukaan Meghanin ja Harryn häät saivat Britannian katukuvassa aikaan uudenlaista näkyvää monimuotoisuutta verrattuna aiempaan valkoisuuden hallitsevaan asemaan:

Marklen valinta [tuoda rodullistettua taustaansa esiin häissä] oli selvä ja ihmiset reagoivat siihen. Häät ovat muuttaneet Windsorin itsensä – kaupungin, joka sijaitsee vain 20 mailin päässä Lontoosta, mutta josta on puuttunut näkyvä monimuotoisuus. Tämän seurauksena se voi tuntua kulttuurisesti kaukaiselta – kaupunki on yhtäkkiä täynnä ei-valkoisia ihmisiä.

(The Guardian 20.5.2018a)

Häät ovat tuoneet Windsorin runsaasti ei-valkoisia ihmisiä seuraamaan seremoniaa. Kirjoittaja toteaa, että kaupungista oli puuttunut ”näkyvä monimuotoisuus” ennen häitä. Tämä tuo esille Richard Dyerin (1997, 44–45) ajatuksen siitä, että valkoinen käsitetään näkymättömänä ja ei-valkoinen näkyvänä. Meghanin ja prinssi Harryn häät kiinnostivat ei-valkoisia ihmisiä, jotka antoivat heille erityistä merkitystä Meghanin puoliksi mustan taustan vuoksi.

Kotimaan alueelliset rajat vaikuttavat kuulumiseen ja kansalliseen jäsenyyteen (Yuval-Davis 2011, 94). Britanniassa rotua tuottava puhetapa on historiallisesti suunnannut huomion kansallisiin rajoihin, ja keskittynyt mustien brittisiirtolaisten saapumiseen ja poistumiseen (Gilroy 2002, 45). Tämä liittyy olennaisesti Brexit-kontekstiin, jossa käydään keskustelua Britannian rajojen sulkemisesta ja eksklusiosta, siitä kuka saa saapua maahan. Brexitin nähdään edustavan ”muutosta kohti sisäänpäin suuntautunutta nationalismia”, jota ajavat maahanmuuttokysymykset sekä rotuun ja etnisyyteen liittyvät huolenaiheet (Valluvan & Kalra 2019, 2393–2394). Tämän myötä Britannia on muutoksessa ja poliittisesti kahtiajakautunut. Brexit-prosessi tuo esille kysymyksen maan tulevaisuuden suunnasta. *The Guardian* asettaa vastakkain Brexitin ja Meghanin häät, ja kysyy edustavatko kuninkaalliset häät vai Brexit Isoa-Britanniaa. *The Guardianin* mukaan Meghanin nähdään edustavan

positiivista ja mukaan ottavaa vaikutusta Britannialle, kun taas Brexit uhkaa luoda poissulkevia rajoja Britannian ja muun maailman välille.

Kuninkaalliset häät olivat äskettäin mukaan ottavat. Mutta Brexit pyrkii sulkemaan ovet, ei avaamaan niitä.

(...)

Ei voida jättää huomiotta, että lauantain ilmapiiriä parantavat tapahtumat [Meghanin ja Harryn häät] tapahtuivat Brexitin turmelemassa maassa. Ero on todellinen ja tuskallinen. Sama kansakunta, joka osoitti olevansa sinut nyt enemmän kuin koskaan omaan moderniin itseensä kuuluvien erilaisten perintöjen kanssa on myös kansakunta, joka on hajallaan sen suhteen, sulkeako ovensa maailmalta vai pysyäkö luottavaisesti osana sitä.

(The Guardian 20.5.2018i)

Brexit-prosessin tavoitteena ovat Britannian eroaminen Euroopan unionista ja maan rajojen tiukempi sulkeminen muulta maailmalta. Kansakunnan rajoilla ja rajojen yli kulkemisella on suuri merkitys kansakuntaan kuulumisessa. Marco Antonsich (2010) korostaa artikkelissaan kuulumisen maantieteellistä puolta eli sitä, kuinka alueelliset rajat määrittävät kuulumista. *The Guardianin* mukaan Britannian alueellisten rajojen sulkeminen Brexitin myötä on negatiivinen asia. Rajojen avoimuus ja vapaa liikkuminen rajojen yli nähdään siis tavoiteltavina asioina. Brexit asettuu vastakkain modernin Britannian käsityksen kanssa, jossa maahan kuuluvat ”erilaiset perinnöt” ja monikulttuurisuus koetaan positiivisiksi asioiksi. *The Guardianin* mukaan Meghanin ja Harryn häät edustavat mukaan ottamista ja laajentavat kuulumista, kun taas Brexit edustaa negatiivista kehitystä, poissulkemista ja tiukempia rajoja.

3.2 Kuninkaallisen perheen normien rikkominen

Kuuluminen käsitetään yleensä luonteeltaan positiiviseksi (Lähdesmäki et al. 2016, 238). Myös Meghanin liittyminen kuninkaalliseen perheeseen nähdään *The Guardianin* artikkeleissa positiivisena tapahtumana. Brigid Delaney (The Guardian 20.5.2018d) kirjoittaa artikkelissaan Meghanin ja prinssi Harryn häiden juhlatunnelmasta: ”Maassa, jossa Brexit on edelleen avoin haava ja politiikka edelleen jakautunutta, kuninkaalliset häät ja upea sää toivat ihmiset yhteen”. Meghanin ja Harryn häät toukokuussa 2018 nähtiin merkittävänä ihmisiä yhdistävänä tapahtumana. Häiden aikaisissa artikkeleissa korostuukin juhlatunnelma. Artikkelien kuvissa on usein kuvattuna häitä juhuvia ihmisjoukkoja iloisissa tunnelmissa (kts. esim. The Guardian 18.5.2018e; The Guardian 18.5.2018f).

Häät teki erikoislaatuiseksi Meghanin amerikkalaisen ja puoliksi mustan taustan esiintuominen. *The Guardianin* mukaan nämä identiteettikategoriat eivät ole ennennäkemättömiä kuninkaallisessa perheessä (kuninkaalliseen perheeseen on kuulunut taustaltaan eronneita ja amerikkalaisia naisia), mutta voivat luoda uudenlaisia liitoskohtia perheeseen, kun tullaan kohti nykyaikaa (*The Guardian* 18.05.2018d). Artikkeleissa puhutaan esimerkiksi häiden ”amerikkalaisesta sävystä” (*The Guardian* 19.05.2018c). Häissä kuultu amerikkalaisen mustan papin puhe ”antoi hänelle jännittävän mustan amerikkalaisen estetiikan muuttamalla tällaisten tilaisuuksien tuttua muotoa ja tekemällä tapahtumasta erilaisen kuin mikään ennen sitä” (*The Guardian* 20.05.2018e). Afua Hirsch (*The Guardian* 20.5.2018a) kirjoittaa, että ”Meghan Marklen häät olivat sykehdyttävä mustan juhla”. Artikkelissaan Hirsch toteaa myös, että ”Markle käytti häitään esitelläkseen uusille tovereilleen mustuutta (blackness)”. Amerikkalaiset vaikutteet ja mustan taustan esiintuominen nostaminen tekivät häistä uudenlaiset brittihovissa.

Kuninkaalliset rituaalit sisältävät usein perinteisiä elementtejä, jotka auttavat luomaan yhteyden menneisyyteen. Rituaalit myös muuttuvat ja kehittyvät ajan myötä. (Maclaran & Otnes 2020, 36.) Meghanin ja Harryn häät sisälsivät kuninkaallisille tilaisuuksille ominaisia perinteitä, mutta seremoniassa tuotiin vahvasti esiin myös Meghanin taustaa. Irenosen Okojie kuvailee häiden merkitystä Britannian ei-valkoiselle väestölle:

Nämä häät eivät ole laastari, joka pitää jakautuneen maan yhdessä. Brexitin rumuus, Grenfell-kerrostalon tuhoutuminen ja Windrush-sukupolven kauhea kohtelu ovat erittäin tärkeitä Ison-Britannian etnisten vähemmistöyhteisöjen nykyiselle keskustelulle. Silti häät, vaikka ne olivat täynnä loistoa ja perinteitä, näyttävät minusta radikaalilta teolta. Seremonia itsessään tuntui radikaalilta, sen erilaisuuden juhla, nyökkäykset mukaan ottamiselle – erityisesti gospel-kuoro ja lumoavat vieraat kuten Oprah Winfrey, Serena Williams ja Oswald Boateng.

(*The Guardian* 20.5.2018e)

Kuninkaallisten häiden perinteistä kaavaa muutettiin huomioimalla Meghanin afroamerikkaiset juuret esimerkiksi gospel-musiikin sekä amerikkalaisen mustan papin Michael Curryn pitämän saarnan kautta. Saarnassaan Curry viittasi muun muassa orjuuden historiaan. Juhlapaikkana toiminut Windsorin linna täyttyi myös tunnetuista ei-valkoisista vieraista. Okojien mukaan häät olivat tätä kautta radikaali teko nykyajan Britanniassa, joka käy keskustelua Brexitin vaikutuksesta ja ei-valkoisten brittiläisten huonosta kohtelusta. Hän mainitsee esimerkkeinä ei-valkoisen väestön huonosta kohtelusta Grenfell-kerrostalon

tuhoutumisen ja Windrush-sukupolven huonon kohtelun¹. Meghanin häät eivät korjaa tällaista epäoikeudenmukaista kohtelua tai Brexitin aiheuttamaa maan sisäistä jakautuneisuutta. Häät tuntuivat Okojesta kuitenkin ”radikaaleilta”, eli jollakin tavalla kumouksellisilta. Tämä radikaalius liitetään rotuun ja sen esille tuomiseen. Hääseremonia oli uudella tavalla inklusiivinen rodun näkökulmasta. Meghanin puoliksi mustan taustan esiintuomisella on ollut suuri merkitys ei-valkoisille ihmisille Okojien mukaan.

Artikkeleissa tuodaan esille myös kuninkaallisen perheen yritys estää Meghanin tuomat uudistukset. Esimerkiksi prinssi Charlesin, Harryn isän, valintaa Meghanin saattajaksi alttarille pidetään yrityksenä estää Meghanin muutosvoimaa. Ennen Meghanin ja prinssi Harryn häitä Meghanin isä ilmoitti, ettei pysty saattamaan tyttärtään alttarille sairastumisen vuoksi ja näin ollen joutuu jättäytymään pois häistä. Nadia Khomami (The Guardian 18.5.2018b) kirjoittaa artikkelissaan, että ilmoitus Meghanin päätöksestä kulkea prinssi Charlesin eikä äitinsä kanssa alttarille hääseremoniassa oli yllättävä: ”Kuninkaallisten seuraajille on tullut yllätyksenä, että Markle on valinnut prinssi Charlesin pikemminkin kuin äitinsä saattamaan hänet alttarille sen jälkeen, kun hänen isänsä sanoi jäävänsä pois häistä sairastumisen vuoksi.” Khomamin artikkelissa käsitellään kuninkaallisia häitä ja perinteiden rikkomista nykyajan hääseremonioissa. Meghanin valintaa ei nähdä edistyksellisenä nykyajan näkökulmasta. Lukijan annetaan olettaa, että kaavoja ja perinteitä olisi voitu rikkoa enemmän tässä suhteessa. Artikkelit korostavat Meghanin omaa toimijuutta: ”Ja morsiamen puolella käytävää olivat osuvat muistutukset [Meghanin äiti ja ystävät] siitä, että hän oli saapunut tänne, toisin kuin hänen miehensä, täysin omilla ansioillaan.” (The Guardian 12.1.2020). Luomalla uraa esimerkiksi näyttelijänä Meghan on itse saavuttanut asemansa julkisuudessa toisin kuin kuninkaallisen perheen jäsenet, jotka ovat syntyneet asemaansa. Prinssi Charlesia kuvaillaan eräässä artikkelissa seuraavasti: ”kuninkaallisen perheen oma uusfeodaalisia arvoja edustava arkkiapostoli, prinssi Charles” (The Guardian 18.5.2018e). Hän edustaa *The Guardianin* mukaan vanhanaikaisia arvoja. Näin ollen prinssi Charlesin valitseminen kumoo Meghanin toimijuuden ja mahdollisuuden rikkoa perinteisen seremonian kaavaa.

Myös Hadley Freeman (The Guardian 20.5.2018g) kirjoittaa: ”Päivää ennen häitä, kun ilmoitettiin että prinssi Charles kävelisi Meghanin kanssa alttarille, hänen äitinsä tai jonkun

¹Grenfell-kerrostalon tuhoutumisessa on kyse vuonna 2017 tapahtuneesta asuinkerrostalon tulipalosta, jossa suurin osa palon uhreista oli köyhemmistä oloista tulevia ei-valkoisia ihmisiä. Windrush-sukupolvi viittaa puolestaan siirtolaisiin, jotka saapuivat Britanniaan vuosina 1948–1971 Karibianmeren siirtomaista. Vuodesta 2018 eteenpäin siirtolaisilta on evätty laillisia oikeuksia ja uhattu karkoituksella puuttuvien asiakirjojen vuoksi, jotka todistaisivat maahan saapumisen. Siirtolaisten väärästä kohtelusta syntyi Britanniassa poliittinen skandaali.

ystävän sijaan, näytti siltä, että Firma² oli puolustautunut muutosmahdollisuuksia vastaan, joita Meghan saattaisi tuoda. Mutta seremonian inklusiivisuus ja monimuotoisuus kumosi sen, ja vain Harry saattoi varmistaa, että näin tapahtuisi.” Kuninkaallisen perheen nähdään pitävän tiukasti kiinni perinteistään ja yrittävän estää Meghanin tuoman muutosmahdollisuuden. Uudistamisen diskurssin sisällä Meghanilta odotetaan siis perinteiden rikkomista osana kuninkaallista perhettä ja perinteitä vastaan asettuminen nähdään toivottavana.

3.3 Meghaniin samaistuminen

Ei-valkoisten naistoimittajien artikkeleissa nousee esiin samaistuminen Meghaniin. Meghanin liittyminen kuninkaalliseen perheeseen on toimittajille merkityksellistä Meghanin puoliksi mustan taustan vuoksi. He kokevat Meghanin kautta läheisemmän yhteyden aiemmin eksklusiivisesti valkoiseen kuninkaalliseen perheeseen. Kuulumisen määrittäjänä toimii Meghanin rodullistettu tausta, johon toimittajat voivat identifioitua ja tuntea tunteellista kiinnittymistä. Tällöin korostuu kuulumisen emotionaalinen taso.

Richard Dyerin (1997) mukaan käsitykset rodusta ovat käsityksiä kehosta. Rotu nähdään tapana luokitella erilaisia ihmiskehoja järjestämällä kehot niiden erojen perusteella. Yksi tällainen kehollisuuteen liittyvä ominaisuus on ihonväri. Valkoisuus rotuna on Dyerin mukaan näkymätöntä. Rotu liitetään usein ei-valkoisiin, joilla ihonväri on tehty näkyväksi. (Dyer 1997, 20, 45.) *The Guardianin* artikkeleissa rotu yhdistetään ennen kaikkea ihonväriin. Britannian monarkiaa kuvataan valkoiseksi instituutioksi, josta syystä Meghanin puoliksi mustaa taustaa korostetaan. Liittyessään kuninkaalliseen perheeseen Meghan tuo myös perheen valkoisuuden esiin ja tekee siitä näkyvää suhteessa omaan taustaansa.

Nämä [uudet piirteet hääseremoniassa] saattavat olla symboleja, joita enemmistön osaan tottuneet ihmiset eivät näe helposti. Mutta niille, jotka samaistuvat Marklen tilanteeseen – ei-vaikoinen henkilö astumassa sisään ehkä maailman valkoisimpaan ja eksklusiivisimpaan paikkaan, Englannin kuningasperheeseen – ne puhuttelevat jokapäiväistä tunnetta olla ensimmäinen, tuoda perintö, joka muuttaa ilmapiiriä, joutua päättämään vähätelläkö sitä vai kantaa sitä ylpeydellä.

(The Guardian 20.5.18a)

Kuninkaallista perhettä kuvataan valkoiseksi ja tätä kautta eksklusiiviseksi yhteisöksi. Kirjoittaja puhuu siitä, kuinka enemmistöön kuuluvat valkoiset eivät välttämättä ymmärrä

² *The Firm* on prinssi Philipin antama nimitys kuninkaalliselle perheelle ja viittaa perheyhteyteen.

Meghanin häiden merkitystä rodun näkökulmasta, toisin kuin ei-valkoiset ihmiset, jotka pystyvät samaistumaan Meghanin asemaan. Tästä syystä Meghanin taustan näkyvä esiintuominen häissä on merkityksellistä ja tätä kautta kirjoittaja pystyy samaistumaan Meghaniin.

Meghan identifioi itsensä termillä ”biracial”, puoliksi musta, sillä hänen äitinsä on musta ja isänsä valkoinen. Joissakin artikkeleissa tuodaan esille, että termin käyttöä on kyseenalaistettu. Afua Hirsch (The Guardian 20.5.2018a) puhuu artikkelissaan Meghanin ihonväristä näin: ”Huolimatta kaikesta siitä puheesta, onko Markle oikeasti musta ja kaikesta kritiikistä, jonka mukaan hän on ”valkoisesta menevä” tai ristiriitainen mustasta taustastaan, on varmasti mustia naisia Amerikassa, jotka tuntevat yhden heistä astuneen brittiläiseksi kuninkaalliseksi”. Meghanin puoliksi mustan taustan vuoksi jotkut ovat nähneet, että Meghan ei ole ”todella” musta. Ihonväriin liittyy Dyerin mukaan sisäinen hierarkia eli värin sisällä voidaan käydä kamppailua siitä, kuka on kategorian sisällä ja kuka sen ulkopuolella. Ihonväri on epäselvä ja muuttuva kategoria, jota on määritelty eri konteksteissa eri tavoin. (Dyer 1997, 48–51.) Jotkut näkevät Meghanin olevan mustan kategorian ulkopuolella puoliksi mustan taustansa vuoksi, mutta Hirsch kokee mustien naisten pitävän Meghania yhtenä heistä.

Meghanin kautta ei-valkoiset naistoimittajat kokevat läheisemmän yhteyden kuninkaalliseen perheeseen. Tämä tapahtuu tunnesiteiden kautta.

Olen pettynyt, että Meghan Marklen äiti, Doria Ragland, ei saattanut tytärtään alttarille. Marklen ja Raglandin näkeminen sanomalehtien etusivuilla tultuaan juuri teeltä kuningattaren kanssa ja näyttäytyen siisteissä kampauksissaan oli syvällisen affektiivinen hetki. Ja näkemällä heidät ajamassa St Georgen kappelille yhdessä oli jyrkkä kontrasti vastaaviin 1980-luvun vaunuihin.

(The Guardian 19.5.2018b)

Kirjoittaja Angela Foster pitää merkittävänä kahden mustan naisen näkemistä yhdessä kuninkaallisissa tilaisuuksissa. Fosterin tunteellinen kiinnittyminen Meghaniin tapahtuu representaation kautta, eli julkisuudessa esittämisen ja näkemisen kautta. Foster kokee Meghanin ja hänen äitinsä näkemisen yhdessä syvällisen affektiivisena. Tunnesiteet ja affektiivisuus ovat merkittäviä yhteisöihin kiinnittymisessä (Yuval-Davis 2006, 197). Meghanin ja hänen äitinsä näkeminen hääseremoniassa liitti Fosterin tunnesiteiden kautta kuninkaalliseen perheeseen eri tavalla kuin vastaavat häät aiemmin 1980-luvulla, joihin viitataan lopussa.

Fosterin mainitsemat 1980-luvun vaunut viittaavat Dianan ja prinssi Charlesin häihin vuonna 1981. Foster kertoo artikkelissa omista kokemuksistaan mustana naisena katsoessaan molempia häitä:

Mutta nuorelle mustalle tytölle, joka kasvoi Midlandsissä, niissä [Dianan ja Charlesin häissä] oli hyvin vähän mitään, mikä yhdistäisi minut tapahtumaan: vaikka Dianaa kuvailtiin tavalliseksi, minun näkökulmastani ne eivät olleet muuta kuin yläluokkaisten kokoelma.

Mutta nämä kuninkaalliset häät ovat todella erilaiset verrattuna niihin, joita meillä on ollut aiemmin. Ja keille tahansa pikkutytyille, jotka katsovat tänään kuten minä katsoin Dianaa kaikki ne vuodet sitten, sen täytyy olla hyvä asia.

(The Guardian 19.5.2018b)

Meghanin ja Harryn häät saivat Fosterissa aikaan vahvemman tunnesiteen verrattuna Dianan ja prinssi Charlesin häihin. Tämä liittyy valkoisuuteen ja luokkaan, joihin hän ei pystynyt mustana tyttönä samaistumaan ja tuntemaan yhteyttä. Diana oli Meghanin tapaan myös “tavallinen” ihminen, mutta Fosterille hänen häensä näyttäytyivät kuitenkin yläluokkaisina ja näin ollen huonosti samaistuttavina. Meghanin tausta näyttelijänä ei tee hänestä yläluokkaista. Fosterin samaistuminen Meghaniin rakentuu rodun ja tähän liittyvien tunnesiteiden kautta.

Ei-valkoiset naistoimittajat antavat näin ollen erityistä merkitystä sille, että Meghan on puoliksi musta. Kirjoittajat tuovat näkyviin omia vahvoja tunnesiteitään ja kokemuksia samaistumisesta kuninkaalliseen perheeseen Meghanin kautta. He pystyvät samaistumaan häneen tavalla, jolla he eivät aiemmin tunteneet yhteenkuuluvuutta kuninkaalliseen perheeseen. Meghanin tuoma muutos kuninkaallisen perheen valkoisuuteen oman rodullistetun identiteettinsä kautta nähdään siis toivottuna. Haroon Siddique (The Guardian 10.01.20d) kirjoittaa artikkelissaan: “British Future’n kyselytutkimus ennen Harryn ja Meghanin häitä esitti, että hänen [Meghanin] puoliksi musta tausta tuskin rekisteröityisi brittien enemmistölle, mutta sillä oli enemmän merkitystä mustille ja etnisiin vähemmistöihin kuuluville briteille, jotka todennäköisemmin antoivat avioliitolle merkitystä, toisin kuin heidän valkoiset vastineensa.” Tutkimusartikkeli “Social Influence of an International Celebrity: Responses to the Death of Princess Diana” (Brown et al. 2003, 597) esittää, että iällä ja sukupuolella oli merkitystä siinä, miten voimakkaasti ihmiset suhtautuivat prinsessa Dianan kuolemaan. Sukupuolen lisäksi myös rodulla voidaan nähdä olevan yhteys ei-valkoisten naistoimittajien samaistuessa Meghaniin.

3.4 Monarkian nykyaikaistaminen

The Guardianin artikkeissa pohditaan, onko perinteinen monarkia relevantti instituutio nykyaikana. Tästä syystä monarkian nykyaikaistaminen esitetään vahvana toiveena. *The Guardian* kohdistaa monarkiaan kritiikkiä ja suhtautuu instituutioon negatiivisesti.

Mutta jos otamme askeleen taaksepäin hypetyksestä ja pinnallisesta glamourista nähdäksemme väsymättömän kuninkaallisista raportoinnin taakse printissä ja näytöllä, on suurempi kysymys kysyttävänä. Välittävätkö britit todella kruunun olemassaolosta?

(The Guardian 20.5.2018f)

Instituutiossa, joka palkitsee jäsenensä syntymän tai naimisiinmenon kautta ei ole mitään edistyksellistä. Mitä aikaisemmin koko perhe vetäytyy täysin pois julkisuudesta vieden mukanaan instituution, sitä parempi asia se on maaillemme.

(The Guardian 9.1.2020c)

Nämä ovat *The Guardianin* toimittajan ja lehden lukijan (jälkimmäinen sitaatti) näkemykset monarkiasta. Periytyvää monarkiaa ei nähdä nykyaikana edistyksellisenä ja aikaan kuuluvana. Tästä syystä esitetään toive, että monarkiasta instituutiona tulisi luopua kokonaan.

Artikkeleissa esiintyy myös näkemyksiä, joissa ei vaadita monarkian lakkauttamista vaan esitetään, että sitä on mahdollista uudistaa. Meghanin liittymistä kuninkaalliseen perheeseen tarkastellaan tätä monarkiakäsitystä vasten. Irenosen Okojie (*The Guardian* 20.5.2018e) kirjoittaa: “Se on edelleen odottamaton näky monille – puoliksi musta nainen avioituu kuninkaalliseen perheeseen. Meghan Marklen mukaan ottaminen perheeseen antaa sille modernin, inklusiivisen tunnun”. Meghanin liittyminen kuninkaalliseen perheeseen nähdään siis modernina ja kuulumista laajentavana eli inklusiivisena. Meghan edustaa näin ollen muutosta ja edistystä verrattuna perinteiseen monarkiaan. Tämä tapahtuu Meghanin puoliksi mustan taustan kautta, jolle annetaan suuri merkitys. Kuulumisen erilaiset näkökulmat (poliittinen, emotionaalinen ja normatiivinen) voivat tulla kuulumisen ja rajojen asettamisen edellytyksiksi (Yuval-Davis 2011, 21). Kuninkaallisen perheen valkoisuus on luonut aiemmin eksklusiivisen eli poissulkevan rajan ja toiminut kuulumisen edellytyksenä. *The Guardianin* mukaan Meghanin kuulumisen vaikuttaa tähän aiempaan rajaan laajentaen sitä.

Tällainen kuninkaallisen perheen kuulumisen rajojen uudelleen asettaminen ja rajoista neuvottelu voidaan käsittää kuulumisen politiikaksi. Uudistamisen diskurssin sisällä käydään neuvottelua siitä, mikä sisältyy kuninkaalliseen perheeseen kuulumiseen ja yhteisön jäsenenä

olemiseen (Yuval-Davis 2011, 20). Rajoista neuvottelu tapahtuu kuulumisen poliittisella ja emotionaalisisella tasolla eli kategorioiden sekä identiteettien ja tunnesiteiden tasoilla. Kuulumista kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan määrittää valkoisuus. Tunnesiteet ja samaistuminen Meghanin puoliksi mustaan taustaan saavat ei-valkoiset toimittajat tuntemaan läheisempää yhteyttä kuninkaalliseen perheeseen. Näiden kautta käsitystä kuulumisesta kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan pyritään laajentamaan niin, että se sisältää myös ei-valkoisen.

Rodun koetaan olevan Meghanin muutosvoiman ytimessä ja rodun kautta Meghanin ajatellaan pystyvän nykyaikaistamaan monarkiaa. Angela Foster (The Guardian 19.5.2018b) kirjoittaa: "On käyty paljon keskustelua siitä, vaikuttaako Markle todella monarkiaan ja rodullisten suhteiden tulevaisuuteen tässä maassa. Mutta nämä kuninkaalliset häät ovat todella erilaiset kuin ne, joita meillä on ollut aiemmin." Foster uskoo Meghanin tuovan taustansa kautta muutosta liittyessään kuninkaalliseen perheeseen, sillä hänen hänsä erosivat merkittävästi aiemmista kuninkaallisista häistä. Diskurssin sisällä käydään kuitenkin kamppailua siitä, toteutuuko Meghanin tuoma muutos todellisuudessa vai ei. Artikkelien kirjoittajat ovat eri mieltä asiasta, ja osa pitää muutosta vain symbolisena.

Kun Markle astui ulos Hollywoodista ja sisään kuninkaalliseen perheeseen lehdistön uutisointi oli täynnä heikkoja latteuksia edistyksestä: meille syötettiin idea, että hänen siirtymisensä instituutioon oli merkki "moderneista ajoista" ja että puoliksi musta nainen kuninkaallisessa perheessä oli virstanpylväs brittiläisessä historiassa. Heidän häissään vain puolitoista vuotta sitten olivat saarnaaja Michael Curry ja musta gospel-kuoro; media kuvasi niitä "moderneiksi monikulttuurisiksi häiksi, modernille monikulttuuriselle pariskunnalle" – jotka olivat "työntämässä Englannin kuningasperhettä uuteen aikaan". Utismediat spekuloiivat kaikenlaista siitä, lopettaisivatko häät ennakkoluulon monikulttuurisia suhteita kohtaan ja antaisivatko ne vauhtia mustien naisyrityksien yrityksille. Mutta ei kestänyt kauan, kun tabloidit hyökkäsivät tai kun Marklen pelkästä olemassaolosta tuli symbolinen retorinen keino niille, jotka väittivät, ettei maallamme ole ongelmaa rodun kanssa. Miten me voisimme olla rasistisia, jos meillä on musta prinsessa?

(The Guardian 11.1.2020a)

En myöskään voi ymmärtää, miksi muutaman mustan herttuan ja herttuattaren tai jopa kuninkaiden tai kuningattarien lisäämisen pitäisi olla askel eteenpäin. Tasa-arvo ei tarkoita perittyjen etuoikeuksien "monimuotoistamista". Se edellyttää, että hankkiudumme eroon koko roskasta. Värin lisääminen feodaaliseen jäännökseen ei ole minun käsitykseni yhteiskunnallisesta edistyksestä.

(The Guardian 20.5.2018c)

Amna Saleemin kirjoittaman ensimmäisen sitaatin mukaan lehdistö on antanut olettaa, että Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen tarkoittaa monarkian nykyaikaistumista, mutta Saleemin mielestä näin ei ole. Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen ei tee maasta modernia ja kehittyvää tai poista rasismia, jota koetaan yhä olevan Britanniassa. Myös Kenan Malik on jälkimmäisessä sitaatissa yhtä mieltä siitä, että ”värin” lisääminen kuninkaalliseen perheeseen ja etuoikeuksien ”monimuotoistaminen” ei tee monarkiasta nykyaikaista ja lisää tasa-arvoa. Meghanin kuulumisella nähdään olevan siis symbolista, mutta ei konkreettista vaikutusta.

Näkökulma, jonka mukaan Meghanin muutosvoima ei toteudu, korostuu erityisesti eroilmoituksen aikaan vuoden 2020 artikkeleissa. Tällöin Meghanin ja Harryn kuninkaallisesta perheestä irtautuminen tekee selväksi, että Meghanin muutosvoima on vain symbolista ja konkreettisen muutoksen aikaansaaminen on mahdotonta. Meghanin muutosvoiman toteutumattomuus nousee vallitsevaksi diskurssiksi uudistamisen diskurssin sisällä eli kyseessä on tämän diskurssin hegemonia (Valtonen 2003, 103). Erityisesti ei-valkoiset toimittajat kokevat jälkikäteen Meghanin taustan merkityksen liioitelluksi, sillä he antoivat häiden aikaan erityistä merkitystä Meghanin kuulumiselle kuninkaalliseen perheeseen. Tästä esimerkkinä on Amna Saleem (The Guardian 11.1.2020a), joka toteaa artikkelinsa otsikossa: ”Harryn ja Meghanin piti ilmentää rodunjälkeistä Britanniaa. Se siitä sitten”. Myös Haroon Siddique (The Guardian 10.1.2020d) kirjoittaa pariskunnan eroilmoituksen jälkeen: ”Mutta kun prinssi Harry ja Meghan olivat ilmoittaneet suunnitelmistaan toimia ”hybridikuninkaallisina” sen jälkeen, kun ajautuivat erimielisyyksiin lehdistön kanssa, mukaan lukien syytökset ”rodullistettujen sävyjen” raportoimisesta, näyttää siltä, että heidän liittonsa laajempi merkitys on saattanut olla liioiteltu.” Siddiquen artikkelissa kommentin antanut Kehinde Andrews toteaa: ”Tämä ei ollut koskaan muutos, jonka ajattelimme sen olevan – se oli vain symbolista”. Jälkikäteen tarkasteltuna todetaan, että Meghanille annettu muutosvoima osana kuningasperhettä ”on saattanut olla liioiteltua”.

The Guardianin virallinen kanta esitetään artikkelissa ”*The Guardianin* näkemys Brexitistä ja kuninkaallisista häistä: kumpi on oikea Britannia”:

Jokainen ikivanha kansakunta kulkee pitkän matkan kohti moderniuutta omaa kiertotietään. Mikään [tie] ei ole yhtä suora kuin Long Walk -tie Windsorin suuressa puistossa, jota pitkin tuore kuninkaallinen aviopari kuljetettiin iloisen yleisön läpi ikimuistoisena ja aurinkoisena lauuantaina. Kansalliset matkat menneisyyden ja nykyisyyden välillä ovat mutkikkaampia. Keskeytyksiä, takaiskuja ja käännteitä on tiellä runsaasti. Se on yksi syy, miksi kuninkaallisia

häitä ei tulisi yksinkertaistaa mullistaviksi ja viimeiseksi iskuksi, jonka lisäksi nykyaikainen suvaitsevainen Britannia ei tarvitse muuta verrattuna vanhempaan kireään ja asemansa kyllästämään versioon. Mutta selvitetäänpä, mitä viikonloppuna tapahtui. Prinssi Harryn ja Meghanin häiden rodullinen mukaan ottaminen oli jotakin uutta. Se oli virstanpylväshetki pitkällä ja mutkaisella tiellä kohti oikeudenmukaisempaa Britanniaa.

(The Guardian 20.5.2018i)

Elisabeth Hindmanin (2003) mukaan tällaiset valtavirtasanomalehtien allekirjoittamattomat pääkirjoitukset toimivat institutionaalisen äänenä kullekin sanomalehdelle ja tarjoavat yksittäisen lehden virallisen mielipiteen. Tämä on keino esittää julkisesti organisaation oma näkemys jostakin asiasta tai tapahtumasta. (Hindman 2003, 671.) *The Guardian* esittää, ettei Meghanin muutosvoimalle monarkiassa pidä antaa liikaa painoarvoa ja merkitystä. Artikkelissa todetaan kuitenkin, että Meghanin ja Harryn häät tuottivat jotakin uutta: rodullista mukaan ottamista. Tämä mukaan ottaminen nähdään merkittävänä hetkenä Iso-Britannian tulevaisuuden kannalta eli hyvänä muutoksena. Kuten olen esittänyt, kaikki toimittajat eivät jaa näkemystä. Tämä esitetään kuitenkin *The Guardianin* virallisena näkemyksenä asiasta.

Artikkeleissa nostetaan esiin myös näkökulma, jonka mukaan monarkia on taakka kuninkaallisen perheen jäsenille, jotka on pakotettu rooleihinsa. Tästä syystä toivotaan, että monarkia voitaisiin lakkauttaa tulevaisuudessa.

Minussa tämä herättää tunteen, jota kuvasin aikoinaan pro-Windsor tasavallan kannattajuudeksi: uskomus siitä, että meidän pitäisi lakkauttaa monarkia, jos ei meidän vuoksemme niin heidän. Kruunun paino painaa sitä kantamaan pakotetun perheen selkää. Koittaako koskaan päivä, jolloin lopetamme pyytämästä heitä esittämään tämän oudon palvelun puolestamme ja valitsemme itse valtion päämiehen? Jos tämä viikko todisti mitään, niin se päivä on yhtä kaukana kuin koskaan.

(The Guardian 10.1.2020c)

Jonathan Freedland pohtii, koittaako tulevaisuudessa vielä aika, jolloin monarkiaa ei ole ja kansa valitsee itse oman päämiehensä. Puhumalla ”tästä viikosta” hän viittaa prinssi Harryn ja Meghanin ilmoitukseen luopua kuninkaallisista velvollisuuksistaan. Tämän tapahtuman perusteella hän ei usko, että monarkiasta luopuminen olisi lähellä. Perheenjäsenet voivat erota kuninkaallisesta perheestä, mutta instituutio jatkaa olemassaoloaan.

Tässä luvussa olen käsitellyt uudistamisen diskurssia, jossa toistuu ajatus Meghanin tuomasta muutoksesta kuninkaalliseen perheeseen. Taustalla vaikuttaa toive monarkian uudistumisesta.

Monarkian nykyaikaistaminen nostetaan toistuvasti esiin, sillä *The Guardian* kokee instituution vanhanaikaiseksi nykyajan näkökulmasta. Artikkeleita yhdistää monarkian kritiikki, jossa monarkian relevanssi instituutiona kyseenalaistetaan. Meghanin uskotaan voivan nykyaikaistaa monarkiaa kuulumalla kuninkaalliseen perheeseen. Valkoisuus on määritellyt historiallisesti kuninkaalliseen perheeseen ja Britanniaan kuulumista sekä luonut poissulkevan rajan kuulumiselle. Meghanin puoliksi musta tausta laajentaa käsitystä kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan kuulumisesta rodun näkökulmasta. Tämä voidaan ajatella kuulumisen politiikaksi, sillä kuulumisen rajoja haastetaan ja niistä neuvotellaan diskurssin sisällä. Etenkin ei-valkoiset naistoimittajat kokevat samaistumista ja tunteellista kiinnittymistä Meghaniin hänen rodullistetun taustansa kautta. Samalla toimittajat tuntevat myös aiempaa läheisempää yhteyttä kuninkaalliseen perheeseen. Diskurssin sisällä käydään kuitenkin neuvottelua siitä, toteutuuko Meghanin muutosvoima vai onko se vain symbolista.

4 Lehdistön ja kuninkaallisen perheen vaikean suhteen diskurssi

The Guardianin artikkeleissa pohditaan kuninkaallisen perheen ja lehdistön välistä suhdetta, erityisesti perheenjäsenten yksityisyyttä ja ahdistelevaa lehdistöä. Meghan ja hänen perheensä ovat joutuneet kokemaan lehdistön ahdistelua jo ennen Meghanin ja Harryn häitä. Taustalla on kuninkaallisen perheen historiallisesti hankala suhde lehdistöön. Huipentumana tälle vaikealle suhteelle on pidetty prinsessa Dianan kuolemaa vuonna 1997, johon nähtiin syyllisinä paparazit. Kuninkaallista perhettä koskeva uutisointi on saanut aikaan pohdintaa median etiikasta, yksityisyyden rajoista ja yleisestä edusta. Lehdistöllä on ollut vaikeuksia perustella ja oikeuttaa sellaista uutisointia kuninkaallisista, jonka koetaan loukkaavan heidän yksityisyyttään. (Finneman & Thomas 2014, 408–410.) Tämä vaikea historia on edelleen läsnä Meghania koskevissa artikkeleissa. Tässä luvussa analysoin tätä suhdetta sekä millaisena *The Guardian* käsittää oman suhteensa kuninkaallisesta perheestä raportointiin ja millaisia toimintatapoja lehti käyttää raportoinnissaan. Diskurssissa *The Guardian* rakentaa ja ylläpitää aktiivisesti omaa identiteettiään ja toimintatapojaan laatulehdistön edustajana. Samaan aikaan lehti luo rajaa itsensä ja ahdistelevan juorulehdistön välille erottautumalla tabloid-lehdistöstä ja paparazzeista. *The Guardianin* mukaan tabloid-lehdet ja paparazit olivat syyllisiä Meghanin ja prinssi Harryn päätökseen vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan.

4.1 Kuninkaallisen perheen yksityisyys ja ahdisteleva lehdistö

Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen herättää *The Guardianin* artikkeleissa kysymyksen kuninkaallisen perheen jäsenten yksityisyydestä. Kuninkaallinen rooli on julkinen rooli, jossa asetutaan yleisön ja median tarkkailun kohteeksi. Kuten luvussa 2 esitettiin, kuninkaallisen perheen jäsenten julkinen asema on saanut aikaan keskustelua yksityisyyden rajoista ja ahdistelevasta lehdistöstä. Meghan kohtasi uuden kuninkaallisen roolin tuomat ongelmat jo ennen hääseremoniaa, kun hänen isästään Thomas Marklesta tuli paparazien kohde.

Aikoinaan valta merkitsi yksityisyyttä. Ei enää. Kuninkaalliset syntyvät hallitsemaan ja me olemme syntyneet ilmeisesti katsomaan, tai niin olettavat ne, jotka julkaisevat paparazzikuvia heistä ja heidän seuralaisistaan. Thomas Markle, eläköitynyt valaistuksen ohjaaja, näytti elävän hiljaista elämää Meksikossa, kunnes hänen tyttärensä sekaantui kuninkaalliseen.

(...)

Hänen isänsä takaa-ajo on opetus Meghanille siitä, mitä perheeseen avioituminen aiheuttaa. Kuninkaallisen perheen ja lehdistön välillä ei ole suhdetta: on tyhjiys ja se on pimeä.

(The Guardian 15.5.2018a)

Kuninkaallisen perheen ja lehdistön suhdetta kuvataan olemattomaksi, sillä ”kuninkaallisen perheen ja lehdistön välillä ei ole suhdetta”. Tekstin muotoilussa näkyy myös, kuinka *The Guardian* ei lue itse kuuluvansa osaksi ”lehdistöä”. Thomas Marklen kohtelu sai aikaan paljon keskustelua sen jälkeen, kun hänen raportoitiin myös itse lavastaneen omia paparazzikuviaan. Tämä tapahtuma toi esille juorulehdistön ja julkisuuden henkilöiden molemminpuolisen suhteen, jossa molemmat osapuolet hyötyvät. Thomas Markle sai etenkin tabloid-lehtien keskuudessa osakseen syytöksiä tällaisesta toiminnasta. *The Guardianin* toimittajien kanta on, että Thomas Marklea ei tulisi kuitenkaan syyttää kuvien lavastamisesta. Gaby Hinsliff (The Guardian 15.5.2018a) kirjoittaa: ”Thomas Marklen ei tulisi olla häpäisty osallistumasta tyttärensä häihin. Meidän muiden pitäisi olla järkyttyneitä, että hän joutui sellaiseen tilanteeseen”. Hinsliffin mukaan Thomas Markle ”joutui” haluamattaan tällaiseen tilanteeseen eikä häntä voi syyttää tapahtuneesta. Tuomitsemalla paparazzien toiminnan *The Guardian* asettuu puolustamaan Meghania ja hänen perhettään. Lehden sympatia kohdistuu siis Marklen perheeseen.

Artikkeleissa pohditaan kuninkaalliseen perheeseen kohdistuvia paparazzien toimintatapoja ja sitä, kuka on syyllinen lehdistön ahdisteluun. Monarkiaa kritisoidaan esimerkiksi siitä, että hovi ei ole ollut Meghanin ja hänen perheensä tukena tapahtumissa: ”Hän [mediakonsultti Jonathan Hartley] ehdotti, että kuninkaallisen lehdistötimin olisi pitänyt tukea enemmän Meghan Marklen sukulaisia” (The Guardian 15.5.2018d). Vastuu tapahtuneesta asetetaan ahdistelevalle lehdistölle lisäksi myös hoville, joka ei ole tukenut tarpeeksi Marklen perhettä.

Missä tämä syyllisyys piilee? Osa on sanomalehdistöllä, aikakauslehdillä ja verkkosivustojen toimittajilla, jotka eivät saa tarpeekseen näistä napatuista, varastetuista kuvista, joita kaupataan kuin salakuljetustavaraa. Jotkut sanovat, että syyllisyys kuuluu yleisölle, jonka on oudosti väitetty haluavan näitä kuvia. Mutta osa on monarkian itsensä vastuulla, sillä monarkia ei pysty säilyttämään asemaansa ilman tietynasteista julkisuutta. Tietenkin he yrittävät kontrolloida sitä. Mutta vaikka sopimuksia olisikin, he eivät voi. Me olemme nähneet kuvia eri perheenjäsenistä riisuttuina. Salainen tallenne välitti meille tulevan kuninkaan tamponi-fantasioita. Pitkät linssit antoivat meille kuvia Cambridgen herttuattaresta yläosattomana. iPhonet antoivat meille kuvia hänen veljestään Jamesistä ranskalaisen sisäkön asussa ja Harrystä alasti Vegasissa. Olemme nähneet myös Harryn natsiasussa ja kuningattaren vääntämässä haavoittuneen fasaanin kaulaa.

Kaikki nämä olivat oletettavasti yksityisiä hetkiä. Kaikki nämä kuvat myytiin suurella voitolla.

(The Guardian 15.5.2018a)

Lehdistön ja monarkian lisäksi myös yleisöllä nähdään olevan vastuu, vaikka kyseisessä lainauksessa toimittaja suhtautuukin epäilevästi yleisön haluun nähdä arkaluontoisia kuvia kuninkaallisista. Muissa artikkeleissa osoitetaan ristiriita sen välillä, että yleisö ostaa juorulehtiä ja samalla tuomitsee näiden juorulehtien toiminnan (kts. esim. The Guardian 9.1.2020b).

Monarkia tarvitsee julkisuutta säilyttääkseen asemansa, mutta ongelmana on se, että he eivät voi kontrolloida tiedotusvälineitä. Yllä olevassa lainauksessa (The Guardian 15.5.2018a) mainitaan useita esimerkkejä tapauksista, joissa eri perheenjäsenten yksityisyyttä on loukattu. Artikkelin kirjoittaja ei näe tätä hyväksyttävänä toimintatapana tiedotusvälineille ja paparazzeille. *The Guardian* asettuu näin ollen erilleen paparazzeista ja niin sanotusta tabloid-lehdistöstä.

Paparazzeja ja ahdistelevia tiedotusvälineitä pidetään syyllisinä Meghanin ja prinssi Harryn alkuvuonna 2020 tekemään ilmoitukseen, jonka mukaan he aikovat vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan.

Kaikki, mikä olisi voinut ennustaa parin yhteistä päätöstä vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan on suoraan aiheutunut kaikista Marklesta kirjoitetuista sensaatiomaisista ja halventavista otsikoista. Hän ei voinut edes syödä avokadoja ilman, että hänestä tehtiin kuivuutta ja murhaa lietsova petturi, jonka tavoitteena oli kukistaa monarkia. Harry on ansiokseen ollut hänen rinnallaan joka askeleella, haastanut perinteitä vaatimalla loppua tabloidien häneen [Meghaniin] kohdistamalle ahdistelulle, millä ei valitettavasti ollut juurikaan vaikutusta.³

(The Guardian 11.1.2020a)

Diskurssissa syylliseksi Meghanin ja Harryn ilmoitukseen vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan esitetään sensaationhakuinen lehdistö ja Meghanin kokema lehdistön ahdistelu. Sitaatissa puhutaan avokadojen syömisestä, joka teki Meghanista ”kuivuutta ja murhaa lietsovan petturin”. Tällä viitataan Meghanin suosiman avokadoleivän saamaan arvosteluun. Arvostelun taustalla on avokadojen kasvanut tuotanto, joka on aiheuttanut kuivuuden

³ Alkuperäinen lainaus: “Everything that could have predicted the pair’s joint decision to step back as senior royals can be directly traced back through all the sensationalist and derogatory headlines written about Markle. She couldn’t even enjoy avocados without being framed as a drought- and murder-fuelling traitor, set on bringing down the monarchy. Harry, to his credit, has been by her side every step of the way, challenging traditions by demanding an end to the tabloids’ abuse of her, which sadly had little impact.”

lisääntymistä ja ihmisoikeusrikkomuksia (Daily Mail 22.1.2019). *The Guardianin* toimittaja ihmettelee, kuinka jopa avokadojen syöminen on kehystetty negatiivisesti tabloid-lehdistön keskuudessa ja tätä kautta Meghan on asetettu kritiikin kohteeksi. Lehdistön arvostelu ja ahdisteleva lehdistö ovat lopulta johtaneet pariskunnan päätökseen luopua kuninkaallisista velvollisuuksistaan. *The Guardian* ei haasta pariskunnan omaa tulkintaa tilanteesta, mutta erottaa itsensä ahdistelevasta lehdistöstä.

Myös rodun ajatellaan vaikuttaneen lehdistön suhtautumiseen Meghaniin. Tämä näkemys korostuu etenkin ei-valkoisten naistoimittajien artikkeleissa. Anna Saleemin (*The Guardian* 11.1.2020a) mukaan: ”Marklen ympärillä tapahtuneen valitettavan tapahtumasarjan valossa voimme oppia paljon tämän maan nykyisestä rasismista.” Saleemin mukaan Meghan on joutunut puoliksi mustan taustansa vuoksi rasismien kohteeksi lehdistössä. Näin ollen sekä lehdistön ahdistelu että rasismi ovat vaikuttaneet Meghanin ja prinssi Harryn päätökseen luopua kuninkaallisista rooleistaan.

Tabloid-lehdistön ja kuninkaallisten huonon suhteen vuoksi Meghan ja prinssi Harry ilmoittivat eroilmoituksensa yhteydessä haluavansa itse kontrolloida sitä, mitä heistä kirjoitetaan lehdistössä. Tämä muuttaa olennaisesti lehdistön ja kuninkaallisen perheen aiempaa suhdetta, jossa molempien nähtiin tarvitsevan toisiaan.

Mutta Hunt [Peter Hunt, entinen BBC:n kuninkaallinen kirjeenvaihtaja] sanoi, että lehdistö ja monarkia olivat perinteisesti tarvinneet toisiaan ja tämä oli testi siitä, pitääkö se edelleen paikkansa: ”Se on symbioottinen suhde. Molemmat osapuolet saavat siitä jotakin irti. Yksi osapuoli, kuninkaalliset, on vastustanut sitä [lehdistöä] useaan otteeseen, mutta he selvästi näkevät etujen olevan haittoja suuremmat. Mutta selvästi Harry ja Meghan eivät koe, että heidän kohdallaan asia on niin.”

(*The Guardian* 9.1.2020d)

Jim Watersonin artikkelissa esitetään, että Harry ja Meghan eivät koe tarvitsevänsä lehdistöä. Watersonin artikkeli puolustaa lehdistöä ja näkee pariskunnan päätöksen kohdistuvan väärin ihmisiin:

Kuninkaallisilla kiertueilla olevat toimittajat väittävät, että he ovat väärä kohde pariskunnan vihalle, sillä heidän artikkelinsa printtilehtiin keskittyvät yleensä suoraan raportoimiseen siistiyistä virallisista tilaisuuksista. Monet ilkeämmät artikkelit ovat kirjoittaneet kolumnistit ja showbiz-reportterit, jotka työskentelevät samoilla työnimikkeillä [kuin kuninkaallisten kiertueiden toimittajat] – erolla on vain vähän merkitystä ulkomaailmalle, mutta se tarkoittaa, ettei aggressiivinen raportoiminen todennäköisesti lopu.

(The Guardian 9.1.2020d)

The Guardian puolustaa muita laatulehdistön edustajia ja asettaa syyllisiksi toimittajat, jotka kirjoittavat viihteellistä sisältöä.

Marina Hyden (The Guardian 9.1.2020b) mukaan kuninkaalliset eivät kuitenkaan pysty välttelemään lehdistön huomiota: ”Mitä tulee lehdistön Meghaniin ja Harryyn kohdistamaan huomioon, pariskunta ei realistisesti koskaan välttyisi siltä, ja – valitettavasti – ovat todennäköisesti vain pahentaneet tilannetta itselleen tällä teolla”. Vaikka pariskunta vetäytyy kuninkaallisista rooleistaan, Hyden mukaan roolin mukana tuleva julkisuus ja lehdistön kiinnostus eivät tule katoamaan. Kuninkaalliset eivät siis pysty pakenemaan lehdistön huomiota edes luopumalla kuninkaallisista rooleistaan. Tämä määrittää kuninkaallisen perheen jäsenten kuulumista monarkiaan. Kuulumisen edellytyksenä on, että he luopuvat osasta yksityisyydestään, sillä heidän nähdään olevan julkisuudenhenkilöitä. Tästä syystä Meghan ja Harry eivät halua kuulua kuninkaalliseen perheeseen.

4.2 *The Guardianin* erottautuminen tabloid-lehdistöstä

The Guardian näkee syyllisenä Meghanin ja prinssi Harryn erkaantumiseen kuninkaallisesta perheestä tabloid-lehdistön ja paparazit. Tämän lisäksi *The Guardianin* toimittajat tekevät aktiivisesti eroa itsensä ja tabloid-lehdistön sekä paparazien välillä. Ronald Bishopin (1999, 91–93) mukaan lehdistö pyrki prinsessa Dianan kuoleman jälkeen erottautumaan paparazzeista ja päälleikävästä juorulehdistöstä, jotka nähtiin syyllisiksi Dianan kuolemaan. Hänen mukaansa kyseessä oli journalistien oman roolin refleктоimisen diskurssi, jossa journalistit asettivat julkisuudessa rajoja itsensä ja ahdistelevien paparazien välille. Bishopin mukaan tällaista toimintaa tapahtuu erityisesti silloin, kun journalismi alana joutuu arvostelun kohteeksi. Oman roolin refleктоiminen julkisuudessa toimii tällöin tapana korjata vahingoittunutta mainetta ja puolustaa rajaa, joka erottaa muun lehdistön sensaationhakuista lehdistöstä. Tämä diskurssi ja historia on edelleen läsnä Meghanian koskevissa artikkeleissa. *The Guardian* puolustaa asemaansa, kun Meghanin isä joutui paparazien kohteeksi ennen häitä vuonna 2018 sekä silloin, kun Meghanin ja prinssi Harryn ilmoitus asetti tabloid-lehdistön syyllisiksi pariskunnan päätökseen.

Raportoin tälle lehdelle Harryn ja Meghanin häistä, ja huvituin niiden muutamista symbolisista yksityiskohdista – kuten siitä tosiseikasta, että tilaisuutta varten Meghanin kiusaajat lehdistössä (ja minut) oli tiukasti lähetetty huoneeseen korkealla ikkunattomassa Windsorin linnan tornissa katsomaan tapahtumia televisiosta, joka oli riippuvainen sellaisesta antennidigiboksista, jollaista en ole

nähty sitten 1980-luvun. Ei vaikuttanut sattumalta, että kuninkaalliset kohukirjottajat, joiden edeltäjiä Harry pitää vastuussa äitinsä kuolemasta, oli kutsuttu paikalle näkemään vähemmän seremoniasta kuin melkein kukaan muu kahdesta miljardista katsojasta ympäri maailmaa.

(The Guardian 12.1.2020)

Puhumalla “Meghanin kiusaajista lehdistössä” ja “minusta” Tim Adams tekee eron itsensä, *The Guardianin* edustaman laatulehdistön, ja tabloid-lehdistön välille. Tabloid-lehdistö koostuu Adamsin mukaan kiusaajista, joiden edeltäjiä prinssi Harry pitää vastuullisina äitinsä prinsessa Dianan kuolemaan. Asettamalla toimittajat Windsorin linnan kaukaiseen torniin tehdään selväksi, että Meghan ja prinssi Harry eivät välitä lehdistön läsnäolosta ja haluavat pitää sen kaukana seremoniasta. *The Guardianin* toimittaja on yhdessä tabloid-lehdistön edustajien kanssa linnantornissa, mikä tarkoittaa, että Meghan ja prinssi Harry eivät erottele heitä toisistaan. Adams tekee kuitenkin selväksi eron hänen ja muiden toimittajien välillä.

Mutta tiedotusvälineet, jotka ovat näin kykenemättömiä hallitsemaan omia huonoimpia vaistojaan, joutuvat nujertumaan lukijoiden, ellei sääntelijöiden käsissä. Vaikka lukijat janoavat juoruja, joskus on aikoja, jolloin tavallisten ihmisten elämän satunnainen haukkuminen niiden perässä saa lukijat tuntemaan olonsa hieman likaisiksi. Ja tämä on yksi niistä hetkistä. Jättäkää heidät vain rauhaan, taivaan tähden. Antakaa Marklen perheraukalle tauko, jonka he niin perusteellisesti ansaitsevat, puhumattakaan kaikista niistä ihmisistä, jotka mukavimmalla mahdollisella tavalla eivät oikeastaan välitä kuninkaallisista häistä.

(The Guardian 15.5.2018b)

The Guardian tekee eroa tabloid-lehdistöön korostamalla laatulehdistön ja juorulehdistön toisistaan eroavia toimintatapoja. Tabloid-lehdistön edustajat ovat ”kykenemättömiä hallitsemaan omia huonoimpia vaistojaan”, joita ovat juorujen raportoiminen ja tavallisten ihmisten elämän haukkuminen. Tabloid-lehdistön toimintatavat ovat *The Guardianin* mukaan eettisesti tuomittavia, sillä ne saavat lukijat tuntemaan itsensä ”likaisiksi”. *The Guardian* vetoaa artikkelin otsikossakin olevilla sanoilla “jättäkää Marklet rauhaan” ahdisteleviin tiedotusvälineisiin ja heidän toimintatapoihinsa. Bishopin (1999, 93) mukaan Dianan kuoleman aikaan lehdistö veti rajaa korostamalla eroja valtavirtalehdistön ja tabloid-lehdistön tavoissa tehdä työnsä. *The Guardian* tekee näin toteamalla, miten lehdistössä ei tulisi työskennellä. Tekemällä erottelun toimintatapojen välillä *The Guardian* esittää eroavansa tabloid-lehdistön yksityisyyttä loukkaavista toimintatavoista.

Paparazzeista puhuttaessa prinsessa Dianan kuolema otetaan esille useassa artikkelissa. Meghania verrataan usein Dianaan, sillä heidän tilanteensa kuninkaallisissa rooleissa koetaan samanlaisiksi.

Mitä tapahtui kaikille niille juhlallisille tabloidien lupauksille, että Walesin prinsessan [Dianan] kuoleman jälkeen ei osteta paparazzikuvia kuninkaallisesta perheestä, koska se vain kannusti valokuvaajien kauhistuttavaa käytöstä? Niistä luovuttiin heti, kun lukijoiden katsottiin unohtaneen, tietenkin. Joten nyt meillä on toinen ahdistunut kuninkaallinen morsian, jolle on väkisin annettu oppitunti siitä, mihin outoon, sekaisin olevaan instituutioon hän liittyy mennessään naimisiin – samalla kun prinssi Harry raukalle, jonka kamppailut ahdistuksen ja masennuksen kanssa äitinsä kuoleman jälkeen on dokumentoitu hyvin, muistutetaan taas uudestaan paineista, joita kaikille hänen rakastamilleen ihmisille kasataan. Riippumatta siitä, mitä mieltä on kuninkaallisesta perheestä, on vaikea tuntea olonsa mukavaksi tästä.

(The Guardian 15.5.2018b)

Historian nähdään toistaneen itseään nykyhetkessä, sillä kirjoittaja Gaby Hinsliffin mukaan ”nyt meillä on toinen ahdistunut kuninkaallinen morsian” eli Meghan. Tabloid-lehdistö ei ole pitänyt lupaustaan luopua kuninkaallisen perheen paparazzikuvista prinsessa Dianan kuoleman jälkeen. Hinsliff tuo selvästi esiin tyytymättömyytensä Meghanin vaikeasta tilanteesta, joka johtuu lehdistön ahdistelusta. Puhumalla ”meistä” saadaan aikaan vaikutelma, että kyseessä on koko kansaa yhdistävä asia. Blainin ja O’Donnellin (2003, 24) mukaan me-puhetapa on keskeinen kategoria brittiläisen median kuninkaallisia koskevissa jutuissa. Tällaista kollektiivista subjektia ei kuitenkaan löydy todellisuudessa. Käyttämällä ilmaisua ”nyt meillä on toinen ahdistunut kuninkaallinen morsian” Meghanin ahdistus asetetaan koko kansan asiaksi. Vastuu tilanteesta asetetaan siis kaikkien kansalaisten harteille. Lisäksi viitataan historiaan ja sen uusintamiseen, sillä Meghan on ”toinen” ahdistunut kuninkaalliseen perheeseen liittynyt nainen.

Julkisuudenhenkilöillä on mahdollisuus vaikuttaa voimakkaasti ihmisten asenteisiin, uskomuksiin ja käytökseen. Negatiivinen suhtautuminen paparazzeihin ja tabloid-lehdistöön yhdistetään läheisesti prinsessa Dianaan, joka ilmaisi usein tyytymättömyytensä tungettelevaan mediaan, etenkin paparazzeihin. Läheinen suhde prinsessa Dianaan vaikutti Brownin ja kumppaneiden (2003) tutkimuksen mukaan myös ihmisten negatiiviseen suhtautumiseen lehdistöön, erityisesti tabloid-lehdistöön, joka nähtiin syyllisenä prinsessan kuolemaan. (Brown et al. 2003, 589, 599–600.) Tämä heijastuu nykypäivään, sillä *The Guardianin* toimittajat puhuvat ”prinsessa Dianan perinnöstä” sekä Harryn vihamielisestä suhtautumisesta lehdistöön (The Guardian 9.1.2020d). *The Guardianin* toimittajat suhtautuvat

avoimen negatiivisesti tabloid-lehdistöön ja tuovat useasti esiin Dianan kuoleman, jossa paparazit olivat osallisia.

The Guardianin virallinen kanta Meghanin ja hänen perheensä kokemaan lehdistön ahdisteluun on seuraava:

On järkyttävää erotella toisistaan Marklen perheeseen kohdistuva median hyväksikäyttö ja hallituksen toive sulkea Levesonin tutkimus. Järkevä media olisi nähnyt ongelmien tulevan ja lieventänyt toimintaansa. Näin ei käynyt. Sen sijaan jotkut tiedotusvälineet ovat antaneet periksi omille pahimmille vaistoilleen ja näyttävät olevan välinpitämättömiä siitä, että yleinen mielipide on todennäköisesti myötätuntoinen perheille. Tämä kaikki lähettää kauhean viestin yleisölle median etiikasta. Ei ole myöhäistä antaa Marklen perheelle ja erityisesti herra Marklelle tauko, jonka he kaikki ansaitsevat.

(The Guardian 15.5.2018c)

The Guardian tuomitsee kannanotossaan ahdistelevat tiedotusvälineet, jotka eivät välitä raportoinnin kohteena olevien henkilöiden yksityisyydestä. Sympatia kohdistuu juorujen kohteena oleviin perheisiin, ja lehden mukaan yleinen mielipide on perheiden puolella. Mick Templen (2008) mukaan yleinen etu vaatii muutakin kuin sen, että yleisö on kiinnostunut, ollakseen varteenotettava puolustus yksityisyyden loukkaamiselle. Tämä tarkoittaa, että julkinen myötätunto ei todennäköisesti ole tabloid-journalistien puolella tällaisissa tapauksissa. (Temple 2008, 147.) Lehdistön ahdistelu antaa *The Guardianin* toimituksen mukaan ”kauhean viestin yleisölle median etiikasta”. Yksityisyyden loukkaaminen ei ole lehdistölle eettisesti oikeanlainen tapa toimia. Sanavalinnalla ”jotkut tiedotusvälineet” *The Guardian* tekee erottelua itsensä ja ahdistelevien tiedotusvälineiden välillä, sillä ahdistelevat tiedotusvälineet ”ovat antaneet periksi omille pahimmille vaistoilleen”. ”Jotkut tiedotusvälineet” on sanavalintana myös vähättelevä ja kertoo *The Guardianin* negatiivisesta suhtautumisesta tabloid-lehdistöön. *The Guardian* määrittää tällä tavalla itselleen ja tabloid-lehdistölle toisistaan eroavia identiteettejä. *The Guardian* rakentaa identiteetilleen rajaa, joka erottaa sen yksityisyyttä loukkaavista tiedotusvälineistä sekä näiden toimintatavoista.

Lainauksessa nostetaan esiin myös vuonna 2011 valmistunut Levesonin tutkimus, joka keskittyy brittiläisen lehdistön kulttuuriin, toimintatapoihin ja etiikkaan (Finneman & Thomas 2014, 415). Finnemanin ja Thomasin (2014) mukaan Levesonin tutkimus vaikutti olennaisesti lehdistön päätökseen olla julkaisematta arkaluontoisia valokuvia kuninkaallisen perheen jäsenistä vuoden 2012 valokuvaskandaaleissa. Lehdistön hallussa oli tällöin arkaluontoisia valokuvia herttuatar Catherinesta sekä prinssi Harrystä. Lehdistöä ja sen toimintatapoja

koskevan kriittisen keskustelun vuoksi lehdistö päätti olla julkaisematta näitä kuvia. Finnemanin ja Thomasin artikkelissa Levesonin tutkimusta pidetään positiivisena kehityksenä, joka kertoo siitä, että lehdistö sääntelee omaa toimintaansa pitäytymällä julkaisemasta arkaluontoista materiaalia kuninkaallisista. Nykyhetkessä Levesonin tutkimuksesta luopuminen tarkoittaa tämän positiivisen kehityksen lakkaamista ja lehdistön paluuta huonoihin toimintatapoihin. *The Guardian* pitää päätöstä järkyttävänä.

4.3 *The Guardianin* toimintatavat

Väitän, että *The Guardian* käyttää tabloid-lehdistölle ominaiseksi miellettyjä toimintatapoja, vaikka lehti ylläpitää selkeää eroa tabloideihin. *The Guardianin* artikkeleissa esimerkiksi spekuloidaan kuninkaallisen perheen jäsenten väleillä, ja esiin nousee kysymys lähteiden luotettavuudesta. Nämä toimintatavat ovat tavanomaisia tabloid-lehdistölle.

Kaupallinen kilpailu brittilehdistössä on saanut aikaan muutoksia laatulehdistön parissa. 1960-luvulta lähtien laatulehdistö on suuntautunut yhä enemmän tabloid-lähestymistapaan, ja esimerkiksi viihteen määrä sisällöissä on huomattavasti kasvanut. Tätä ilmiötä kuvataan tabloidisaatioksi, jolla viitataan uutismedioiden rappeutumiseen. Taustalla on journalismin kaupallistuminen, jonka tavoitteena on tavoittaa laajat yleisöt mainostajille. Tämä on johtanut tabloid-genrejen omaksumiseen, joka on saanut aikaan median sensaatiomaistumisen ja henkilökohtaistumisen. (Conboy 2006, 207–208 & 211–212; Tunstall 1996, 59.) Tabloid-lehdille ominaisia piirteitä ovat keskittyminen kevyisiin uutisiin, viihteellinen sävy ja human interest -tarinat. Human interest -teemoihin kuuluvat sellaiset aiheet kuten rikokset, viihdeala, julkkispersoonat, katastrofit ja sensaatiomaiset ihmisiin keskittyvät artikkelit. Erityisesti kiinnostus kohdistuu persooniin, joiden kautta voidaan raportoida myös vakavimpia uutisia. Broadsheet-lehdet, kuten *The Guardian*, sen sijaan keskittyvät pääasiassa vakaviin uutisiin ja merkkimäärältään pitkiin sisältöihin. (Tunstall 1996, 11–12; 200.)

Tabloidien näkyvämpi asema on johtanut siihen, että perinteisiä human interest -teemoja on painotettu uudelleen. Tabloidit johtavat human interest -agenda ja laatulehdistö seuraa tabloideja raporttoimalla, mitä tabloid-lehdistössä kirjoitetaan. (Tunstall 1996, 200.) Tunstallin (1996) mukaan tavallinen ilmiö on ollut se, että broadsheet-lehdet seuraavat tabloidien esimerkkiä kuninkaallisten uutisoinnissa. Kuninkaallisia pidetään hyvänä human interest -tarinana, ja huomio kohdistuu etenkin kuninkaallisen perheen nuorempien jäsenten käytökseen sekä laajemmin monarkiaan instituutiona. (Tunstall 1996, 313.)

Kuninkaalliset saavat myös *The Guardianin* julkaisuissa paljon uutistilaa. Tämän osoittaa jo aineiston rajauksessa todettu artikkelien suuri määrä (500 artikkelia ilman lisärajoituksia). Laatulhdistö korostaa human interest -lähestymistavassa kuitenkin painavampia näkökulmia kuten aiheen poliittisia seurauksia (Tunstall 1996, 200), kun taas tabloidit keskittyvät korostamaan aiheen sensaatiomaisuutta (Conboy 2006, 15). *The Guardian* yhdistää kuninkaallisesta perheestä kertoviin artikkeleihin myös painavampia näkökulmia, kuten monarkian relevanttius instituutiona, Britannian tulevaisuuden suunta Brexit-neuvottelujen aikana ja maan rasismien tilanne.

Kuninkaalliseen perheeseen liittyvien aiheiden uutisarvo koetaan eri tavoin *The Guardianin* toimittajien keskuudessa. Osa toimittajista on sitä mieltä, että Meghanin ja Harryn tammikuussa 2020 julkistettu ilmoitus vei uutistilaa muilta tärkeiltä ja ajankohtaisilta uutisilta. Jonathan Freedland (*The Guardian* 10.1.2020c) kirjoittaa: ”Muistakaa, että tämä [eroilmoitus] on liike, jolla ei ole perustuslaillisia vaikutuksia ja se koskee miestä, joka on vain kuudes kruunun vallanperimysjärjestyksessä. Ja silti se [eroilmoitus] on pyyhkäissyt sivuun lähes kaikki muut huolenaiheet.” Meghanin ja Harryn päätös luopua kuninkaallisista rooleista ei ole Freedlandin mukaan huolenaihe eikä vakava uutissisältö, koska sillä ei ole suurta vaikutusta instituution tasolla. Myös Marina Hyde (*The Guardian* 9.1.2020b) kirjoittaa: ”Muualla kuvittelen, että Meghanin/Harryn muutto ei voisi vähempää huolettaa *The Guardianin* lukijoita, vaikka se on ollut verkkosivujen ykkössijalla uutisten ilmestymisestä lähtien”. Osa *The Guardianin* toimittajista kuitenkin puhuu ilmoituksesta mullistavana tapahtuvana. Vetäytymistä kuninkaallisesta perheestä kuvataan esimerkiksi draamaksi (*The Guardian* 9.1.2020b) ja ”shokki-ilmoitukseksi” (*The Guardian* 10.1.2020a). Toimittajat ovat keskenään eri mieltä ilmoituksen suuruudesta ja vaikutuksista.

The Guardianin toimittajien esittämät väitteet kuninkaallisen perheen jäsenten huonontuneista väleistä nostavat esiin myös kysymyksen lähteiden luotettavuudesta ja perheenjäsenten välisten suhteiden spekuloinnista.

Joka tapauksessa, pari jätti ilmoittamatta [hovin jättämisestä] lähiesimiehelleen (kuningattarelle), jonka läheiset avustajat ovat asianmukaisesti ilmoittaneet, että Hänen Majesteettinsa on ”syvästi pettynyt”. Voimme vain spekuloida, mutta siirto näyttää kahden ihmisen toiminnalta, jotka tietävät, että jos konsultoi muita asioista he yrittävät vain pysäyttää sinut. Tai, kuten maireasti kuohuva Buckinghamin palatsin lausunto kuului: ”Keskustelut Sussexin herttuan [Harry] ja herttuattaren [Meghan] kanssa ovat alkuvaiheessa. Ymmärrämme heidän halunsa valita erilainen lähestymistapa, mutta nämä ovat monimutkaisia asioita, joiden käsittely vie aikaa.” Ehkä he voivat skypeuttaa Sussexeille Kanadaan?

(The Guardian 9.1.2020b)

Päätös oli äkillinen, jos uskotaan palatsin neuvonantajia, ja sitä ei harkittu: jätettiin huomioimatta neuvot sinnitellä ja ajatella pidemmälle.

(The Guardian 11.1.2020b)

Toimittajat tulkitsevat Harryn ja Meghanin päätöksen olevan äkillinen ja harkitsematon. Kuningattaren on raportoitu olevan ”syvästi pettynyt” pariskunnan päätökseen, mutta toimittajat toteavat tämän kaiken olevan spekulatiota ja arvailua. Tiedonantajien luotettavuus on kyseenalainen, koska lähteistä puhutaan epäillen, esimerkiksi: ”jos palatsin neuvonantaja on uskominen”. Kuningattaresta puhuminen ”lähiesimiehenä” yhdistää puhetapaan työelämän sanastoa, jossa annetaan kuva alaisista, jotka ovat unohtaneet tiedottaa esimiestä toimistaan.

The Guardianin toimittajien mukaan pariskunnan ilmoitus vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan on saanut aikaan myllerryksen palatsissa ja huonontanut perheenjäsenten välisiä suhteita.

Kuitenkin Sussexien aloitteen laajuus ja muoto näyttää saaneen Buckinghamin palatsin horjumaan, varsinkin kun pariskunta ei konsultoinut kuningataria tai prinssi Charlesia ennen lausuntonsa julkistamista.

(...)

Kuitenkin kuninkaallisten seuraajat panivat innokkaasti merkille, että kuningatar ei sisällyttänyt kuvaa Harrystä, Meghanista tai Archiesta pöydälleen ennalta nauhoitetussa joulupäivän puheessaan. Tämä tulkittiin viime kuussa vihjeeksi välirikosta.⁴

(The Guardian 10.1.2020a)

Blainin ja O’Donnellin (2003) mukaan kuninkaallisia koskevan tiedon autenttisuudesta ei usein voida olla varmoja ja tämän vuoksi viitataan esimerkiksi ”prinssille läheisiin lähteisiin”. Kuninkaallisten ”tunnettuus” (Blain ja O’Donnell käyttävät termiä knowability) nostaa esiin kysymyksen lähteiden luotettavuudesta. Tämä tulkintakonteksti on heidän mukaansa syytä ottaa huomioon, kun arvioidaan kuninkaallisia koskevia ”faktoja”. (Blain & O’Donnell 2003, 27–28.) *The Guardianin* artikkeleissa ei viitata suoriin lähteisiin vaan puhutaan esimerkiksi ”läheisistä avustajista”, ”näyttää saaneen Buckinghamin palatsin horjumaan” ja ”tulkittiin vihjeeksi välirikosta”. Lähteitä ei tarkenneta, eikä palatsi ole antanut virallisia lausuntoja tai

⁴Alkuperäinen lainaus: ”However, in what was interpreted last month as a hint of a rift, Royal watchers keenly noted that the Queen failed to include a photo of Harry, Meghan or Archie at her desk during her pre-recorded Christmas Day speech.”

tiedotteita asiasta vielä tässä vaiheessa. Tiedetään vain, että neuvottelut jatkuvat. Lisäksi toimittajat spekuloiivat, että pariskunnan päätös vaikuttaa teolta, josta ei neuvoteltu kenenkään kanssa, jotta tekoa ei voitaisi estää. Tällainen tulkinta selän takana toimimisesta tulee esiin myös muissa artikkeleissa (kts. esim. *The Guardian* 9.1.2020b; *The Guardian* 11.1.2020b). Lisäksi Tim Adamsin (*The Guardian* 12.1.2020) artikkelin yhteydessä oleva kuva spekuloi kuninkaallisen perheen jäsenten väleillä. Kuvassa ovat Meghan ja prinssi Harry sekä prinssi William ja Catherine. Kyseessä on kuvanmuokkaus, jossa kuva on repäisty keskeltä kahtia ja samalla pariskunnat on erotettu toisistaan. Kuva ja kuvateksti ”erilliset polut” kertovat, että veljekset ovat lähteneet eri teille ja antavat ymmärtää heidän väliensä huonontuneen. Toimittajat tekevät omia tulkintoja tai tuovat esille muiden väitteitä perheenjäsenten väleistä. *The Guardianin* toimittajat siis spekuloiivat kuninkaallisen perheen jäsenten väleillä, sillä väitteet eivät perustu luotettaviin lähteisiin.

Perheenjäsenten väleillä spekulointi ja kysymys lähteiden luotettavuudesta ovat piirteitä, jotka usein yhdistetään tabloid-lehdistöön eikä *The Guardianin* edustamaan laatulehdistöön. Näin ollen on mielenkiintoista, että *The Guardian* pyrkii aktiivisesti erottautumaan tabloid-lehdistöstä ja samanaikaisesti käyttää tabloid-lehdille miellettyjä toimintatapoja raportoinnissaan. *The Guardianin* ja tabloid-lehdistön välinen erottelu ei ole siis yhtä selkeä kuin *The Guardian* esittää diskurssissa.

Lehdistön ja kuningasperheen vaikean suhteen diskurssi kulkee koko aineiston läpi. Meghania käsittelevissä artikkeleissa nousevat esiin kysymykset kuninkaallisen perheen jäsenten yksityisyydestä ja heidän kokemasta lehdistön ahdistelusta. Toisaalta kuninkaalliset tarvitsevat lehdistöä, mutta haluavat samalla pitää etäisyyttä heihin. Suhde on ollut historiallisesti haastava, ja saanut aikaan keskustelua esimerkiksi mediaetiikasta ja yksityisyydestä. Journalistien oman roolin reflektoinnin diskurssi, jossa journalistit asettivat julkisuudessa rajoja itsensä ja ahdistelevien paparazzien välille (Bishopin 1999, 91), on läsnä muodostamassani diskurssissa. Diskurssin sisällä *The Guardian* erottautuu tabloid-lehdistöstä pitämällä yllä rajaa edustamansa laatulehdistön ja ahdistelevien tiedotusvälineiden välillä. Osoitin tässä luvussa, että *The Guardian* kuitenkin hyödyntää tabloid-lehdistölle ominaisia toimintatapoja kuninkaallisista raportoidessaan, kuten spekuloi kuninkaallisen perheen jäsenten välejä ilman luotettavia lähteitä. *The Guardian* pitää myös tabloid-lehdistöä ja paparazzeja syyllisinä Meghanin ja prinssi Harryn ilmoituksen luopua kuninkaallisista velvollisuuksistaan.

5 Saippuaopperadiskurssi

Kuten johdannossa tuli esille kuninkaallisen perheen määritelmät ovat muuttuneet mediassa eri aikoina. Perhettä on kuvattu maailmanvallan monarkiaksi, perhemonarkiaksi ja uusimman määrittelyn mukaan saippuaopperaksi (Tunstall 1996, 313–314). Myös *The Guardian* tuottaa artikkeleissaan saippuaopperadiskurssia. Saippuaopperadiskurssi tuo esille kuninkaallisen perheen kaupallisuuden. *The Guardianin* mukaan perhe on kaupallistettu kansan viihteeksi, ja perheenjäseniä kuvaillaan tuotteiksi. Diskurssissa kuninkaallinen perhe käsitetään perheyrietykseksi, josta käytetään termiä ”Firma”. Firmalla on oma brändinsä, jolla on tiettyjä ominaispiirteitä. Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen on *The Guardianin* mukaan hyväksi brändille. Meghanin yksilöbrändin keskiössä on hänen rodullistettu taustansa, jonka nähdään parantavan kuninkaallisen perheen julkisuuskuvaa nykyajan monikulttuurisessa ympäristössä.

5.1 Kuninkaallinen perhe viihteenä

Saippuaopperadiskurssiin sisältyy kuninkaallisesta perheestä puhuminen television saippuaopperasarjojen kaltaisena viihteenä, joka on suunnattu kansalle. Tania Modleskin (1979) mukaan television saippuasarjojen tarjoamalle viihteellemme on ominaista sarjojen jatkuvuus. Saippuasarjojen narratiivi koostuu jatkuvista katsojan mielihyvän tielle asetetuista esteistä, joiden takia tarinan on mahdotonta loppua (Modleski 1979, 12). Jeremy Tunstall (1996) kuvailee sanomalehtien ohjaamaa kuninkaallisen perheen saippuaopperaa samoin tavoin. Kuninkaallisten saippuaoppera on luonteeltaan jatkuvaa ja se sisältää reaaliaikaisia tapahtumia. Saippuaoppera seuraa laajennettua kuninkaallista sukua, johon kuuluvat useat toisiinsa liittyneet perheet, joilla on yhteisiä ”juonikuvioita”. Mukaan otetaan myös uusia hahmoja, joiden tieltä vanhat hahmot voidaan siirtää sivurooleihin suosionsa mukaan. (Tunstall 1996, 336–338.) *The Guardianin* ylläpitämässä saippuaopperadiskurssissa keskeistä on kuninkaallisen perheen kuvaaminen tuotteena ja brändinä, jonka on huolehdittava julkisuuskuvastaan ja suosioistaan sekä kuninkaallisen perheen avioliittojen kuvaaminen satuna.

Jonathan Freedland (*The Guardian* 10.1.2020c) toteaa jo artikkelinsa otsikossa, että ”Kuninkaallinen perhe on todellinen saippuaoppera”. Tasavallan kannattajat, jotka haluaisivat luopua monarkiasta, eivät Freedlandin mukaan ymmärrä kuninkaallisen perheen

saippuaopperan vetovoimaa. Hän avaa saippuaopperan määritelmää artikkelissaan seuraavasti:

Monet uudistajat [tasavallan kannattajat] haluavat hylätä tällaiset tunteet ja unohtavat, että monarkia on kaunisteltu saippuaoppera. Tuo halveksuminen on virhe – ymmärretään väärin monarkian sekä saippuaopperan vetovoima ja kenties myös toiminta. Nämä [monarkia ja saippuaoppera] ovat molemmat vuosikymmenten ajan näyteltyjä draamoja, joissa on rauhoittavan vakaa hahmokaarti. Hahmokaartissa yhdistyvät vanhat uskolliset kannattajat, jotka ovat usein mahtavan matriarkan tarkkaavaisen silmän alaisina sekä loisteliaat uudet lisäykset. Ne [monarkia ja saippuaoppera] keskittyvät syntymän, avioliiton ja kuoleman elämäntapahtumiin.

(The Guardian 10.1.2020c)

Freedlandin mukaan kuninkaallinen perhe on kansalle suunnattu vetovoimainen ja koukuttava draama. Kuninkaallisen perheen jäsenet ovat näyttelijöitä, jotka esittävät roolejaan. Meghan kuuluu ”loisteliaisiin uusiin lisäyksiin” hahmokaartissa. Andrew Rawnsley (The Guardian 20.5.2018b) kirjoittaa: ”Työhön liittyy paljon esitystä kuten Meghan Markle, ammatiltaan näyttelijä, näyttää ymmärtäneen siitä hetkestä lähtien, kun hän liittyi tiimiin”. Meghanilla ajatellaan olevan näyttelijän taustansa ansiosta hyvät edellytykset omaksua uusi roolinsa kuninkaallisessa perheessä.

Useissa artikkeleissa kuninkaallista perhettä verrataan viihteeseen. Kuninkaallisia ei nähdä siis vakavana uutissisältönä.

Kaiken tämän [Brexit neuvottelujen] jälkeen on helpotus olla koukussa johonkin, minkä edes kummankaan puolen tulisimmat taistelijat eivät väitä muokkaavan Britannian kohtaloa. Megxit-tarina on ollut kuin yksi niistä viikoista, jolloin urheilu on etusivulla: se tarjoaa tauon eksistentiaalisesta ahdistuksesta.

(...)

On ironista, että Windsorit ovat hiljattain vaihtaneet tavanomaisen matkasuunnan ja ovat nyt siirtyneet tosielämästä tv-draamaan – kiitos *The Crownin*, joka on tarjonnut monarkialle mahdollisuuden, jonka kilpailevat saippuat olivat evänneet. Katsojat, jotka ovat ehkä vain tienneet tämän hetken hahmokaartin voivat nyt nähdä heidän taustatarinoidensa kehittyvän, kun he saavat samalla katsauksen vanhemmasta sukupolvesta parhaimmillaan. *The Crown* on toiminut ylellisesti tuotettuna kolme kautta sisältävänä ”Aiemmin tapahtunut...” -segmenttinä viimeisimmille iltauutisille.

(The Guardian 10.1.2020c)

Kuninkaalliset tarjoavat mahdollisuuden keskittää huomio pois Brexit-neuvotteluista ja niiden aiheuttamasta ”eksistentiaalisesta ahdistuksesta”. Kuninkaallinen perhe toimii siis

kevyempänä uutisaiheena kansalle. Ien Ang puhuu klassikkotutkimuksessaan *Watching Dallas* (1985) saippuasarjojen toimimisesta ”pakona” todellisuudesta eli mahdollisuutena uppoutua fiktiiviseen maailmaan ja unohtaa hetkeksi todellisuus (Ang 1985, 49).

Kuninkaallisten tarjoama viihde toimii pakokeinona ympäröivästä maailmasta, johon kuuluu ahdistava Brexit-prosessi. Kuninkaallisten viihdearvoa korostaa sitaatissa myös se, että kirjoittaja rinnastaa kuninkaalliset televisiosarjaan *The Crown* (Britannia 2016), jonka lähtökohtana on Britannian kuninkaallinen perhe kuningatar Elisabethin hallintokaudella. *The Crown* -televisiosarja on fiktiivinen kuvaus Elisabethin hallintokaudesta, mutta kirjoittajan mukaan se toimii taustatarinana kuninkaalliselle perheelle. Ang esittää, että television saippuasarjojen tuottama mielihyvä perustuu jännitteeseen fiktion ja todellisuuden välillä. Hänen mukaansa katsojalle tuottaa mielihyvää se, että voidaan kieltää ja unohtaa saippuasarjan fiktiivinen luonne. (Ang 1985, 40, 50.) Sitaatin mukaan kuninkaallisen perheen saippuaoopperassa sekoittuvat fiktiivisen televisiosarjan kuvaukset perheestä ja ”viimeisimpien iltauutisten” raportoimat todelliset tapahtumat.

Tim Adams kuvailee kuninkaallista perhettä viihteeksi, mutta tuo esille myös tämän viihteen vaikutuksen kuninkaallisen perheen jäseniin:

Kun näin ensimmäisen kerran otsikot Megxitistä tasavallan kannattaja minussa tervehti niitä hyvien uutisten pilkahduksena huonojen uutisten meressä. Ajattelin, että muutamat kuninkaalliset olivat vihdoinkin uskaltaneet kritisoida etuoikeutettua elämää (glamour and favour lifestyle) ja kaikkia siihen liittyviä kieroutuneita odotuksia ja kunnioitusta. Kuinka monta tuotantokautta *The Crownia* – tai Shakespearen näytelmiä – piti kenenkään katsoa ymmärtääkseen, että Ison-Britannian perinnöllinen periaate oli toimintasuunnitelma julmalle perheen hajoamiselle, joka esitettiin yleisön viihteeksi. Ajattelin, että viimeinkin muutama heistä oli pistänyt sille lopun.

(The Guardian 12.1.2020)

Adams antaa ymmärtää, että kuninkaallinen perhe on julmaa viihdettä, koska sitä esitetään yleisölle perheen hajoamisen kustannuksella. *The Crown* -televisiosarja käy läpi fiktiivisessä tarinassaan kuninkaallisen perheen jäseniin kohdistuvia odotuksia ja vaikeuksia. Sarja esittää, että kuninkaallinen rooli ja sille asetetut odotukset vaativat uhrauksia omassa yksityiselämässä, esimerkiksi ihmissuhteissa. Tämä monarkian toimintaperiaate esitetään kansalle viihteenä, jolle Adamsin mukaan tulisi tehdä loppu. Tämän takia hän näkee Meghanin ja Harryn ilmoituksen vetäytyä kuninkaallisista rooleistaan hyvänä uutisena. Hänelle uutinen tarkoittaa Meghanin ja Harryn uskallusta kritisoida monarkiaa ja siihen kuuluvaa elämäntapaa.

5.2 Kuninkaallinen perhe tuotteena ja brändinä

The Guardianin artikkeleissa kuninkaallinen perhe esitetään perheyrietyksenä ja perheenjäsenet tuotteina. Perheenjäsenistä puhuminen tuotteina kertoo suhtautumisesta perheeseen kauppatavarana. Kuninkaallisesta perheestä puhutaan myös brändinä, jonka on huolehdittava imagostaan. Brändillä ja brändäyksellä tarkoitetaan yrityksen strategisia toimia, joilla ylläpidetään asiakkaiden näkemystä yrityksestä sekä sen tuotteista ja palveluista (Maclaran & Otnes 2020, 31). Monarkian brändin jatkuvuudelle on olennaista sen ylläpitämä kansansuosio. Artikkeleissa toistuu näkemys, että Meghan on hyväksi kuningasperheen imagolle.

Useissa artikkeleissa kuninkaallista perhettä kuvataan perheyrietykseksi, josta käytetään nimitystä ”Firma”.

Prinssi Philip kutsuu heitä Firmaksi ja voi olla hyödyllistä ajatella Windsoreita perheyrietyksenä. Osakkeenomistajien hyväksyntä 92-vuotiaalle pomolle on korkea. Kuningatar nauttii kansan arvostusta, jollaisesta poliitikot voivat vain unelmoida, eivätkä he uskalla haastaa riitaa sen kanssa.

(The Guardian 20.5.2018b)

Termillä ”Firma” viitataan siis prinssi Philipin kuninkaalliselle perheelle antamaan nimitykseen, joka kuvaa kuninkaallista perhettä perheyrietyksenä. Kirjoittaja käyttää työelämään liittyvää sanastoa puhuessaan kuninkaallisesta perheestä. Perheyrietyksen ”pomo” eli kuningatar nauttii suurta kansansuosiota, josta kirjoittajan mukaan ”poliitikot voivat vain unelmoida”. Kuningattaresta puhutaan pomon lisäksi myös esimerkiksi Harryn ja Meghanin ”lähiesimiehenä” (The Guardian 9.1.2020b).

Perheyrietykseen kuuluvia kuninkaallisen perheen jäseniä kuvataan tuotteiksi. Tämä tulee esille myös artikkelien yhteydessä olevissa kuvissa, joissa Meghan ja Harry koristavat erilaisia tuotteita: esimerkiksi postikortti, jossa ovat kuvattuina Meghan ja Harry suutelemassa hääpäivänään (The Guardian 10.1.2020a) ja kahvi, jossa komeilevat vaahtoon piirretyt pariskunnan kasvot (The Guardian 19.5.2018a). *The Guardianin* toimittajien mukaan Meghan yhdessä Harryn kanssa kuuluvat nuoreen ja suosittuun ”tuotelinjaan”.

Firma on ollut häikäilemätön sivuuttamaan tuotteita, joiden julkinen kysyntä on ollut vähäistä (prinssi Andrew, prinssi Edward) samalla esitellen nuorempia suosituimpia linjoja (William ja Catherine; George, Charlotte ja Louis; Harry ja Meghan). Sinun ei tarvitse uskoa kaikkea liiallista intoa Meghan Marklesta

“modernisoimassa monarkiaa” nähdäksesi, että hän tuo jotakin tuoretta kuninkaalliseen kokoelmaan laajentaen sen asiakaskuntaa.

(The Guardian 20.5.2018b)

Meghan laajentaa kuninkaallisten “asiakaskuntaa” tuoreudellaan yhdessä muiden nuorempien kuninkaallisen perheen jäsenten kanssa. Sitaatti korostaa, että kuninkaallisen perheen julkinen suosio on olennaista monarkian jatkuvuudelle. “Tuotelinjat”, jotka eivät nauti kansan suosiota sivuutetaan suosittumien tuotelinjojen tieltä, joihin Meghan ja Harry lasketaan kuuluvan. Firman on huolehdittava julkisuuskuvastaan ja oltava houkutteleva ”asiakkaille” eli kansalle. Monarkia vaikuttaa tätä kautta tuotteistetulta ja kaupalliselta instituutiolta.

Kuninkaallisesta perheestä puhutaan myös brändinä, jolla on tiettyjä ominaispiirteitä. Tämä tuo esiin kuninkaalliset kulutustavarana ja jatkuvasti uudelleen tuotettuna ilmiönä (Blain & O’Donnell 2003, 59, 61).

Kuten miljoonat ihmiset näkivät eilen, heillä on taito järjestää näytelmä, joka on sekä lumoava että populistinen. Avioliitot ja syntymät ovat kaksi kruunun merkkituotetta. [Meghanin ja Harryn] Häiden maailmanlaajuinen tv-yleisö oli suuri. Millään muulla maailman monarkialla ei ole niin voimakasta kansainvälistä brändiä. Tämä heijastuu takaisin Britanniaan, jossa Firma auttaa vahvistamaan asemaansa kotimaisen yleisön keskuudessa.

(The Guardian 20.5.2018b)

Maclaran ja Otnes käsittelevät artikkelissaan “‘We’ll Never be Royals’ – or Will We? Exploring Meghan Markle’s Impact on the British Royal Family Brand” (2020) kuninkaallista perhettä brändinä ja Meghanin vaikutusta brändille. Maclaranin ja Otnesin mukaan kuninkaallinen perhe eroaa muista julkisuudenhenkilöistä, sillä he ovat “above celebrity” eli julkkiskategorian ulkopuolella. Kuninkaallisten status on peräisin perinnöllisestä hallitsijasukuhaarasta. Tämä perinnön läsnäolo erottaa heidät muista julkisuudenhenkilöistä. Britannian kuninkaallinen perhe on maailman kuuluisin perinnöllinen brändi. Otnesin ja Maclaranin mukaan kuninkaallisen perheen brändin kulmakiviä ovat perhe, globaalius, perintö, yksilö ja luksus. Perinnöllä tarkoitetaan kuninkaallisen perheen historiallista pitkäikäisyyttä. Sen rooli on symboloida brittiläistä perinnettä, arvoja ja identiteettiä. Tähän kuuluvat esimerkiksi kuninkaalliset rituaalit, joita ovat sitaatissa mainitut häät ja syntymät. Globaaliuteen sisältyy Britannian monarkian laaja maailmanlaajuinen vaikutus, joka liittyy kuningattaren rooliin Britannian ja viidentoista Kansainyhteisön maan johtajana. Kuninkaallisen perheen brändin kansainvälisyydestä kertoo myös sitaatissa mainittu Meghanin ja Harryn häiden kokoama suuri maailmanlaajuinen televisioyleisö. *The Guardian*

raportoi häiden seuraajista niin Amerikassa (The Guardian 19.5.2018c) kuin Australiassa (The Guardian 18.5.2018e). Perheeseen yhdistetään kuninkaallisen perheen sukulaisuusverkosto ja yksilö käsittää puolestaan tämän verkoston yksittäiset jäsenet, joilla on omat erityiset luonteenpiirteensä. Esimerkiksi kuningattarella on erittäin vahva yksilöbrändi. Luksus liitetään läheisesti muotiin eli merkkituotteisiin, joihin kuninkaalliset pukeutuvat. (Maclaran & Otnes 2020, 30–40.) Maclaranin ja Otnesin esittämistä kuninkaallisen perheen brändin kulmakivistä erityisesti perhe, perintö, globaalius ja yksilö ovat edustettuina aineistossa.

Maclaran ja Otnes arvioivat, että Meghanin yksilöbrändiin sisältyvä rodullistettu tausta voi kohentaa kuninkaallisen perheen brändiä. Meghanin puoliksi musta tausta symboloi monarkian sopeutumista monikulttuuriseen globaaliin ympäristöön. (Maclaran & Otnes 2020, 35–36.) *The Guardianin* artikkelit todistavat tämän oikeaksi, sillä Meghan nähdään olevan monella tapaa hyvä ja odotettu lisä kuninkaalliseen perheeseen. Irenosen Okojie (The Guardian 20.5.2018e) kuvaa Harryä ja Meghania seuraavasti: “dynaaminen duo, joka on selviytynyt ivallisista kritikoista ja tehnyt ihmeitä kuninkaallisten profiilille, saanut heidät näyttämään ajankohtaisilta ja merkityksellisemmiltä”. Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen on artikkelien mukaan hyväksi monarkian imagoille ja julkisuuskuvalle. Stephen Bates (The Guardian 11.1.2020b) kirjoittaa pariskunnasta: “Kaiken kukkuraksi Harry oli menossa naimisiin amerikkalaisen näyttelijän kanssa, jolla on kaksoisperintö – täydellinen tuotesijoittelu sekä aito rakkauspari – joka pitää Windsorit ajan tasalla nykyaikaisen yhteiskunnan etnisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden kanssa.” Meghanin tausta puoliksi mustana naisena on Batesin mukaan ”täydellinen tuotesijoittelu” kuninkaallisessa perheessä. Tällainen puhetapa tuotesijoittelusta ja kuninkaallisten suora vertaaminen tuotteisiin vahvistaa käsitystä kuninkaallisesta perheestä kulutuksen kohteena. Meghanin rodullistetun taustan nähdään vaikuttavan merkittävästi ja positiivisesti kuninkaallisen perheen julkisuuskuvaan nykyaikaisen yhteiskunnan näkökulmasta, jossa korostuu monikulttuurisuus.

Hadley Freemanin (The Guardian 20.5.2018g) mukaan kuninkaallinen perhe tarvitsee Meghania enemmän kuin Meghan tarvitsee heitä. Tällä hän viittaa perheen julkisuuskuvaan. Hän näkee, että taustalla vaikuttaa rotu ja maan rasistinen historia.

Jokainen, jota on houkuteltu aliarvioimaan, kuinka hämmästyttävää puoliksi mustan naisen avioituminen kuninkaalliseen perheeseen on, oikaistiin asianmukaisesti viime joulukuussa, kun prinsessa Michael päätti, että täydellinen asuste Marklen tervetuliaislounaalle oli murjaani-pinssi (blackamoor brooch). Olemme tuskin hengenvedon päässä siitä, kun suora rasismi oli suurelta osin normi kuninkaallisten keskuudessa, alkaen kuningataräidistä puhumassa

mutkattomasti ”murjaaneista” prinssi Harryyn itseensä käyttämässä termejä kuten ”paki” ja ”rättipää”. Ja tässä suhteessa ei ole epäilystäkään siitä, etteivätkö Windsorit tarvitse Marklea paljon enemmän kuin hän tarvitsee heitä.

(The Guardian 20.5.2018g)

Freemanin mukaan kuninkaallisen perheen toiminnassa on ollut rasistisia piirteitä. Rasismi on pyrkimystä järjestelmälliseen hierarkisointiin, joka on juurtunut materiaalisiin ja historiallisiin vallan rakenteisiin. Rodullistetut luokittelut eivät ole luonnollisia vaan rakennettuja sekä suhteellisia ja tilannekohtaisia. Luokittelut ovat syntyneet erilaistamisen historiallisten prosessien kautta. (Shohat & Stam 1994, 18–19.) Kuninkaallisen perheen julkisuuskuvassa puoliksi musta perheenjäsen luo inklusiota monarkiaan, jonka on nähty olleen ulossulkeva rasismin vuoksi. Meghanin nähdään siis parantavan kuulumisellaan perheen julkisuuskuvaa, sillä hän symboloi taustansa kautta mukaan ottamista.

5.3 Kuninkaallisen perheen avioliitot satuna

Saippuaopperan lisäksi satu toimii metaforana, jota kierrätetään lehdistössä jatkuvasti eri konteksteissa monarkian yhteydessä (Blain & O’Donnell 2003, 33). Maclaran ja Otnes (2020, 34–35) pitävät satua olennaisena ulottuvuutena kuninkaallisen perheen kansainvälisessä brändissä. Ihmisiä kiinnostaa, kuinka prinssi saa prinsessan ja kuinka tavallinen ihminen omaksuu uuden kuninkaallisen tittelinsä. Meghanin ja Harryn avioliitosta puhutaan *The Guardianin* artikkeleissa satuna, mutta kuninkaallisessa perheessä tällaiselle tarinalle ei anneta onnellista loppua. Jo pariskunnan häiden aikaan vuonna 2018 ennustettiin, että Meghanin ja Harryn satutarina ei päättyisi hyvin.

Kun katsotaan kaavakirjasta (formbook), avioituminen Windsorin kanssa on usein osoittautunut käänteiseksi saduksi. Se alkaa siitä, että sinusta tulee prinsessa ja purkautuu sieltä. Päätökseen saatetut asiat avataan uudelleen ja loput eivät ole koskaan onnellisia.

(The Guardian 18.5.2018c)

Kaikesta etuoikeudesta ja valtavasta vauraudesta huolimatta nuo naiset [prinsessa Diana ja Meghan] luopuvat järkyttävästä määrästä yksityisyyttä, koska kuninkaalliset ovat osa julkkiskulttuuria. He saattavat kolistaa kullatun häkin kaltereita, mutta eivät riko niitä. Firmalla on loppujen lopuksi vahva itsesuojeluvaisto ja kun Charlesista tulee kuningas he tarvitsevat Meghanin ja Catherinen ylläpitämään suosittua ja modernia rintamaa.

(...)

Heidän [kuninkaallinen perhe] tarjoamansa saippua on osa sitä, kuinka hyväksyntää tuotetaan tälle arkaaiselle instituutiolle. Mihin he vaihtavat yksityisyyden? Rakkauteen? Valtaan? Hyväntekeväisyyteen? Ja satu rakoilee, kun vaaditaan liikaa heiltä, joita ei ole valmisteltu intensiiviseen tarkasteluun.

(The Guardian 15.5.2018a)

Kuninkaalliseen perheeseen liittyminen ei ole onnellinen satu. Perheeseen avioituvaa henkilöä ”ei ole valmisteltu intensiiviseen tarkasteluun” eli hän joutuu lehdistön tarkkailun kohteeksi ja luopuu omasta yksityisyydestään. Odotus, että kuninkaalliseen perheeseen avioituminen olisi satua osoitetaan historiallisesti vääräksi käyttämällä esimerkkinä prinsessa Dianaa. Dianasta tuli prinsessa, mutta hänen avioliittonsa prinssi Charlesin kanssa ei ollut onnellinen ja pariskunta erosi lopulta vuonna 1992. Odotus on, että Meghan joutuu kohtaamaan vaikeuksia liittyessään osaksi kuninkaallista perhettä. Monarkiaa verrataan ”kullattuun häkkiin”, jonka ”kaltereita” Meghan ei pysty rikkomaan.

Meghanin ja Harryn ilmoitus luopua kuninkaallisista rooleistaan nähdään yrityksenä luoda erilainen lopetus pariskunnan satutarinalle.

Rom-comit ovat tehty siitä: kaunis nuori nainen tapaa hurmaavan prinssin ja useiden lievien väärinymmärrysten jälkeen he elävät onnellisina elämänsä loppuun asti. No, näin sen ainakin kuuluisi mennä. Meghan Markle, Nora Ephron-tapaa-Get Out -sadun päähenkilö, on poikennut käsikirjoituksesta ja yrittänyt luoda erilaisen onnellisen lopun ja hyvästä syystä.

(The Guardian 11.1.2020a)

Meghanin tarinaa kuvataan yhdistämällä romanttisten komedioiden käsikirjoittaja Nora Ephron ja *Get Out* -kauhuelokuva (Yhdysvallat 2017). Tällainen käännteinen satu, joka sisältää romantiikan ja kauhun elementtejä, on saanut pariskunnan lähtemään omalle tielleen ”hyvästä syystä”. Erillään perheestä Meghan ja Harry voivat luoda itselleen ”erilaisen onnellisen lopun”. *The Guardian* ei koe kuninkaalliseen perheeseen kuulumista toivottavana tai positiivisena, jonka takia pariskunnan ilmoitusta irrottautua kuninkaallisesta perheestä pidetään ymmärrettävänä.

Tässä luvussa olen käsitellyt kuninkaallisen perheen esittämistä saippuaopperana *The Guardianin* artikkeleissa. Saippuaopperadiskurssiin sisältyy kuninkaallisen perheen kuvaaminen kansalle suunnattuna viihteenä, jota verrataan television saippuasarjoihin. Esimerkiksi kuninkaallisen perheen jäsenten avioliitot käsitetään satuna. Meghanin satutarinalle perheessä ei anneta kuitenkaan onnellista lopetusta, sillä osana perhettä hän joutuu luopumaan yksityisyydestään ja asettumaan lehdistön jatkuvan tarkkailun alaiseksi.

Saippuaopperadiskurssi korostaa kuninkaallisen perheen kaupallisuutta. Usein käytetty termi ”Firma” tiivistää ajatuksen kuninkaallisesta perheestä perheyriksenä ja sen jäsenistä tuotteina. Meghan kuuluu nuoreen ja suosittuun tuotelinjaan, joka parantaa kuulumisellaan kuninkaallisen perheen julkisuuskuvaa. Kuninkaallisella perheellä on oma brändinsä, jonka kulmakiviä ovat pitkäikäisyys ja perinteikkyyys sekä perhe ja perheeseen kuuluvat yksilöbrändit eli perheenjäsenet. Olennaista kuninkaallisen perheen brändin julkisuuskuvan parantamisessa on *The Guardianin* mukaan Meghanin rodullistettu tausta ja hänen representoimansa edistys ja nykyaikaisuus.

6 Muuttuvan roolin diskurssi

Muuttuvan roolin diskurssi esiintyy vuoden 2020 aineistossa, jolloin Meghan ja prinssi Harry ilmoittivat vetäytyvänsä kuninkaallisista rooleistaan, ja jakavansa aikansa Britannian ja Kanadan välillä. Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen muuttuu tällöin oleellisesti, sillä pariskunta pyrkii tietoisesti ottamaan etäisyyttä kuninkaallisiin rooleihinsa. Diskurssissa pohditaankin Meghanin ja Harryn muuttuneita rooleja kuninkaallisina. *The Guardian* näkee pariskunnan olevan välimaastossa kuninkaallisen perheen ja itsenäisyyden välillä. *The Guardian* ei näe kuninkaalliseen perheeseen kuulumista toivottavana, jonka takia pariskunnan tulee valita kokonaan itsenäinen elämäntapa irtautuneena kuninkaallisesta perheestä. Lehden mukaan perinnöllinen monarkia ei kuulu moderniin Britanniaan toisin kuin edistyksellisyyttä edustavat Meghan ja Harry. Muuttuvan roolin diskurssissa käsitys Meghanin kuulumisesta kuninkaalliseen perheeseen on muuttunut merkittävästi verrattuna uudistamisen diskurssiin, sillä Meghanin kuuluminen perheeseen ei ole enää positiivista.

Yuval-Davisin kuulumisen kategorioista normatiivinen, eli eettisiä ja poliittisia arvoja sisältävä puoli, määrittää olennaisesti muuttuvan roolin diskurssia. Kuulumisen normatiivinen puoli sisältää asenteita ja ideologioita, jotka määrittävät identiteettejä ja kuulumisen rajoja. (Yuval-Davis 2011, 18.) *The Guardian* rakentaa läpi aineiston asetelmaa, jossa Meghanin ja Harryn edustama edistys ja nykyaikaisuus eivät sovi yhteen perinteisen monarkian kanssa. Artikkeleissa korostetaan tätä eroa sekä luodaan vastakkainasettelua pariskunnan ja muun perheen välille. Toistamalla tällaista puhetapaa lehti luo mielikuvaa pariskunnan yhteensopimattomuudesta ja kuulumattomuudesta kuninkaalliseen perheeseen. Katson, että tekemällä näin *The Guardian* toteuttaa kuulumisen politiikkaa eli haastaa Meghanin kuulumisen rajoja sijoittamalla hänet yhdessä Harryn kanssa perheen ulkopuolelle.

Eroilmoituksen aikaan käydään myös pohdintaa monarkian jatkuvuudesta ja tulevaisuudesta. Kuninkaallisten suosiolla, julkisuuskuvalla ja maineella on merkitystä monarkian jatkuvuuteen ja relevanttiuteen. Monarkia voi jatkaa vain niin kauan, kuin sillä on laaja julkinen tuki ja kansan suosio (The Guardian 20.5.2018b). Harryn ja Meghanin häät vuonna 2018 näyttäytyivät positiivisena monarkian tulevaisuudelle, mutta pariskunnan päätös erkaantua perheestä vuonna 2020 nähdään takaiskuna. Niin Meghanin ja Harryn kuin kuninkaallisen perheen tulevaisuus näyttäytyy nyt epävarmana.

6.1 Perheenjäsenten asettaminen toisiaan vastaan

Pramaggiore ja Kerrigan (2021, 4) esittävät, että mediassa on hallinnut riitaisen perheen diskurssi, jonka kautta Meghania luonnehditaan ”riitaisaksi herttuattareksi” osana kuninkaallista perhettä. Diskurssissa Meghanin kuvailu kuninkaallisena keskittyy perheriitoihin ja draamaan. Tämä on olennaista muuttuvan roolin diskurssissa, johon sisältyy draaman luominen perheenjäsenten välille ja heidän välisillään suhteillaan spekulointi. Tällä korostetaan sukupolvien ja perheenjäsenten arvojen välistä yhteentörmäystä sekä Meghanin ja Harryn yhteensopimattomuutta perheeseen. Blainin ja O’Donnellin (2003) mukaan brittimedia luo tilaa arvioivalle uutisoinnille kuninkaallisista, eikä vaadi itseltään yhdenmukaisuutta arvosteluissaan eri lehtien välillä tai jopa saman julkaisun sisällä. Journalistit asettavat perheenjäsenet usein toisiaan vastaan. Jotkut kuninkaallisen perheen jäsenet kehystetään yleisesti negatiivisesti ja toiset taas positiivisesti, mutta nämä paikat voivat muuttua. (Blain & O’Donnell 2003, 29–30.) Eroilmoituksen jälkeen Meghan ja Harry asetetaan vastakkain muiden perheenjäsenten kuten Williamin ja Catherinen (The Guardian 12.1.2020) sekä kuningattaren kanssa (The Guardian 10.1.2020a). Perheenjäsenten välien spekuloidaan huonontuneen pariskunnan ilmoituksen myötä. Erityisesti korostetaan sukupolvien välistä yhteentörmäystä perheen sisällä.

Nykypäivän kulttuurisodassa on todellakin sukupolvien näkökulma – OK Boomerit vastaan Great Awokening – ja kuninkaalliset kiistat ovat dramatisoineet sen yhtä elävästi kuin mikä tahansa tv-saippua.

(The Guardian 10.1.2020c)

Meidän on tarkoitus ymmärtää, että [pariskunnan] toiminta on poliittista uhmaa. Irroutautuminen kuninkaallisista kahleista. Herttuattaren [Meghan] äkillinen lähtö tapahtui ”edistyksen” nimissä – arvo, jota hänen pettymyksekseen hänen vanhanaikaiset appivanhempansa eivät jakaneet.

(The Guardian 11.1.2020c)

Toimittajat puhuvat ”kuninkaallisista kiistoista” ja Meghanin ja Harryn päätöksestä ”uhmana”, mikä viittaa huonontuneisiin väleihin kuninkaallisen perheen sisällä. Meghan ja Harry edustavat edistyskäsittelyä ja nykyaikaisuutta, joka yhdistetään termiin ”Great Awokening” eli tietoisuuteen esimerkiksi rasismista ja sosiaalisesta eriarvoisuudesta. ”Boomer” viittaa taas suuriin sodanjälkeisiin ikäluokkiin ja termi yhdistetään kuninkaallisen perheen vanhempiin ikäpolviin. Korostamalla sukupolvien välisiä eroja ja yhteentörmäystä *The Guardian* luo muuttuvan roolin diskurssissa vastakkainasettelua perheenjäsenten välille.

Vastakkainasettelut ovat ominaista tabloid-lehdistölle, joka hyödyntää toimintatavoissaan polarisointia eli vastakohtaisuuksien korostamista ja maailman kategorisointia binäärijaottelun kautta. Tämä tapahtuu esimerkiksi jaottelemalla osapuolet hyviin ja pahoihin sekä sellaisilla retorisilla keinoilla kuten dramatisoimalla ja liioittelemalla. Näillä tavoilla uutisista tehdään kiinnostavampia. (Van Dijk 1991 sit. Conboy 2006, 16.) *The Guardian* hyödyntää tabloid-lehdistölle ominaista vastakkainasettelua ja dramatisoi sekä spekuloi perheenjäsenten välisiä suhteita. Tällä tavalla Meghan ja Harry asetetaan vastakkain muun perheen kanssa.

Diskurssissa kuulumista määrittävät olennaisesti perheenjäsenten tärkeiksi kokemat arvot, jotka sisältyvät kuulumisen normatiiviseen puoleen. Kuulumisen normatiivinen puoli sisältää asenteita ja ideologioita, jotka määrittävät identiteettejä ja kuulumisen rajoja (Yuval-Davis 2011, 18). Monarkian edustama perinteikkyyys ja vanhanaikaisuus toimivat siis kuulumisen merkitsijöinä, joiden kanssa Meghanin ja Harryn identiteettiä määrittävät edistyksellisyys ja nykyaikaisuus eivät sovi yhteen. Tämä on saanut *The Guardianin* spekuloidaan perheenjäsenten huonontuneita välejä.

6.2 Meghanin ja Harryn yhteensopimattomuus kuninkaalliseen rooliin

Syyt, jotka *The Guardianin* mukaan johtivat Meghanin ja Harryn vetäytymiseen kuninkaallisista rooleistaan tulevat parhaiten esille Jonathan Freedlandin artikkelissa (*The Guardian* 10.1.2020c): ”Uppoudu Megxit- uutisiin ja näet keskustelua rasismista ja median kaksoisstandardeista sekä kiehtovan kurkistuksen nykyiseen sukupolvien yhteenottoon”. Syitä eroilmoitukseen ovat Meghanin kokema rasismi ja median huono kohtelu sekä kuninkaallisen perheen sisällä oletetusti tapahtunut sukupolvien välinen yhteenotto.

Eroilmoituksen aikaisissa artikkeleissa rakennetaan asetelmaa, jossa perinteinen ja vanhanaikainen monarkia ei sovi modernille ja muutosta ajavalle pariskunnalle. Sanavalinnoilla korostetaan pariskunnan lähtevän ikävästä tilanteesta. Meghanin ja Harryn ratkaisua kuvataan ”yhteisenä pakona instituutiosta” (*The Guardian* 9.1.2020b), ”karkaamisena perheyrietyksestä” (*The Guardian* 11.1.2020b) sekä haluna ”ottaa ero perheestä” (*The Guardian* 09.01.20a). Artikkelien välityksellä monarkiasta saa yleisesti kuvan ahtaana, rajoittavana ja menneisyyteen jääneenä instituutiona.

Harrylle ja Meghanille vetäytyminen kuninkaallisesta perheestä tarkoittaa vetäytymistä elämästä, jossa tuntee olevansa loukussa tietyssä ahtaassa ja tukahduttavassa roolissa.

Se tarkoittaa vetäytymistä kiusaavasta ja tuhoavasta brittiläisestä mediasta, joka on jo tuottanut niin paljon traumaa Harrylle hänen elämänsä aikana ja Meghanille heidän häistään asti.

Se tarkoittaa, että murretaan vanhojen malleja ja ongelmia, jotka tulevat kuninkaallisen roolin mukana.

Se on Sussexien Bonnie ja Clyde hetki; pako rajalle, vapaudenhuuto.

(The Guardian 9.1.2020a)

Tällainen kuvaus monarkiasta ja lehdistöstä saa aikaan vaikutelman, että pariskunnalla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin lähteä ikävästä tilanteesta. Ilmoitus luopua kuninkaallisista velvollisuuksista on pariskunnan ”vapaudenhuuto”. ”Nykyaikaisen ja edistyksellisen” (The Guardian 10.1.2020b) pariskunnan tavoitteena on itsenäisyys ja vapaus sekä toive tehdä asiat omalla tavallaan. Kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen ja monarkiaan ei mahdollista tällaista tapaa elää. Meghanin ja Harryn ilmoituksen seurauksia pohtivassa artikkelissa (The Guardian 11.1.2020b) tuodaan esille pariskunnan pyrkimys itsenäisyyteen. Pyrkimystä korostaa artikkelin yhteydessä oleva kuva Meghanista ja Harrystä, jotka ovat kietoneet kätensä toistensa ympärille ja kävelevät pois päin kuvaajasta. Kuva korostaa pariskunnan lähtevän yhdessä ”poispäin” monarkiasta ja kuninkaallisesta elämästä. Muuttuvan roolin diskurssissa *The Guardian* esittää, että monarkiaan kuuluminen ei ole toivottua.

6.3 Muuttuneet roolit ja puhetavat

Meghanin ja Harryn ilmoituksen myötä *The Guardian* kokee pariskunnan olevan välimaastossa uuden ja vanhan roolinsa välissä. Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen muuttuu olennaisesti, sillä pariskunta haluaa ottaa etäisyyttä elämään kuninkaallisina.

Miten Harry ja Meghan voivat näytellä koko osaa kuninkaallisessa tehtävässä osa-aikaisesti, ellei heistä tule tiheään lentävät herttua ja herttuatar? Kuinka he voivat ansaita omat rahansa, jotka riittävät itsenäisyyteen, jollei Meghan palaa kuvauspaikalle ja Harry ottaa vastaan töitä eniten tarjoavalta?

(The Guardian 11.1.2020b)

The Guardian näkee Meghanin ja Harryn uudet roolit kuninkaallisen perheen ulkopuolella kysymyksiä herättävänä. Kuinka uusien roolien toteuttaminen onnistuu ”osa-aikaisesti” ja Kanadasta käsin? Lisäksi epäillä, onko pariskunnan mahdollista elättää itsensä itsenäisesti. Meghanin ja Harryn tulevaisuus erillään kuninkaallisesta perheestä herättää siis paljon kysymyksiä ja epävarmuutta.

Uuden roolinsa myötä pariskunnasta puhutaan myös ”hybridikuninkaallisina” (The Guardian 10.1.2020d). Käsite korostaa samanaikaista kuulumista useaan paikkaan. Floya Anthias (2008) käsittelee artikkelissaan kuulumisen hybridisyyttä (hybridity), jossa identiteettien ajatellaan olevan jatkuvasti muuttuvia ja moniin eri sosiaalisiin sijainteihin sidottuja kontekstista riippuen. Käsite korostaa, että kuuluminen ei ole sidoksissa pelkästään kansakuntaan vaan myös moninaisiin transnationaalisiin sijainteihin, etenkin globaalin muuttoliikkeen myötä. Anthias esittää, että ihmisellä on olemassa monimutkaisia suhteita eri alueisiin. Näitä ovat verkostot, jotka sisältävät sosiaalisia, symbolisia ja materiaalisia siteitä kotimaiden ja kohdemaiden välillä. (Anthias 2008, 6, 10.) Meghan ja Harry kuuluvat ilmoituksensa myötä samanaikaisesti kuninkaalliseen perheeseen, mutta myös erilleen perheestä. Lisäksi heidän alueelliset siteensä käsittävät kotimaan Britannian lisäksi myös uuden kohdemaan eli Kanadan. He ovat monella tavalla kuulumisen välimaastossa, jonka vuoksi *The Guardian* vaatii heitä tekemään ratkaisun sen välillä, mihin he kuuluvat. Kuten aiemmassa sitaatissa esitetään, ”osa-aikainen” rooli kuninkaallisena ja eri maiden välillä kulkeminen ei ole *The Guardianin* mukaan toimiva ratkaisu pariskunnalle.

Pariskunta ottaa etäisyyttä kuninkaalliseen perheeseen myös fyysisesti, sillä he aikovat asettua osittain Kanadaan. Kanada edustaa *The Guardianin* lukijan kommentin mukaan pariskunnalle vapautta ja mahdollisuutta itsenäiseen elämään, joka ei ollut mahdollista Isossa-Britanniassa:

Jos he haluavat palata Kanadaan, he ovat enemmän kuin tervetulleita ja saavat suurelta osin kehittää omaa elämäänsä, kasvattaa lapsensa ilman liiallista sekaantumista, eikä kukaan välitä kenenkään ihonväristä. Koska totta puhuen, sillä on paljon tekemistä sen kanssa, mitä on ollut meneillään, eikö niin.

(The Guardian 10.1.2020b)

Meghan ja Harry haluavat luopua vanhoista rooleistaan ja julkisuudesta. Kanada antaa heille mahdollisuuden tällaiseen elämään toisin kuin Iso-Britannia. Sitaatin mukaan Kanadassa pariskuntaa ei tulla häiritsemään, eikä kukaan välitä kenenkään ihonväristä. *The Guardian* kuvailee Kanadaa ”pakopaikaksi” pariskunnalle (The Guardian 11.1.2020c; The Guardian 10.1.2020d). Meghanin ja Harryn pyrkimys vetäytyä kuninkaallisen roolin mukanaan tuomasta julkisuudesta tulee hyvin esille myös *The Guardianin* lukijan kommentissa, jonka mukaan Kanadassa ”He voivat yrittää olla Herra ja Rouva Ei-kukaan” (The Guardian 10.1.2020b).

Etäisyyden ottamista kuninkaalliseen perheeseen korostaa myös Meghanista käytetty termi ”Megxit”, joka on yleinen termi vuoden 2020 aineistossa. Termissä yhdistyvät sanat

”Meghan” ja ”Exit”. Tällä kuvataan Meghanin lähtemistä kuninkaallisesta perheestä. Samalla lähtö rinnastetaan termin kautta Brexit-neuvotteluihin. Termin yhteys Brexitiin liittyy Meghanin lähtöön samanlaisia rajojen vetämisen ja poissulkemisen merkityksiä. Tätä kautta päätös kuninkaallisesta perheestä erkaantumisesta luo *The Guardianin* mukaan poissulkevan rajan perheen ja Meghanin välille. Artikkeleissa puhutaankin ”Harryn ja Meghanin tietoisesta eroamisesta kuninkaallisesta perheestä” (The Guardian 12.1.2020).

Huomion arvoista on, että eroilmoituksen aikaisissa artikkeleissa puhetapa on muuttunut korostamaan ”pariskuntaa”, kun vielä häiden aikaan Meghanista puhuttiin omana itsenäisenä toimijana. Kymmenen artikkelia kahdestatoista artikkelista mainitsee otsikossaan ”Harry ja Meghan” vuoden 2020 aineistossa. Vuoden 2018 häiden aikaan sijoittuvissa artikkeleissa puhutaan useammin ”Meghanista” omana yksittäisenä toimijana. Eroilmoituksen ajankohtana puhetapa ja toimijuus on muuttunut pariskunnaksi. Meghanin subjektiposition muutoksella on olennainen merkitys. Pariskunta sanavalintana antaa ymmärtää, että Meghan ei ole oma itsenäinen toimijansa, sillä hänen asemansa yksilönä ei enää korostu. Nyt hän muodostaa yhdessä Harryn kanssa oman yksikön, joka toimii yhdessä. ”Pariskunta” kielellisenä valintana korostaa sekä Meghanin että Harryn kuuluvan erilleen kuninkaallisesta perheestä eroilmoituksen jälkeen.

6.4 Meghanin ja monarkian epävarma tulevaisuus

The Guardian ja lehden lukijoiden kirjeet kannustavat Meghanin ja Harryn päätöstä vetäytyä kuninkaallisista tehtävistään. Pariskunnan päätös pyrkii elämään itsenäistä elämää nähdään yleisesti positiivisena. *The Guardian* ei koe kuninkaallisen perheen olevan osa nykyaikaista Britanniaa, johon Meghan ja Harry kuuluvat. Tämän vuoksi pariskunnan päätös on lehden mukaan tervetullut. Vaatimus kuitenkin on, että heidän pitäisi samalla luopua kaikista etuoikeuksistaan, jotka kuuluvat kuninkaallisen rooliin.

Harryllä ja Meghanilla on täysi oikeus erota tehtävistään ja olla ottamatta vastuullista roolia kuninkaallisissa asioissa. Jos he kuitenkin haluavat tehdä tämän, heidän tulee luopua kaikista niihin liittyvistä kuninkaallisista arvonimistään ja etuoikeuksistaan.

(The Guardian 10.1.2020d)

Uutinen Harryn ja Meghanin ”vetäytymisestä” rooleistaan on tervetullut. He käyvät kuitenkin edelleen kauppaa kuninkaallisilla titteleillään, joten he eivät selvästi ole valmiita luopumaan [kuninkaalliseen rooliin] mukana tulevasta maineesta. Sillä välin heidän toiveensa ”luoda itselleen edistyksellinen uusi rooli

instituutiossa” kuulostaa oksymoronilta⁵. Instituutiossa, joka palkitsee jäseniään syntymän tai avioliiton kautta, ei ole mitään edistyksellistä.

(The Guardian 9.1.2020c)

Pyrkimys itsenäisyyteen saa osakseen myös kritiikkiä, sillä pariskunta ei ole valmis luopumaan kokonaan kuninkaalliseen rooliin kuuluvista titteleistään ja taloudellisesta tuesta. Lehden lukijoiden kirjeistä (The Guardian 9.1.2020c) käy ilmi, että ihmisiä mietityttää, tuetaanko pariskuntaa veronmaksajien rahoilla, vaikka he vetäytyvät kuninkaallisista rooleistaan. Myöskään edistyksellisen roolin luomista kuninkaallisessa perheessä ei nähdä mahdollisena, koska monarkia ei ole insituutiona edistyksellinen eikä se edusta nykyaikaa. Itsenäinen elämäntapa vaatii *The Guardianin* ja lehden lukijoiden mielestä kuninkaallisista eduista luopumisen. Kuuluminen johonkin tarkoittaa pääsyä tiettyihin oikeuksiin ja resursseihin, tällaisia ovat esimerkiksi maan kansalaisuuteen sisältyvät kansalaisoikeudet (Yuval-Davis 2011, 49; Yuval-Davis 2006, 199). Kuninkaallisen perheen ulkopuolelle asettuminen tarkoittaa lehden mukaan perheen eduista ja taloudellisista resursseista luopumista.

The Guardianin yleinen mielipide on se, että pariskunnan tulisi valita itsenäinen polkunsa erillään kuninkaallisesta perheestä.

Marklen äskettäinen väite, jonka mukaan ”selviytyminen ei riitä, elämän tarkoitus on kukoistaa” on viisautta, jota hän on sanonut toistaneensa yhä uudelleen aviomiehelleen. Se sisältää mahdollisuuden täysin erilaiseen elämäntapaan kuin monarkian edustama tapa. Nyt on aika todistaa tämä viisautta. Aidosti itsenäisen polun valitseminen ei ainoastaan antaisi Harry Windsorin saavuttaa täyttä kypsyyttä, vaan saattaisi jopa osoittautua ensimmäiseksi askeleeksi kansakunnalle, joka pohtii, kuinka se voisi myös itse tehdä samoin.

(The Guardian 12.1.2020)

Pariskunnan tulisi valita itsenäinen elämäntapa, joka antaa mahdollisuuden täysin erilaiseen elämäntapaan kuin monarkian tarjoama. Monarkiaan kuuluminen on pelkästään ”selviytymistä”. Kuuluminen johonkin käsitetään yleensä positiiviseksi ja tavoiteltavaksi asiaksi (Lähdesmäki et al. 2016, 238). *The Guardian* ei näe monarkiaan kuulumista positiivisena tai tavoiteltavana. Itsenäisen elämäntavan valitsemisesta puhutaan puolestaan mahdollisuutena ”kukoistaa” ja keinona saavuttaa ”täysi kypsyyttä”. Sitaatin lopussa kirjoittaja viittaa myös monarkiasta luopumiseen. Harryn ja Meghanin vetäytyminen kuninkaallisesta

⁵ Oksymoron tarkoittaa ainakin näennäistä ristiriitaa väitteiden välillä.

perheestä voisi toimia ”ensimmäisenä askeleena” maalle, joka voisi seurata heidän jalanjäljissään ja luopua perinnöllisestä monarkiasta. Muuttuvan roolin diskurssissa esiintyy asetelma, jonka mukaan monarkia ei edusta nykyaikaista Britanniaa ja tämän takia kuninkaalliseen perheeseen kuulumista ei nähdä toivottavana. Meghan ja Harry ovat ”nykyaikainen ja edistyksellinen kuninkaallinen pariskunta” (The Guardian 10.1.2020b), joka edustaa edistyksellisyuden arvoa ja kuuluu sen vuoksi osaksi nykyaikaista Britanniaa.

Meghanin ja Harryn eroilmoituksen myötä artikkeleissa nostetaan esiin kysymys monarkian jatkuvuudesta ja sen tulevaisuudesta. Monarkian instituution säilymiselle on olennaista jatkuvuus. Tulevaisuuden kuvittelu ja yhteisön itselleen käsittämä ”kohtalo” on olennaista yhteisöjen identiteetille ja sen rajoille (Higgins et al. 2010, 13; Yuval-Davis 2006, 201). Meghanin ja Harryn nähtiin olevan monarkian tulevaisuus ja ”brändin” uudet kasvot, jotka kiinnostavat ihmisiä ja tuovat monarkiaan nykyaikaisuutta. Pariskunnan ilmoitus erota velvollisuuksistaan nähdään askeleena taaksepäin monarkian matkassa kohti tulevaisuutta. Pariskunnan päätöstä pidetään ”menetettyä tilaisuutena’ Ison-Britannian rodullistetuissa suhteissa” (The Guardian 10.1.2020d). Tämä näkemys korostuu etenkin ei-valkoisten toimittajien artikkeleissa, jotka antoivat häiden aikaan erityistä merkitystä Meghanin puoliksi mustalle taustalle. Pariskunnan vetäytyminen kuninkaallisista rooleista on näin ollen ”menetty tilaisuus”. Meghanin kyky muutokseen olikin lopulta vain symbolista ja liioiteltua (The Guardian 10.1.20d). Toimittajien näkemyksissä on nähtävissä jälkiviisautta, sillä vielä häiden aikaan uskottiin Meghanin tuomaan muutokseen.

Eroilmoituksen aikaan artikkeleissa viitataan usein myös kuninkaallisen perheen historiaan. Harryn ja Meghanin tilannetta verrataan useasti vuoteen 1936, jolloin Britannian hallitsija Edward VIII luopui kruunusta voidakseen avioitua eronneen amerikkalaisen näyttelijän Wallis Simpsonin kanssa. Kuninkaallisista velvollisuuksista luopuminen rakkauden takia yhdistää molempia tapauksia.

Jotkut ajattelevat alitajuisesti, että kuningas [Edward VIII] valitsi kumppanin, joka ei voisi olla sopusoinnussa monarkian kanssa, jotta hän voisi luoda itselleen tien ulos sieltä. Ehkä aikanaan ihmiset tyrkyttävät tätä etädiagnoosia Sussexin herttualle [Harry]. Vetikö Harryä jollakin tasolla puoleensa nainen, jonka luonne vaatisi lopulta heidän yhteistä pakenemistaan instituutiosta?

(The Guardian 9.1.2020b)

Kuninkaallisten uutisoinnissa historian narratiivi yhdistää nykyiset monarkit menneisyyteen (Blain & O’Donnell 2003, 80). Vuoden 1936 monarkian historian tapahtuma vaikuttaa käsillä

olevan tapauksen tulkintaan. Lainauksessa vihjataan, että Meghan voisi olla Harrylle tie ulos monarkiasta ja kuninkaallisesta elämästä. Harryn ja Meghanin tilanteen ei kuitenkaan ajatella päättyvän samalla tavalla kuin aikaisemman hallitsijan, joka asettui puolisonsa kanssa Ranskaan Bois de Boulognen kartanoon katkaisten samalla yhteyden monarkiaan. Tästä huolimatta osa toimittajista näkee Meghanin ja Harryn tulevaisuuden epävarmana kuninkaallisen perheen ulkopuolella:

Entä Harry ja Meghan? He saavat tahtonsa, mutta saattavat kokea [kuninkaallisen perheen] ulkopuolella olemisen kylmemmäksi ja vähemmän arvostetuksi.

(The Guardian 11.01.20b)

Jälleen kerran, tämä ei ole kruunusta luopuminen. Olivatpa Harryn ja Meghanin uuden polun vaikeudet millaisia tahansa, se on todennäköisesti parempi kuin päätyä Bois de Boulognen taloon, jossa käydään kylässä Hitlerin luona. Huono puoli on se, että korukokoelma on todennäköisesti suhteellisen niukka.

(The Guardian 9.1.2020b)

Kuninkaallisen perheen ulkopuolella olemista kuvaillaan ”kylmemmäksi ja vähemmän arvostetuksi”. Huono puoli on myös ”suhteellisen niukka korukokoelma” eli varojen väheneminen. Toimittajat ajattelevat pariskunnan kohtaavan vaikeuksia kuninkaallisen perheen ulkopuolella. Sekä Meghanin ja Harryn että monarkian tulevaisuus näyttäytyy nyt epävarmana.

6.5 Kuulumisen rajojen uudelleen neuvottelua

Meghan ja Harry ottavat tietoisesti etäisyyttä kuninkaalliseen perheeseen, jotta voivat rakentaa itselleen itsenäistä tulevaisuutta erillään ahdistelevasta brittilehdistöstä. Myös *The Guardian* neuvottelee Meghanin kuulumisen rajoista luodessaan asetelman sukupolvien välisestä yhteentörmäyksestä kuninkaallisessa perheessä, käyttämällä erkaantumista korostavia puhetapoja (pariskunta, Megxit) ja vaatimalla, että pariskunta luopuu kokonaan kuninkaallisista titteleistään ja eduistaan. Näin lehti luo rajaa Meghanin ja muun kuninkaallisen perheen välille. Tämä voidaan ajatella kuulumisen rajojen uudelleen neuvotteluksi eli kuulumisen politiikaksi.

Perustelemalla yhteensopimattomuutta kuninkaallisen perheen ja Meghanin välillä *The Guardian* asettaa Meghanin ja Harryn symbolisesti kuulumisen ulkopuolelle. Diskurssissa rakennetaan siis käsitystä Meghanin ja Harryn kuulumattomuudesta kuninkaalliseen

perheeseen, jolla tuetaan samalla Meghanin ja Harryn päätöstä erota kuninkaallisista velvollisuuksistaan.

Korostamalla pariskunnan ja kuninkaallisen perheen välisiä eroja ja pariskunnan tyytymättömyyttä kuninkaallisiin rooleihinsa, voidaan puhua kuulumattomuudesta. Kuuluminen ja kuulumattomuus (unbelonging) linkittyvät yhteen, sillä samalla, kun rakennetaan kuulumista, saadaan aikaan myös käsitys siitä, kuka ei kuulu. Kuulumattomuus käsittää siis sen ketä vastaan vedetään rajoja, eli kuka on kuulumisen ulkopuolella. Kuulumattomuuden voidaan ajatella toimivan symbolisena merkinä ryhmien eroille. Tämä voi tarkoittaa niitä, joita ei sisällytetä yhteisöön tai jotka asettavat itsensä yhteisön ulkopuolelle. (Christensen 2009, 26–27.) Meghan ja Harry tekevät itse eroa kuninkaalliseen perheeseen, minkä lisäksi *The Guardian* asettaa heidät diskurssissa symbolisesti perheen ulkopuolelle. Meghanin edustamat edistyksellisyys ja nykyaikaisuus eivät ole *The Guardianin* mukaan yhteensopivia kuninkaallisen perheen kanssa, koska perhe ei edusta nykyaikaista Britanniaa. Periytyvää monarkiaa ei nähdä nykyaikaan kuuluvana instituutiona. Lehti mieltää Meghanin ja Harryn sen sijaan kuuluvan osaksi modernia Britanniaa. Meghanin identiteettiä edustavat arvot asettavat siis Meghanin kuulumisen ulkopuolelle. Näin ollen muuttuvan roolin diskurssissa kuulumattomuus käsitetään positiivisena asiana.

Meghanin ja Harryn kuulumattomuus kuninkaalliseen perheeseen tarkoittaa *The Guardianin* mukaan kuninkaalliseen rooliin kuuluvista eduista luopumista. Kuulumattomuutta tarkastelemalla voidaan selvittää, miten identiteettien neuvottelua sekä kuulumisen ja poissulkemisen diskursseja käytetään keinoina tehdä saavutettavaksi tai kieltää oikeuksia poliittiseen valtaan ja taloudellisiin resursseihin (Gressier 2014 sit. Lähdesmäki 2016, 239). Meghanin ja Harryn kuulumattomuus kieltää pariskunnalta heidän vanhan kuninkaallisen roolinsa edut, kuten taloudelliset resurssit. Nämä etuoikeudet eivät ole enää saavutettavissa pariskunnalle, vaan heidän tulisi elättää itsensä itsenäisesti uudessa roolissaan kuninkaallisen perheen ulkopuolella.

Muuttuvan roolin diskurssissa käsitys kuninkaalliseen perheeseen kuulumisesta ja siihen liitetystä arvoista on muuttunut merkittävästi verrattuna uudistamisen diskurssiin. Uudistamisen diskurssissa Meghanin kuuluminen kuninkaalliseen perheeseen koetaan positiiviseksi, ja hänellä nähdään olevan mahdollisuus nykyaikaistaa kuulumisellaan monarkiaa. Muuttuvan roolin diskurssissa *The Guardian* näkee, että monarkia ei edusta nykyaikaista Britanniaa, jonka takia Meghanin ja Harryn kuuluminen kuninkaalliseen

perheeseen ei ole toivottavaa. Pariskunnan edustamat edistyksellisuuden ja nykyaikaisuuden arvot eivät sovi yhteen kuninkaallisen perheen ja monarkian kanssa. Tämän takia muuttuvan roolin diskurssissa pariskunnan kuulumattomuus kuninkaalliseen perheeseen koetaan positiiviseksi asiaksi ja *The Guardian* kannustaa pariskunnan pyrkimystä täysin itsenäiseen elämäntapaan.

Tiedotusvälineillä on valtaa määrittää mielikuvia ja asenteita tietyn aiheen ympärillä. Toiston kautta tekstit voivat vaikuttaa yleisön tietoihin, uskomuksiin ja arvoihin. Tiedotusvälineiden vaikutusvalta on siis kielellistä ja diskursiivista. (Fairclough 1997, 10, 162.) Toistamalla Meghanin ja Harryn yhteensopimattomuutta kuninkaalliseen perheeseen *The Guardian* käyttää symbolista valtaa ja luo puhetavasta vallitsevaa diskurssia. Diskursseilla on vaikutusta siihen, mitä esitetään ja pidetään totuutena (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 42). Näin ollen *The Guardianin* muuttuneet puhetavat koskien Meghania ja Harryä korostavat pariskunnan irrallisuutta kuninkaallisesta perheestä. Tämä voi vaikuttaa myös lehden lukijoiden käsityksiin Meghanista. Ilmoituksensa myötä pariskunta kuuluu edelleen kuninkaalliseen perheeseen, mutta on ottanut heihin etäisyyttä. *The Guardian* asettaa pariskunnalle vaatimuksen irtautua kokonaan perheestä ja kuninkaallisen roolin tuomista eduista. Tekemällä näin Meghan ja Harry voisivat edustaa edistyksellisuuden ja nykyaikaisuuden arvoja, jotka heidän identiteettiinsä liitetään.

Tässä luvussa olen käsitellyt Meghanin muuttuvaa roolia suhteessa kuninkaalliseen perheeseen. Diskurssissa Meghan ja Harry joutuvat vetämään rajan itsensä ja muun perheen välille saavuttaakseen tavoitteensa, joita ovat itsenäisyys ja etäisyyden ottaminen julkiseen rooliin. Pariskunnan eroilmoituksen taustalla nähdään olevan myös Meghanin huono kohtelu lehdistön keskuudessa, hänen kokemansa rasismi sekä monarkian ahtaaksi ja rajoittavaksi koettu luonne. Yhteisön jäsenyys on olennainen osa kuulumista ja kuulumisen politiikkaa (Crowley 1999 sit. Antonsich 2010, 649). Meghanin ja prinssi Harryn päätös tarkoittaa ainakin osittaista luopumista tästä kuninkaallisen perheen jäsenyydestä ja kuulumisesta. *The Guardian* näkee tämän kuulumisen välimaastoon sijoittuvan roolin epätyytyttävänä ja vaatii pariskunnan luopuvan kokonaan kuninkaallisista titteleistään ja eduistaan. Uudet roolit ovat epätyytyttäviä, koska *The Guardian* ei näe kuninkaalliseen perheeseen kuulumista toivottavana. Tästä syystä lehti kannustaa pariskunnan päätöstä elää itsenäisesti kuninkaallisen perheen ulkopuolella. Diskurssiin kuuluu myös kuninkaallisen perheen jäsenten asettaminen toisiaan vastaan, joka on ominainen tapa brittimedialle (Blain & O'Donnell 2003, 29–30). *The Guardian* luo vastakkainasettelua perheenjäsenten välille

puhumalla esimerkiksi yhteentörmäyksestä sukupolvien välillä. Meghanille lehdistössä muodostunut identiteetti edistystä ja muutosta symboloivana kuninkaallisen perheen jäsenenä ei lopulta sovi monarkiaan, joka on vanhanaikainen ja uudistumista vailla. Kuninkaallinen perhe ei kuulu lehden mukaan nykyaikaiseen Britanniaan, toisin kuin ”moderni ja edistyksellinen pariskunta” eli Meghan ja Harry. Meghanin ja Harryn eroilmoitus saa aikaan pohdintaa sekä pariskunnan että monarkian tulevaisuudesta, jotka näyttävät nyt epävarmoilta.

7 Yhteenveto ja päätelmät

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut *The Guardianin* Meghan Marklea käsitteleviä diskursseja, jotka määrittelevät Meghanin kuulumista Ison-Britannian kuninkaalliseen perheeseen ja kuulumisen politiikan rajojen neuvottelua. Tutkielman pääluvuissa olen vastannut seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisia merkityksiä Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen saa *The Guardianin* artikkelien diskursseissa?
- Millaista neuvottelua kuulumisen rajoista eli kuulumisen politiikkaa diskursseista on löydettävissä?
- Ovatko Meghanin kuulumista määrittävät diskurssit muuttuneet vuoden 2018 häiden ja vuoden 2020 eroilmoituksen välillä?

Meghanin kuulumiseen liitetyt erilaiset merkitykset tulevat esille aineistosta muodostetuissa diskursseissa. Analyysin perusteella aineistosta muodostettiin seuraavat Meghanin kuulumista määrittävät diskurssit: uudistaminen, kuninkaallisen perheen ja lehdistön vaikea suhde, saippuaoppera ja muuttuva rooli. Tutkielmalle asettamani hypoteesin mukaan lehdistön suhtautuminen Meghaniin on muuttunut negatiivisemmaksi hänen liittyttyään kuninkaalliseen perheeseen. Tutkimalla *The Guardianin* käyttämiä puhetapoja Meghanista selvisi, että Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen esitetään yleisesti positiivisena. Lehti kokee, että Meghan voi nykyaikaistaa monarkiaa ja kohentaa instituution julkisuuskuvaan kuulumisensa kautta. Sen sijaan monarkiaan instituutiona kohdistuu paljon kritiikkiä. Tämä asetelma tulee hyvin ilmi Gary Youngen (*The Guardian* 19.5.2018a) artikkelin otsikossa: ”Ei ole kyse Harrystä ja Meghanista. Monarkia on se, jota vastustan”. Aineistosta nousi esille etenkin Meghanin rodullistetun taustan kuulumista laajentava merkitys suhteessa historiallisesti valkoiseen kuninkaalliseen perheeseen ja Britannian kansakuntaan. *The Guardian* toteuttaa kuulumisen politiikkaa esittäessään, että Meghan laajentaa puoliksi mustan taustansa kautta kansakunnan ja kuninkaallisen perheen kuulumisen rajoja sisältämään myös ei-valkoisen. Eri ajankohtiin sijoittuvan aineiston välillä on myös nähtävissä muutos Meghanin kuulumista koskevissa diskursseissa. Häiden aikaan Meghanin kuulumisen kuninkaalliseen perheeseen on toivottua ja positiivista, mutta eroilmoituksen aikaan perheeseen kuulumattomuus ajatellaan positiiviseksi.

Vuoden 2018 häiden aikaan uskotaan Meghanin muutosvoimaan eli mahdollisuuteen nykyaikaistaa monarkiaa. Tämän uudistamisen diskurssin mukaan Meghan laajentaa puoliksi mustan taustansa kautta käsitystä kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan kuulumisesta sisällyttämään myös ei-valkoisen. Tällä tavalla *The Guardian* toteuttaa diskurssissa kuulumisen politiikkaa. Diskurssin sisällä käydään kuitenkin kamppailua siitä, toteutuuko Meghanin muutosvoima vai onko se vain symbolista. Etenkin Ison-Britannian musta väestö sekä *The Guardianin* ei-valkoiset naistoimittajat antavat erityisen merkityksen Meghanin rodullistetulle taustalle osana historiallisesti valkoista kuninkaallista perhettä. Ei-valkoiset naistoimittajat kokevat uudenlaista tunteellista kiinnittymistä kuninkaalliseen perheeseen samaistuessaan Meghaniin hänen puoliksi mustan taustansa kautta.

Lehdistön ja kuninkaallisen perheen vaikean suhteen diskurssi sisältää keskustelua yksityisyydestä ja ahdistelevasta lehdistöstä. Meghan ja hänen perheensä ovat joutuneet kokemaan yksityisyytensä loukkaamista liittyessään kuninkaalliseen perheeseen. *The Guardian* pitää syyllisenä Meghanin ja Harryn eroilmoitukseen ahdistelevaa lehdistöä ja tuomitsee sen toimintatavat. Tästä syystä *The Guardian* erottautuu aktiivisesti juoruihin keskittyvästä tabloid-lehdistöstä. Tämä oman roolin reflektoinnin diskurssi on peräisin jo prinsessa Dianan kuoleman ajalta, jolloin lehdistö pyrki erottautumaan paparazzeista, joiden nähtiin olevan syyllisiä prinsessan kuolemaan. Väitän, että *The Guardian* hyödyntää toimintatavoissaan kuitenkin tabloid-lehdistölle ominaisia toimintatapoja raportoidessaan kuninkaallisista. Lehti esimerkiksi spekuloi Meghanin ja muiden perheenjäsenten välisillä huonoilla väleillä ja asettaa perheenjäsenet toisiaan vastaan ilman luotettavia lähteitä.

Saippuaopperadiskurssi tuo esille kuninkaallisen perheen kaupallisuuden. Perhettä kuvaillaan saippuaopperaksi, joka on viihdettä kansalle. Perheestä puhutaan perheyrietyksenä eli ”Firmana” ja perheenjäsenistä tuotteina. Meghan kuuluu Harryn kanssa ”uuteen suosittuun tuotelinjaan”. Meghanin yksilöbrändin koetaan parantavan kuninkaallisen perheen julkisuuskuvaa nykyajan monikulttuurisessa ympäristössä, sillä Meghan laajentaa kuninkaalliseen perheeseen ja kansakuntaan kuulumista rodullistetun taustansa kautta.

Muuttuvan roolin diskurssi tuo esille Meghanin ja Harryn muuttuneet roolit osana kuninkaallista perhettä heidän ilmoittaessaan vetäytyvänsä kuninkaallisista velvollisuuksistaan tammikuussa 2020. Diskurssissa puhetapa on muuttunut korostamaan ”pariskuntaa”, kun häiden aikaan Meghan käsitettiin omana yksittäisenä toimijana. Termit ”Megxit” ja ”hybridikuninkaalliset” korostavat Meghanin ja Harryn irrallisuutta

kuninkaallisesta perheestä sekä pariskunnan kuulumisessa tapahtunutta muutosta. *The Guardian* luo vastakkainasettelua pariskunnan ja muun perheen välille esittämällä, että pariskunnan edustama edistyksellisyys ei ole yhteensopiva vanhanaikaisen ja perinteisen monarkian kanssa. Muuttuvan roolin diskurssissa esiintyy asetelma, jonka mukaan perinnöllinen monarkia ei kuulu nykyaikaiseen Britanniaan ja tämän takia kuninkaalliseen perheeseen kuulumista ei nähdä toivottavana. Meghan ja Harry edustavat edistyksellisyyden arvoa ja kuuluvat sen vuoksi osaksi nykyaikaista Britanniaa. Koska *The Guardian* ei näe kuninkaalliseen perheeseen kuulumista toivottavana tai positiivisena, Meghanin ja Harryn tulisi valita itsenäinen elämäntapa erillään monarkiasta. Lehti neuvottelee näin kuulumisen rajoista asettaessaan pariskunnan kuninkaallisen perheen ulkopuolelle, jolloin voidaan puhua kuulumisen politiikasta ja kuulumattomuudesta. Meghanin ja Harryn ilmoituksen myötä heidän ja monarkian tulevaisuus nähdään nyt epävarmoina. Muuttuvan roolin diskurssissa Meghanin tuoma muutosvoima todetaan myös olleen liioiteltua ja symbolista.

Meghanin kuulumisen diskursseissa on tapahtunut selvä muutos häiden ja eroilmoituksen välillä. Häiden aikaan korostuvat yhteenkuuluvuus ja mukaan ottaminen, kun taas eroilmoituksen aikaan korostuvat kuulumattomuus ja poissulkeminen. Meghanin kuulumisen nähdään häiden aikaan positiivisena ja kuulumisen rajoja laajentavana hänen rodullistetun taustansa vuoksi, jolle annetaan suuri merkitys osana historiallisesti valkoista kuninkaallista perhettä. Meghaniin samaistumalla ei-valkoiset toimittajat tuntevat läheisempää yhteyttä kuninkaalliseen perheeseen. Puhesävy muuttuu kriittisemmäksi eroilmoituksen jälkeen, jolloin Meghanin ja Harryn koetaan olevan välimaastossa kuninkaalliseen perheeseen kuulumisensa ja uusien rooliensa suhteen. Tällöin perheenjäsenten edustamat arvot nousevat kuulumisen merkittäviksi ja määrittäviksi. Meghanin ja Harryn identiteettiin liitetty edistyksellisyys ja nykyaikaisuus eivät sovi *The Guardianin* mukaan vanhanaikaiseen instituutioon. Edistyksellinen rooli kuninkaallisen perheen sisällä ajatellaan mahdottomaksi, minkä vuoksi pariskunnan tulisi luopua rooleistaan täysin ja pyrkiä itsenäisyyteen kuninkaallisen perheen ulkopuolella. Verrattuna uudistamisen diskurssiin, jossa perheeseen kuulumisen ajatellaan positiiviseksi asiaksi, *The Guardian* näkee muuttuvan roolin diskurssissa perheeseen kuulumisen ei-toivottavana. Perinnöllinen monarkia ei lehden mukaan kuulu nykyaikaiseen Britanniaan. Meghan ja Harry puolestaan kuuluvat moderniin Britanniaan heidän edustamiensa edistyksellisyyden ja nykyaikaisuuden arvojen kautta. Käyttämällä kuulumattomuutta korostavia puhetapoja *The Guardian* toteuttaa kuulumisen politiikkaa asettamalla pariskunnan perheen ulkopuolelle. Uudistamisen diskurssissa

Meghanille asetetut odotukset monarkian uudistajana todetaan myös jälkiviisaasti menetetyiksi ja liioitelluiksi. Meghanin piti edustaa brändin ”uusien kasvoja” ja parantaa monarkian julkisuuskuvaa, mutta odotukset eivät toteutuneet Meghanin ja Harryn kuninkaallisista velvollisuuksista luopumisen vuoksi.

Tutkielma tarjoaa laatulehden näkökulman Meghania ja kuninkaallista perhettä käsitteleviin diskursseihin. *The Guardian* erottautuu aineistossa aktiivisesti tabloid-lehdistöstä, mutta analyysissä osoitan, että lehti hyödyntää myös tabloid-lehdille ominaisia toimintatapoja. Laatulehden valinta aineistoksi osoitti hypoteesini vääräksi, sillä Meghaniin suhtaudutaan pääasiassa positiivisesti *The Guardianin* artikkeleissa. Pariskunnan eroilmoitus saa lehden ottamaan kriittisemmän näkökulman pariskunnan rooleihin kuninkaallisina, mutta suhtautuminen Meghaniin on silti pääosin positiivista. Monarkiaa kohtaan suuntautuu sen sijaan paljon kritiikkiä läpi aineiston, sillä lehti ei näe instituution olevan tarpeeksi moderni nykyajan monikulttuurisessa ympäristössä. *The Guardianin* artikkelien viittaukset tabloid-lehtiin antavat vaikutelman tabloid-lehdistön negatiivisemmasta suhtautumisesta Meghaniin verrattuna laatulehtiin. Tabloid-lehtiä tutkimalla aiheeseen saisi erilaisen näkökulman niin aiheiden kuin kielenkäytön osalta.

Myös aineiston rajaus vaikuttaa siitä tehtäviin tulkintoihin. Tutkielman aineiston rajaus näkökulma- ja mielipidejuttuihin vaikuttaa diskurssien muodostamiseen. Tämän rajauksen myötä tutkielmasta rajautuivat pois esimerkiksi uutiset ja pilakuvat, jotka olisivat tarjonneet erilaisen näkökulman aiheeseen. Juttutyyppejen lisäksi aineiston ajankohdat muokkasivat olennaisesti tutkielman suuntaa ja aineistosta tehtyjä tulkintoja. Muita Meghanin kuulumiselle tärkeitä tapahtumia olisivat esimerkiksi pariskunnan lapsien Archien ja Lilibetin syntymät sekä asettuminen Amerikkaan. Myös kuulumisen teoriakehys määritteli olennaisesti aineiston analysointia. Meghanin kuulumisen tutkiminen tarjosi mielenkiintoisia näkökulmia esimerkiksi rodullistetun taustan merkityksestä ja kansalaisuutta koskevista käsityksistä nykyajan Britanniassa.

Tutkielman haasteena oli aineiston kääntäminen englannista suomeksi niin, että tekstin merkitykset välittyisivät samanlaisina myös käännettäessä. Tekstin suora kääntäminen ei ollut paikoin mahdollista, joten sitaateista löytyy esimerkiksi omia lauseenrakenteiden muokkauksia. Myös tietyt termit tuottivat hankaluuksia, sillä tietyille termeille ei vielä ole suomen kielessä vakiintuneita ilmauksia (esimerkiksi biracial tai people of colour). Brittiläisen sanomalehden valitseminen oli kuitenkin tärkeää tutkielman aiheen kannalta,

koska halusin päästä käsiksi alkuperäisiin uutislähteisiin ja aiheeseen kansallisesta näkökulmasta käsin.

Tutkielman aihe on edelleen ajankohtainen, sillä Meghan on jatkuvasti otsikoissa. Esimerkiksi pariskunnan Oprahille antama televisiohaastattelu (CBS 7.3.2021) aiheutti paljon keskustelua mediassa kuninkaalliseen perheeseen kohdistuvien kommenttiensa vuoksi. Jatkotutkimus olisi mielenkiintoista kohdistaa tällaisiin Meghanin ja Harryn uusiin kehityskulkuihin sekä laajentaa tutkimusta esimerkiksi aineiston osalta. Jatkokysymyksenä voisi kysyä, miten laatulehden ja tabloid-lehden Meghanin kuninkaalliseen perheeseen kuulumista määrittävät diskurssit eroavat toisistaan?

Lähteet

Tutkimuskirjallisuus

- Anderson, Benedict (2007) *Kuvitellut yhteisöt: nationalismin alkuperän ja leviämisen tarkastelua*. Suom. Joel Kuortti. Tampere: Vastapaino.
- Ang, Ien (1985 [1996]) *Watching Dallas: Soap Opera and the Melodramatic Imagination*. Lontoo & New York: Routledge.
- Anthias, Floya (2008) Thinking through the lens of translocational positionality: An intersectionality frame for understanding identity and belonging. *Translocations: Migration and Social Change* 1:4, 5–20.
- Antonsich, Marco (2010) Searching for Belonging – An analytical Framework. *Geography Compass* 4:6, 644–659.
- Bishop, Ronald (1999) From behind the Walls: Boundary Work by News Organizations in Their Coverage of Princess Diana’s Death. *Journal of Communication Inquiry* 23:1, 90–112.
- Blain, Neil & O’Donnell, Hugo (2003) *Media, Monarchy and Power*. Bristol: Intellect Books.
- Brown, William J.; Basil, Michael D. & Bocarnea, Mihai (2003) Social Influence of an International Celebrity: Responses to the Death of Princess Diana. *Journal of Communication* 53:4, 587–605.
- Butler, Judith (2006) *Hankala sukupuoli: feminismin ja identiteetin kumous*. Suom. Tuija Pulkkinen & Leena-Maija Rossi. Helsinki: Gaudeamus.
- Christensen, Ann-Dorte (2009) Belonging and Unbelonging from an Intersectional Perspective. *Gender, Technology and Development* 13:1, 21–41.
- Conboy, Martin (2006) *Tabloid Britain: Constructing a community through language*. Abingdon: Routledge.
- de Fina, Anna (2006) Group identity, narrative & self-representations. Teoksessa Anna de Fina, Bethan Benwell, Deborah Schiffrin, Elizabeth Stokoe & Michael Bamberg (toim.) *Discourse and identity*. Edinburgh: Cambridge University Press.
- Dyer, Richard (1997) *White*. London: Routledge.
- Fairclough, Norman (1997) *Miten media puhuu*. Suom. Virpi Blom & Kaarina Hazard. Tampere: Vastapaino, 1997.

- Finneman, Teri & Thomas, Ryan J. (2014) The British National Press and the 2012 Royal Family Photo Scandals: Privacy and Public Interest. *Journalism Practice* vol. 8:4, 407–420.
- Gilroy, Paul (2002) *There Ain't No Black in the Union Jack: the Cultural Politics of Race and Nation*. 2nd ed. London: Routledge.
- Hindman, Elisabeth (2003) The Princess and the Paparazzi: Blame, Responsibility, and the Media's Role in the Death of Diana. *Journalism & Mass Communication Quarterly* vol. 80:3, 666–688.
- Higgins, Michael; Smith, Clarissa & Storey, John (toim.) (2010) *The Cambridge Companion to Modern British Culture*. Cambridge, New York: Cambridge University Press.
- Hokka, Jenni (2014) *Kakkoselta kaikelle kansalle: Kuulumisen politiikka YLE TV2:n arkirealistisissa sarjoissa*. Tampere: Tampere University Press.
- Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2016) *Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.
- Lähdesmäki, Tuuli; Saresma, Tuija; Hiltunen, Kaisa; Jäntti, Saara; Säaskilahti, Nina; Vallius, Antti & Ahvenjärvi, Kaisa (2016) Fluidity and flexibility of “belonging”: Uses of the Concept in Contemporary Research. *Acta Sociologica* vol. 59:3, 233–247.
- Maclaran, Pauline & Otnes, Cele C. (2020) “We’ll Never be Royals” – or Will We? Exploring Meghan Markle’s Impact on the British Royal Family Brand. Teoksessa Jordan, Christina & Polland, Imke (toim.) *Realms of Royalty: New Directions in Researching Contemporary European Monarchies*. Bielefeld: transcript.
- Modleski, Tania (1979) The Search for Tomorrow in Today’s Soap Operas: Notes on a Feminine Narrative Form”. *Film Quarterly* 33:1, 12–21.
- Paul, Kathleen (1997) *Whitewashing Britain: Race and Citizenship in the Postwar Era*. Ithaca, N.Y: Cornell University Press.
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019) *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- Pramaggiore, Maria & Kerrigan, Páraic (2021) Brand Royal: Meghan Markle, feuding families, and disruptive duchessing in Brexit era Britain. *Feminist Media Studies*. Saatavilla: < <https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1080/14680777.2021.1928258>> (Tarkistettu 5.4.2022).
- Rossi, Leena-Maija (2015) *Muuttuva sukupuoli: seksuaalisuuden, luokan ja värin politiikkaa*. Helsinki: Gaudeamus.

- Shohat, Ella & Stam, Robert (1994) *Unthinking Eurocentrism: Multiculturalism and the Media*. Lontoo: Routledge.
- Temple, Mick (2008) *The British Press*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- Tunstall, Jeremy (1996) *Newspaper Power: The New National Press in Britain*. Oxford: Clarendon Press.
- Valluvan, Sivamohan & Kalra, Virinder S. (2019) Racial nationalisms: Brexit, borders and Little Englander contradictions. *Ethnic and Racial Studies* 42:14, 2393–2412.
- Valtonen, Sanna (2003) “Hyvä, paha media: Diskurssianalyysi kriittisen mediatutkimuksen menetelmänä”. Teoksessa Anu Kantola; Inka Moring & Esa Väliverronen (toim.) *Media-analyysi: Tekstistä tulkintaan*. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus, 93–121.
- Yuval-Davis, Nira (2006) Intersectionality and Feminist Politics. *European Journal of Women's Studies* vol. 13:3, 193–209.
- Yuval-Davis, Nira (2011) *The Politics of Belonging: Intersectional Contestations*. Los Angeles: SAGE.

Verkkolähteet

- The Guardian 20.5.2018: Jim Waterson, “Royal wedding confirmed as year’s biggest UK TV event”. News. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/20/royal-wedding-confirmed-as-years-biggest-uk-tv-event> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 18.1.2020: Pamela Duncan & Polly Bindman, “Meghan gets twice as many negative headlines as positive, analysis finds”. News. <https://www.theguardian.com/global/2020/jan/18/meghan-gets-more-than-twice-as-many-negative-headlines-as-positive> (Tarkistettu 5.4.2022).
- Statista 2.7.2020: Amy Watson, ”Monthly reach of leading newspapers in the United Kingdom from April 2019 to March 2020”. <https://www.statista.com/statistics/246077/reach-of-selected-national-newspapers-in-the-uk/> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 17.6.2020: The Guardian News & Media press office, “New data shows Guardian is the top quality and most trusted newspaper in the UK”. <https://www.theguardian.com/gnm-press-office/2020/jun/17/new-data-shows-guardian-is-the-top-quality-and-most-trusted-newspaper-in-the-uk> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 4.5.2021: Elisabeth Ribbans, “Did the Guardian have too much coverage of Prince Philip’s death?”.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/may/04/guardian-coverage-prince-philips-death-duke-edinburgh> (Tarkistettu 5.4.2022).

Daily Mail 22.1.2019: Tom Leonard, “How Meghan’s favourite avocado snack – beloved of all millennials – is fuelling human rights abuses, drought and murder”.

<https://www.dailymail.co.uk/news/article-6621047/How-Meghans-favourite-avocado-snack-fuelling-human-rights-abuses-drought-murder.html> (Tarkistettu 5.4.2022).

Tutkimusaineisto

Tutkimusaineisto 2018

The Guardian 15.5.2018a: Suzanne Moore, “Thomas Markle is the latest victim of abusive relationship between press and palace”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/15/thomas-markle-is-the-latest-victim-of-the-abusive-relationship-between-press-and-palace> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 15.5.2018b: Gaby Hinsliff, “Leave the Markles alone. The need for gossip shouldn’t lead to snobby trashing”. Comment. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/15/leave-markles-alone-gossip-snobby-trashing-thomas-wedding> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 15.5.2018c: “The Guardian view on media and the Markles: give the family a break”, Editorial. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/15/the-guardian-view-on-media-and-the-markles-give-the-family-a-break> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 15.5.2018d: Jim Waterson, “All the world’s a stage: Thomas Markle and the art of the celebrity photo”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/15/all-the-worlds-a-stage-thomas-markle-and-the-art-of-the-celebrity-photo> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 18.5.2018b: Nadia Khomami, “Royal wedding not alone in recasting father-of-the-bride role”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/18/royal-wedding-not-alone-in-recasting-father-of-the-bride-role> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 18.5.2018c: Marina Hyde, “After a toxic buildup to the royal wedding, are we entertained?”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/18/after-a-toxic-buildup-to-the-royal-wedding-are-we-entertained> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 18.5.2018d: “The Guardian view on the royal wedding: have a lovely day” Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/18/the-guardian-view-on-the-royal-wedding-have-a-lovely-day> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 18.5.2018e: Naaman Zhou, “‘Everyone loves a wedding’: Australia’s royal watchers join the celebration”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/19/everyone-loves-a-wedding-australias-royal-watchers-join-the-celebration> (Tarkistettu 5.4.2022).

- The Guardian 19.5.2018a: Gary Younge, “It’s not Harry and Meghan. It’s the monarchy I oppose”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/19/harry-meghan-republican-royal-wedding> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 19.5.2018b: Angela Foster, “The diversity of this royal wedding reveals a Britain far removed from 1981”. Comment. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/19/the-diversity-of-this-royal-wedding-shows-how-far-we-have-come> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 19.5.2018c: Amanda Holpuch, “‘We feel like part of it’: watching the royal wedding at a New York bar”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/19/new-york-royal-wedding-watch-party-harry-meghan-monarchy> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018a: Afua Hirsch, “Meghan Markle’s wedding was a rousing celebration of blackness”. Opinion. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/19/meghan-markles-wedding-was-a-celebration-of-blackness> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018b: Andrew Rawnsley, “When the confetti is swept away we are left with a deeply divided country”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/20/royal-wedding-prince-harry-meghan-markle> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018c: Kenan Malik, “Even Meghan Markle can’t make feudal privilege acceptable”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/20/meghan-markle-feudal-privilege-black-princess-royal-family> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018d: Brigid Delaney, “Perfect weather, stardust - and booze- help Britain shrug off the Brexit blues”. Comment. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/20/perfect-weather-stardust-and-booze-help-britain-shrug-off-the-brexite-blues> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018e: Irenosen Okojie, “The spirit of Harry and Meghan can revitalise our divided nation”. Opinion. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/19/markle-harry-royal-wedding-race-curry-family-britain-society> (Tarkistettu 5.4.2022).
- The Guardian 20.5.2018f: Roy Greenslade, “Royal wedding masks growing irrelevance of monarchy and press”. Comment. <https://www.theguardian.com/media/media-blog/2018/may/20/royal-wedding-monarchy-press-newspapers> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 20.5.2018g: Hadley Freeman, “Is Meghan Markle the american the royals have needed all along?”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/20/is-meghan-markle-the-american-the-royals-needed-all-along> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 20.5.2018h: Dian Evans, “Michael Curry’s wedding sermon will go down in history”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/20/bishop-michael-curry-sermon-history-harry-meghan-wedding> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 20.5.2018i: “The Guardian view on Brexit and the royal wedding: which is the real Britain?”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/may/20/the-guardian-view-on-brexit-and-the-royal-wedding-which-is-the-real-britain> (Tarkistettu 5.4.2022).

Tutkimusaineisto 2020

The Guardian 9.1.2020a: Brigid Delaney, “Harry and Meghan’s break for the border is a reminder many people would like to divorce their family”. Opinion. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/09/harry-and-meghans-break-for-the-border-is-a-reminder-many-would-like-to-divorce-their-family> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 9.1.2020b: Marina Hyde, “Meghan and Harry’s story is quite the drama, but it’s no abdication crisis”. Lost in Showbiz. Features. <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/lostinshowbiz/2020/jan/09/meghan-and-harrys-story-is-quite-the-drama-but-its-no-abdication-crisis> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 9.1.2020c: “Harry and Meghan’s departure may be the best decision all round”. Letters. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/09/harry-and-meghans-departure-may-be-the-best-decision-all-round> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 9.1.2020d: Jim Waterson, “‘He’s very tortured’: Prince Harry’s growing anger at the press”. Analysis. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/09/hes-very-tortured-prince-harrys-growing-anger-at-the-press> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 10.1.2020a: Ben Quinn, “Harry and Meghan’s shock announcement: all you need to know”. Analysis. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/10/whats-next-for-harry-and-meghan> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 10.1.2020b: “‘They can try being Mr and Mrs Nobody’: Canadian readers on Harry and Meghan”. Guardian Readers. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/10/they-can-try-being-mr-and-mrs-nobody-canadian-readers-on-harry-and-meghan> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 10.1.2020c: Jonathan Freedland, “The royals are a true soap opera. And that’s bad for republicans”. Opinion.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/10/prince-harry-meghan-royal-family-soap-opera-bad-for-republicans> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 10.1.2020d: Haroon Siddique, “Harry and Meghan’s retreat is ‘missed opportunity’ for UK race relations”. Analysis. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/10/harry-meghan-royal-marriage-invested-with-too-much-symbolism> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 11.1.2020a: Amna Saleem, “Harry and Meghan were meant to embody post-racial Britain. So much for that”. Opinion.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jan/11/post-racial-britain-harry-meghan-tabloids> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 11.1.2020b: Stephen Bates, “Harry and Meghan: what price for their independence?”. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/11/harry-and-meghan-what-price-their-independence> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 11.1.2020c: Leah McLaren, “Yes, it’s the capital of ‘woke’. But is Canada the best royal retreat for Harry and Meghan?”. The Observer. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/11/woke-canada-meghan-harry-best-bet> (Tarkistettu 5.4.2022).

The Guardian 12.1.2020: Tim Adams, “Harry and Meghan’s conscious uncoupling from the royal family”. The Observer. Features. <https://www.theguardian.com/uk-news/2020/jan/12/prince-harry-meghan-markle-conscious-uncoupling-royal-family-cut-ties-windsor> (Tarkistettu 5.4.2022).